



IKATLONG PAMBANSANG KONGRESO

Disyembre 20 at 21, 1986
Folk Arts Theatre, CCP Complex
Manila





**'Manggagawa, magkaisa!
Isulong ang kalayaan at demokrasya!'**

MGA LARAWAN NI
Boy Esclanda, ng Photo-
bank, Labor Information
Center at KMU Photo
File.



IKAT LONG PAMBANSANG KONGRESO

Disyembre 20 at 21, 1986
Folk Arts Theatre, CCP Complex
Manila

ORGANISATION INTERNATIONAUX DU TRAVAIL
Bureau du BIT



TELEPHONES: 819-3614, 815-2354 & 85-06-11/25
CABLE: INTERLAB MANILA
TELEX NO.: 22276 ILO PH

YOUR REF.:

OUR REF.: 02/NGO-GEN/1143
MIG/er

INTERNATIONAL LABOUR ORGANISATION
ILO Office

P. O. BOX 2965, MANILA
STREET ADDRESS:
5TH FLOOR, NEOA *Su Makati* BLDG.
106 AMORSOLO ST., LEGASPI VILLAGE
MAKATI, METRO MANILA
PHILIPPINES

MESSAGE

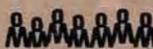
On behalf of ILO I am pleased to extend my sincere fraternal greetings to the officers and members of Kilusang Mayo Uno (KMU) on the occasion of its Third National Congress on 20 December 1986.

Since its formation in 1980, the KMU has been an active partner of the ILO in the common effort to promote the dignity and welfare of the working people.

It is my hope that your Congress affords you a good opportunity to make a deeper review and assessment of your valuable role and contributions to the relevant and urgent issues of socio-economic development.

Only in partnership can solid progress be achieved and it is in this context that I support your noteworthy aspirations and endeavours and wish you every success in your activities and programmes for the Filipino working masses.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "GERT A. GUST". Below the signature, the word "Director" is printed in a smaller, bold, sans-serif font.



Partido ng Bayan

MENSAHE NG PAKIKIISA SA KILUSANG MAYO UNO

Maalab na pagbati sa Ikatlong Pembansang Kongreso ng Kilusang Mayo Uno, tagapagsulong ng tunay, palaban at makabayang unyonismo, mula sa Partido ng Bayan.

Sa maikling panahon ng pagkakatataug ng Partido ng Bayan ay naging malinaw ang malapit na ugnayan nito sa Kilusang Mayo Uno. Kapwa ito nagsisikap na magtاغuyod sa interes ng karaniwang mamamayan at mga karapatan ng uring anakpawis. Sa kasalukuyan, marami sa mga nasa pamunuan ng Partido ng Bayan ang kasapi ng Kilusang Mayo Uno. Kapwa rin itong naging biktima ng panunupil at karahasán mula sa mga elementong nais sumagka sa kilusang manggagawa.

Ang pagkakapatay kay Ka Lando, Tagapangulo kapwa ng Kilusang Mayo Uno at Partido ng Bayan, ay isang malaking kawalan sa ating mga hanay. Sa Kongresong ito ay muli kayong pipili at maghalal ng isang lider na magpapatuloy sa kinagis-nang adhikain, prinsipyo at tradisyon ng makabansang unyonismo; mga katwirang pinagbuwisan ng buhay ni Ka Lando at ng iba pang martir ng kilusang paggawa.

Ito ay isang malinaw na patunay na sa kabilang mga dagok sa hanay ng mga manggagawa, higit lamang nitong pinatitibay ang kanilang nagkakaisang lakas, tulad ng bakal na napapanday sa init ng apoy.

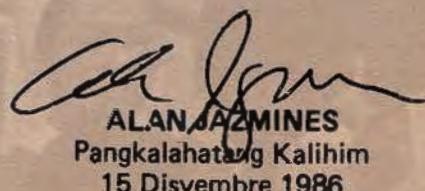
Sa mga panahon na ang lahat ay walang katiyakan, may matinding pangangailangan na magbuo ng isang programang naaangkop sa mga kasalukuyang pangyayari sa bansa. Hinihiling ng pagkakataon ang isang pleksible nguni't makaprinsipyong pаниндigan.

Lalong matingkad sa mga panahong ito ang paglala ng mga suliranin ng mama-mayan bunga ng paglala ng krisis pangkabuhayan at pampolitika sa ating lipunan. Tampok na usapin ngayon ang mga fundamental na isyu ng mamamayan. Ang mga suliranin tulad ng tunay na reforma sa lupa, sapat na sahog para sa mga manggagawa, makabuluhang edukasyon para sa kabataan, awtonomiya para sa mga minorya at pambansang kasarinlan ay naghihintay lamang ng ating pagtugon. Nagkakaisa hindi lamang ang Partido ng Bayan at Kilusang Mayo Uno, kundi ang iba pang makabayang organisasyon, na dapat nang gumawa ng kongkreto ng hakbang upang lunasan ang pagkakalugmok ng mga mamamayan sa krisis.

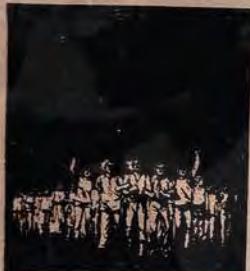
Kapag ganap na nating nalunasan ang mga suliranin ito, maaari na rin nating sabihing tunay nang sumilay ang araw ng paglaya sa ating bayan.

MABUHAY ANG KILUSANG MAYO UNO!
MABUHAY ANG URING MANGGAGAWAI
MABUHAY ANG SAMBAYANANG PILIPINO!

Para sa Pambansang Lupong Tagapagpaganap,



ALAN AZMINES
Pangkalahatang Kalihim
15 Disyembre 1986



BAGONG ALYANSANG MAKABAYAN

Disyembre 17, 1986

Mga Kasama:

Isang mapula at taas-kamaong pagbati ang ipinaaabot namin sa inyo! Napaka-laking pagkakataon ang pagdaraos ninyo ng Pangatlong Pambansang Kongreso ngayong Disyembre 20 at 21 para kami ay muling makapagpahayag ng suporta at pagtangkilik sa mga mithiing ipinaglalaban ng Kilusang Mayo Uno (KMU).

Kami sa Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN) ay buong higpit na nakikipag-kapitbisig sa mga manggagawa sa kanilang pagsulong tungo sa ganap na kalutasan ng mga sulir ning kanilang kinakaharap ngayon. Sa pakikibaka nila para makamit ang mga batayang kahilingan ng uring anakpawis hindi maiwasang kanilang kasabay na itaguyod ang pakikibaka para maisakatuparan ang pambansa't demokratikong adhikain ng sambayanang Pilipino.

Naninwala kami na ang mga manggagawa, kasama ang mga magsasaka, ang siyang saligang pwersa para sa lubos na pagbabago ng ating lipunan. Pinatutunayan ng matagal na panahong pakikibaka ng mamamayan laban sa dayuhang pananakop ang kanilang susi at mapagpasyang papel.

Walang pag-uurong sulong na binalikat ng mga batayang masa ng ating bansa kabilang ang mga manggagawa ang hirap at pagpapakasakit upang labanan ang lahat ng anyo ng pagsasamtala at pang-aapi. Sa kanilang lubos at matibay na paninindigan nakasalalay ang tuluy-tuloy na pagkilos hanggang sa ganap na tagumpay.

Ipinamalas ng uring manggagawa sa loob ng mahabang panahong pakikibaka para mapabagsak ang diktadurang US-Marcos ang kanilang kakayanang pamunuan ang lahat ng sektor ng ating lipunan sa pagpapasulong ng buong pambansa't demokratikong kilusan tungo sa pagkakamit ng ganap na kalayaan, demokrasya at kapayapaan. Kinikilala namin sa BAYAN ang mahalagang papel na ito.

Kalalampas lang natin ngayon sa mga kahirapan at pagsubok, at ang mga ito'y napagtumpayan natin. Sa likod ng mga halos ubos-lakas na pakikihamok natin sa mga kalabang gustong bawiin ang mga nakamit nang tagumpay ng mamamayan, nakaipon tayo ng ibayong lakas at dagdag na kakayanan para harapin ang mga daraming labanan. Sa pagtatapos ng taon, nararapat lang na lagumin natin ang ating mga karanasan at dito humalaw ng mga gintong pag-aaral.

Napakainam na paraan ang pagdaraos niyo ng Pangatlong Pambansang Kongreso para mapagtibay at lalo pang mapalakas ang hanay ng tunay, palaban at makabayang kilusan sa paggawa. Inaaahan naming ang okasyong ito ay magsasaad ng tuluy-tuloy na tagumpay, at ang napakalaking kawalan sa pagkakapaslang kay Ka Lando Olalia ay dagling maibabaling sa mas malakas na pagsulong sa pakikibaka ng uring anakpawis at ng sambayanang Pilipino.

Sumasainyo,

LEAN L. ALEJANDRO
Secretary General



National Association of Trade Unions

Suite 404 San Luis Terraces
T.M. Kalaw St., Ermita, Manila
Tel. # 58-04-31

20 Disyembre 1986

Ang Kongreso ng Kilusang Mayo Uno (KMU) ngayong Disyembre 20-21 ay isang indikasyon ng patuloy na konsolidasyon ng manggagawang Pilipino sa harap ng pabagu-bagong kalagayang pampolitika at pang-ekonomya sa bansa. Ito'y isang pagpapatunay na bilang isaang uri, gumagampan tayo ng dakilang tungkuling iniatang sa atin ng kasaysayan.

Higit kailan pa man, ngayon natin kinakailangan na maipakita sa buong sambayanan ang wastong direksyon dapat tahakin tungo sa pagkakamit ng kalayaan, demokrasya at katahimikan. Kalayaan, demokrasya at katahimikan batay sa katurungan. At ang kumakatawan dito sa bahagi ng sambayanan ay ang uring anak-pawis.

Kung kaya, kami sa NATIONAL ASSOCIATION OF TRADE UNIONS (NATU) ay malugod at mainit na bumabati sa inyong makasaysayang Kongreso tungo sa mahigpit pang pagkakabigkis ng uring manggagawa at lahat ng naaping uri sa ating lipunan laban sa mga pwersang kumakatawan ng pagsasamantala't pang-aapi.

Nakikiisa kami sa inyong mga adhikain tungo sa ikuunlad ng uring manggagawal. Kami'y bumabati sa inyo, at sa ating mahigpit na pagkakaisa ang uring manggagawa ay makakaasa ng ating TAGUMPAY!

MABUHAY KAYONG LAHAT! !!

S. Bate
VICENTE S. BATE
Pangulo



TRADE UNIONS OF THE PHILIPPINES AND ALLIED SERVICES

— An affiliate of —
WORLD FEDERATION OF TRADE UNIONS (WFTU)

CENTRAL OFFICE

RM. 203-204 MED-DIS BUILDING CORNER
SOLANA AND REAL STREETS
INTRAMUROS, MANILA
TEL. NOS. 49-34-49
49-34-50

MENSAHE

Sa Ikatlong Pambansang Kongreso ng Kilusang Mayo Uno na gaganapin sa Disyembre 20-21, 1986, ang Trade Unions of the Philippines and Allied Services (TUPAS)-WFTU, ay ipinaabot ang pagbati at harinawang ang sinimulang pagtangkilik nito sa kapakanan ng uring manggagawa sa kabilang pagpanaw ng mga dakilang lider-tagapagtatag nitong si Ka Bert at Ka Lando, ay patuloy na mag-aani ng tagumpay.

Kami ay naniniwalang sa pamamagitan ng mga bagong pamunuan na mapili sa Kongresong ito, ang layunin at simulain ng kilusan tungo sa epektibong pagbabahagi sa ibayong pagkakaisa at sama-samang pagkilos ng mga organisadong unyon at manggagawa sa ating bansa para mabigyan ng tugmang proteksyon ang kabuhayan at kondisyon ng paggawa, pagtagtag ng militante, tunay at makabayang unyonismo para sa kultural, sosyal at ekonomikal na progreso ng bansa, para sa kapayapaan at katahimikan sa Asya at sa lahat ng sulok ng daigdig.

Kami ay lubusang natutuwa at nagmamalaki bilang kabalikat ng Kilusang Mayo Uno sa lahat ng pakikibaka upang maigupo ang dambuhalang moog na sumakal sa karapatan ng uring manggagawa sa panahon ng diktadura. Kami ay taos pusong umaasa na ang KMU ay positibong matugunan ang simulain ng bagong pamahalaan.

Sa espiritu ng paternal ng relasyong umiiral sa ating dalawang organisasyon — KMU at TUPAS, umaasa kaming makakamtan ng uring manggagawa ang ibayong tagumpay nito. Mabuhay ang Kilusang Mayo Uno! Mabuhay ang hanay ng uring tagapagpalaya ng bansa.

Bonifacio "Ka Boni" V. Tupaz

BONIFACIO "KA BONI" V. TUPAZ
Sekretaryo Heneral

Lakas Manggagawa

Mga Kasama sa Kilusang Paggawa,

Sa ngalan ng hanay ng LAKAS MANGGAGAWA, nagpupugay kami sa Kilusang Mayo Uno sa inyong Ikatlong Pambansang Kongreso. Ipinaaabot namin ang aring maka-manggagawang pagbati, at pakikiisa sa inyong dakilang hangarin na ipaglaban ang interes ng uring manggagawa!

Isang buwan pa lang ang nakalilipas nang kasama ninyo kami sa pagdala kay Ka Lando at Ka Leonor sa kanilang huling hantungan. Naaangkop marahil na ngayon inilulunsad ang Kongresong ito upang ipakita na ang mga dagok at hagupit sa ating hanay ay hindi magpapatinag sa atin, bagkus lalong magpapatapang at magpapanday sa ating pagkilos.

Ang Kilusang Paggawa ay hindi titigil upang isulong ang interes ng uring anak-pawis. Sama-sama tayong makikibaka upang ang rebolusyon na inilunsad noong Pebrero ay madala sa kanyang tunay na hantungan: ang tunay at ganap na demokrasya't kalayaan para sa uring anak-pawis!

Hinahangad namin na patuloy na lumakas ang KMU kasama ng iba pang sentro sa ating kilusang paggawa. Minimithi rin namin na ang KMU at Lakas Manggagawa ay patuloy na makikipagkapitbisig sa lahat ng sentro upang lalong luhawak at tumatag ang Kilusang Paggawa.

Binabati muli namin kayo at nawa'y ang mga mahahalal na bagong pamunuan ay magpatuloy sa mga hangarin ng KMU at lalong makapaglilingkod sa buong Lakas Paggawa.

Mabuhay kayong lahat!


Paterno U. Menzon
PATERNO MENZON
Chairman, Lakas Manggagawa



FEDERATION OF FREE WORKERS

4TH FLOOR, S. M. LAZO BLDG.
COR. J. NAKPIL ST. & TAFT AVENUE
MANILA, PHILIPPINES
TEL. Nos. 57-15-11, 57-15-12, 59-68-15



EXECUTIVE OFFICERS

JUAN C. TAN
President

RAMON J. JABAR
Vice-President

FELICISIMO Q. JOSON
Treasurer

BOARD MEMBERS

SICENIO CABRAL

VIRGINIA CAMUS

NAPOLEON CAPARAS

DEOGRACIAS DAMPALAN

ROMAN HALAGO

ULPIANO MANALO

JAIME MAYONTE

RENATO REAMILIO

JOSEPH STRACHAN

DEMETRIO SUSON

PASTOR TENORIO

ERNESTO VERCELLES

LIZA ZAMONTE

MESSAGE

We do uphold the necessity of enshrining a noble vision for the workingman. A couple of days ago when our brother, Ka Lando, was brutally murdered, this vision became all the more important. This incident revolted once more the significance of a militant but meaningful struggle.

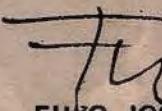
The Federation of Free Workers (FFW) brotherly greets you on the occasion of your Third National Congress. We share with you specially in your tenacity in protecting the dignity of man, elevating him from the level of what he is to the level of what he ought to be. Truly, this entails tremendous sacrifices, honest commitment and intelligent discernment as we rally behind the flag of a moral ideology. Yes, a moral principle manned by the concept of common good, freedom, social justice and genuine democracy. In this regard, we shall unanimously join hands with you.

There is still much work to be done, a lot of structures to be reconsidered and a full blast purgation especially among our own human ranks. But this should not a bit enervate our always spirited stand on what is right and good for all. We shall all the more be challenged to put direction to our lives out of concern for our exploited, oppressed and deprived brothers — the workers most especially.

Now that we have stalled anew the need to re-analyze our national democratic thrusts, we shall diligently be vigilant no less in keeping ourselves abreast with the labor ways and fashions within which our countrymen will fully progress and develop as persons in their totality.

Always ever in our minds is the success of your Congress that as your new leaders are chosen, a better and always improving image of your organization shall be brought to our awareness. Again, with you we shall bravely continue the labor struggle against those who would dare crush the seeds of authentic humanism.

More power to you! More power to your Congress! More power to the vision of all free workingmen!


FIL'O. JOSON
Administrator



KILUSANG MAGBUBUKID NG PILIPINAS

Ika-12 ng Disyembre, 1986

Para sa mga Kasama sa KMU,

Sa ngalan ng kilusang magbubukid at sa ngalan ng mga magsasakang malaon nang inaalipin at patuloy na nakagapos sa lupang nililinang, isang maalab na pagpugay ang ipinapaabot ng Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) sa inyong ginaganap na Pambansang Kongreso!

Mula sa lipunang primitibo komunal ay iniluwäl ang lipunang alipin dahil sa pagsulpot ng mga pribadong pag-aari. Dito nagmula ang di-pagkakapantay-pantay ng mga pamilya o tribo dahil sa iba't ibang dami ng pribadong pag-aari.

Ang mga lipunang sumunod pa sa lipunang alipin, ang lipunang pyudalismo at kapitalismo ay lubos na nagdala ng pagbabago. Nagkaroon ng pag-unlad sa siyensya, nalikha ang mga makabagong makinarya, teknolohiya at sumulpot ang mga makabagong pamamaraan na higit pang nagpaunlad sa produksyon. Pag-unlad na nagmula sa mapanlikhang kaisipan ng mga manggagawa ngunit pinagpapasasaan ng iilan. Ang pagsasamantala at ang pagkakait ng mga nalilikhang yaman ang naging daan upang makonsentra ang kapital, mga pribilehiyo at kapangyarihan sa kamay ng iilang naghaharing uri. Sa pagsulpot ng kapital at ng industriya ay kasabay na isinilang ang mga uring manggagawa.

Manapa, mula noo'y nalugmok sa di-makatao at di-makatarungang pagtrato ng mga kapitalista ang uring tagapaglikha ng yaman ng bansa.

Sa kasalukuyan, matibay na ang kilusang manggagawa. Ang Kilusang Mayo Uno (KMU) ay isa nang matatag na organisasyon ng mga manggagawa na hayag na tumutuligsa sa mga mapaniil na dekreto at batas ng umiiral na pamahalaan. Walang takot nilang nilalabanan ang mga mapagsamantalang kapitalista. Sapagkat sila'y hindi sinuswelduhang manggagawa lamang kundi may karapatan din sila bilang tao.

Nangunguna na sa pedestal ng kilusang manggagawa ang KMU. Maraming persona at grupo ang tumutuligsa rito. Anupa't madalas na ring bansagan na "Komunista". Akala ng mga taong ito na mapapadapa nila ang militansa ng KMU sa pamamagitan ng pagpaslang ng pangulo nitong si Atty. Rolando Olalia. Subalit, lalo pang sumidhi ang pagpupunyagi ng uring manggagawa. Higit pang paninindigan ang tinatanganan nito.

Kaming mga magbubukid na nakakonsentra sa kanayunan ay matatag na sumusuporta sa mga layunin at adhikain ng mga manggagawang nakapaloob sa KMU. Sa atin lamang pinakaisang lakas maaaring mabago ang sistemang lubos na nang-aalipin at naninikil sa mga interes ng uring anakpawis at ng malawak na sambayanang. Kayat ibayo pa nating patatagin ang ating mga hanay tungo sa isang ganap na kalayaan ng ating mga sektor at ng buong sambayanang malaon nang naghihikahos.

Mabuhay ang Kilusang Mayo Uno!

Sa Tagumpay,

JAIME S.L. TADEO
Pambansang Pangulo



YOUNG CHRISTIAN WORKERS OF THE PHILIPPINES, INC.

1316 COR. MERCED & PERDIGON STS.,
PACO, METRO MANILA, PHILS.

TEL. NO. 58-13-43
CABLE ADD.: PHILJOC

20 Disyembre 1986

Isang mainit na pagbati ang ipinaabot namin sa Ikatlong Kongreso ng Kilusang Mayo Uno!

Higit na napapanahon ang pagdaraos ng Kongresong ito para sa pagkokonsolida at pagkakaroon ng isang malayang talakayan para sa susunod na programa ng pagkilos na ihaharap ng uring manggawa laban sa panunumbalik ng reaksyonaryong pama-halaan.

Umaasa kami na lalong susulong ang kilusang mapagpalaya para sa pagkakamit ng tunay na kalayaan at demokrasya lalung-lalo na ang uring manggawa.

Muli, mula sa Kilusan ng Kabataang Manggawa ng Pilipinas (YCW) isang maalab na pagbati ng pakikiisa at kakapitbisig ninyo kami sa inyong simulain!

Mabuhay ang Kilusang Mayo Uno!

Mabuhay ang Uring Manggawa!

CELSO I. CABALONGA
National President



LEAGUE OF FILIPINO STUDENTS

CHAIR, EDUCATION COMMISSION

ASIAN STUDENTS ASSOCIATION

20 December 1986

The League of Filipino Students (LFS) extends its warm greetings of solidarity to the genuine, militant and nationalist Kilusang Mayo Uno (KMU) on the occasion of its Third National Congress.

The KMU — the recognized center for genuine trade unionism — continues to inspire us, the students, with its unwavering commitment to the struggle for the workers' and people's rights and welfare.

As the Filipino people's quest for genuine peace based on justice reaches a critical point, we call on our comrade workers to stay at the forefront and together with the oppressed sectors, lead our people in the struggle for national liberation.

Time calls for perseverance, commitment and determination. The strength we draw from your inspiring militancy will lead us to victory.

Mabuhay ang Kilusang Mayo Uno!

Mabuhay ang Uring Manggawal

JOSELITO C. HERRERA
Chairman



Mula sa Ibayong Dagat

Nagpaabot din ng pagbati ang mga sumusunod:

International Labor Organization (ILO) Regional Office for Asia and the Pacific
New Zealand Federation of Labour (NZFOL)
Canadian Labour Congress (CLC)
Confederation of Canadian Unions
Confederation Des Syndicats Nationaux – Canada
British Columbia Federation of Labour – Canada
Confederation Generale du Travail – France (CGT)
Confederation Francaise Democratique du Travail – France (CFDT)
Confederazione Generale Italiana Lavoratori – Italy (CGIL)
Confederazione Italiano Syndicato del Lavoro – Italy (CISL)
German Federation of Trade Unions (DGB)
General Federation of the Workers of Public Power Corporation – Greece
General Council of Trade Unions of Japan (Sohyo)
Federation of Independent Unions of Japan
Vietnamese Federation of Trade Unions
Auckland Trades Council – Australia
Australian Telecommunications Employees Association (ATEA), Victoria Branch
Iba't ibang mga Unyon sa Australia
Philippine Australian Support Group – Sydney, Australia
Wellington Coachworkers Union – New Zealand
Wellington Cleaners Union – New Zealand
Corso – New Zealand
Wellington Philippine Solidarity Group – New Zealand
Philippine Solidarity Network – New Zealand
Asia Workers Solidarity Links – New Zealand
Movement for Peace and Democracy – Japan
Philippine Support Group – Limburg, Belgium
Inter-Church Coordinating Organization (ICCO) – Netherlands
Fishermen's Union of British Columbia – Canada
Pulp Paper and Woodworkers Union of British Columbia – Canada
Vancouver and District Labour Council – Canada
United Fishermen and Allied Workers Union – Vancouver, B.C., Canada
Philippine Workers Support Group – Vancouver, B.C., Canada
Union of CUSO Employees, Local 2440 – Canadian Union of Public Employees (CUPE)
Pulp and Paper Workers of Canada
United Electrical, Radio and Machine Workers of Canada
International Commission for the Coordination of Solidarity Among Sugar Workers – Toronto, Canada
Philippine Workers Support Committee – Toronto, Canada
International Longshoremen's and Warehousemen's Cannery Workers Union, Local 37 – Seattle, Washington, USA
American Postal Workers Union, Seattle, Washington Local – USA
Filipino Association for Community Education – Seattle, Washington, USA
Philippine Workers Support Committee – Seattle, Washington, USA
International Longshoremen's and Warehousemen's Union, Local 142 – Honolulu, Hawaii, USA
Philippine Workers Support Committee – Hawaii, USA
Labor Notes – Detroit, USA
Alliance for Philippine Concerns – Los Angeles, California, USA

Sulong And



Kpawis!



PITONG taon nang nakatayo ang Kilusang Mayo Uno. Pitong taon na ang nakararaan mula nang magtipun-tipon sa loob ng Araneta Coliseum ang mahigit 35,000 manggagawa sa okasyon ng Mayo Uno upang itatag ang isang militanteng sentrong unyon sa gitna ng mapanupil na paghahari ng pasistang diktadurang Marcos.

At mula noo'y untilting nakaigpaw ang kilusang paggawa sa Pilipinas mula sa kala-gayan ng matinding pagkakahati at pangngibabaw ng mga dilawang aristokrata. Sa pagsilang ng KMU, nabigyan ng kongkretong hugis at direksyon ang militanteng pagkilos ng mga manggagawa na sa simula't simula'y tinangkang sikilin ng mga naghahari-harian sa lipunan, lalo't higit sa ilalim ng rehimeng Marcos.

Sa sumunod na mga linggo, buwan at taon pagkatapos ng makasaysayang araw ng Mayo 1, 1980, hindi lamang sa loob ng higanteng koliseo

ng Araneta nagdaraos ng mga aksyong masa ang mga manggagawa kundi roon sa mga piketlayn, mga liwasan at kalsada ng punong lunsod. At sa paglaon, hindi lamang laksang bilang ng mga manggagawa ang lumahok sa mga pagkilos na ito kundi daan-daang libo, mula sa mga mina-

han ng Hilagang Luzon hanggang sa mga kapitalistang plantasyon sa Mindanao.

Sabihin pa, batay sa kasaysayan ay laging unang pinupuntirya ng atake ng mga armadong galamay ng estado ang militanteng pakikibaka at organisasyon ng mga manggagawa. Sa panahon

ng kolonyalismong Amerikano halimbawa, partikular sa pagitan ng 1900 at 1930, lantarang sinugpo ang mga unyon na may makabayani at militanteng oryentasyon sukkulang ikulong ang dakilang lider manggagawa, si Ka Crisanto Evangelista, kinikilalang Ama ng Militanteng



Maagang yugto ng KMU: Si Ka Bert sa Unang Kongreso (kaliwang ibaba), sa rali sa loob ng Araneta Coliseum noong Mayo 1, 1981 (kanang itaas), at kampanyang boykot sa huwad na eleksyon presidensyal noong Hunyo 1981 (kanang ibaba).

Unyonismo sa bansa. Noong pagkatapos ng Ikalawang Digmaang Pandigdig, itinayo naman ang militanteng Congress of Labor Organization (CLO) sa pamumuno ni Ka Amado V. Hernandez ngunit makalipas ng ilang taon lamang ay sinalakay din ito sa utes ng administrasyong Quirino.

Nang ideklara ang batas militar noong 1972, isa sa mga unang hakbang ng diktador na si Marcos ay ang pagbabawal sa welga at ang pagtugis sa mga makabayang lider-unyon.

Ngunit talagang hindi kayang kitlin ng pasistang batas at lantarang pandarahas ang diwang

mapanlaban ng uring manggagawa. Pinatunayan ito ng makasaysayang welga sa La Tondena noong 1975 sa kabilang pangkalahatang pagbabawal sa welga sa ilalim ng batas militar. Pinatunayan ito ng mismong pagkabuo ng KMU.

Sa maagang vugto ng buhay ng KMU, nalaap na nito ang tindi ng paninibasib ng pasistang diktadura. Noong Setyembre 1980, ilang buwan lamang pagkaraan ng pormal na pagtatatag nito, hinuli ang Pangkalahatang Kalihim nito na si Atty. Ernesto Arellano at ilan pang mga lider at kasapi ng KMU nang wala man lamang demandang iniharap sa kanila. Nang ilunsad naman ang umano'y "Bagong Republika" ng rehimeng Marcos, sa pamamagitan ng papet na Batasang Pambansa ay pinairal ang kontrawelga't kontramanggagawang BP 130 at kasunod nito, ang lalong mabagsik na BP 227. Malinaw na layon ng mga batas na ito na tahasang supilin



Atake ng Agosto 1982: Si Ka Bert kasama ng eskort na militar (itaas) at si Ka Bel sa loob ng Camp Crame stockade (ibaba).



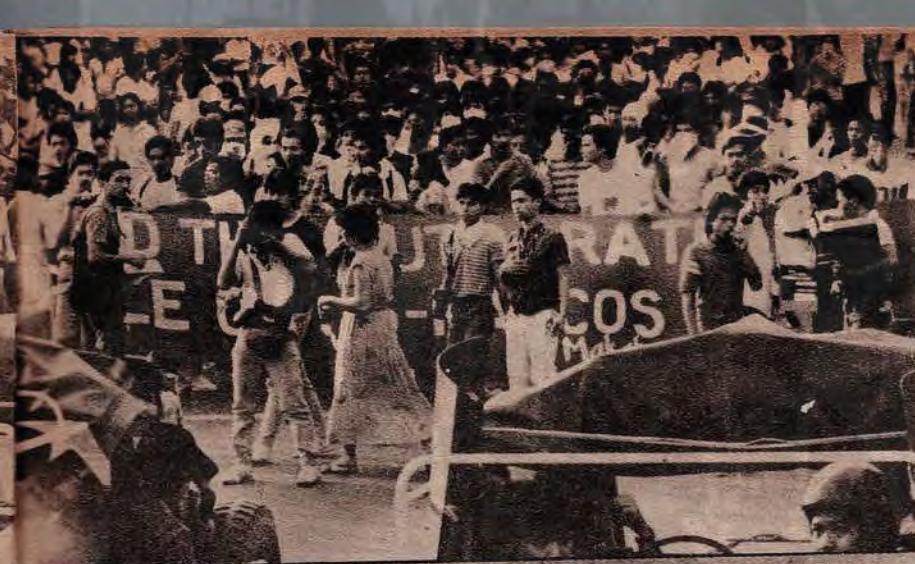
*ang malawakang pag-
bugso ng mga militanteng
pakikibaka ng mga
manggagawa, kasabay
ng pagpigel sa mabilis na
pagsulong ng KMU.
Binigyang daan din ng
pagpapatupad sa BP 130
at BP 227 ang lalong
matinding pandarahas
sa mga manggagawa na
nagbunga ng pagkaka-
paslang sa di-kukulangin
na 15 welgista sa piket-
layn mula 1980 hanggang
1985, bukod sa higit na
malaking bilang ng mga
nasaktan at naaresto sa
paglusob ng mga pulis,
militar o goons sa mga
welga o kaya'y nabiktima
ng salvaging, pagdukot
at missing.*

*Ang pinakamabangis
na atake sa KMU sa
panahon ng rehimeng
Marcos ay naganap noong
Agosto 1982 nang huli-
hin na mismo ang Taga-
pangulo nitong si Ka
Bert Olalia, ang Pang-
kalahatang Kalihim noon
na si Ka Crispin Beltran,
at mahigit 30 pang
lider at karaniwang
unyonista. Layon ng
pasistang atake na ganap
na paralisahan ang mili-
tanteng sentrong unyon
at tuluyang gawing
ilegal ito.*



Mga huling taon ng diktadura: Libing ni Ka Bert (itaas), rali pagkaraan ng asasinasyon ni Ninoy Aquino (ibaba), rali ng mama-mayan sa Mendiola noong Setyembre 1984 (kanang itaas), pandarahas ng diktadura (kanang gitna), welgang pantransportasyon noong 1985 (kanang ibaba) at martsa ng mga manggagawa (dulong kanan).





Demokratikong ispasyo: Si Ka Lando
natapos mahalal na Tagapangulo ng
Partido ng Bayan (ibaba) at pagkaraan
ng pagpaslang sa kanya (kanang itaas
at ibaba).



Ngunit bigo ang dik-tadura sa tangkang ito. Sa halip, animo'y bakal na napapanday sa apoy, higit pang tumibay at lumakas ang KMU. Nang pumanaw si Ka Bert dulot ng malubhang karamdaman na nakuha sa loob ng kulungan, agad pumalit sa kanya ang kanyang anak na si Ka Lando bilang Tagapangulo. Patuloy na pinamunuan ng KMU ang

lumalagablab na kilusang welga sa buong kapuluan. Patuloy nitong pinakilos ang palaki nang palaking bilang ng mga manggawa upang tumayo sa unahan ng malalaking demonstrasyon ng mamamayan na yumanig sa diktadura hanggang sa tuluyang bumagsak ito.

Ngayon, sinasabing tapos na ang dominasyon ng mga dilawan sa

kilusang paggawa at kasa-lukuyang bumubuo ng mayorya ng mga organisadong manggagawa ang progresibong bloke ng mga unyon at pederasyon, kabilang na ang KMU. Dagdag pa, sa loob ng progresibong bloke, kinikilalang pinakamalaki sa kasalukuyang ang KMU.

Pagkaraan ng pag-bagsak ng pasistang paghahari, tumuntong



na ang KMU at ang buong kilusang paggawa sa isang bagong yugtong nagbabadya ng lalong maigting at mapagsyayang labanan sa hinaharap. Bagaman wala na si Marcos, nananatili ang malulubhang suli-ranin ng bayan na siyang ugat ng masidhing kahirapan at kaapihan ng nakararaming mama-mayan. Patuloy na umiral ang mga mapanupil

na batas sa paggawa ng pasistang rehimeng Marcos. Patuloy ang mga atake sa mga manggagawa at iba pang progresibong sektor sa lipunan na nitong huli'y humantong sa karumal-dumal na pagpaslang kay Ka Lando.

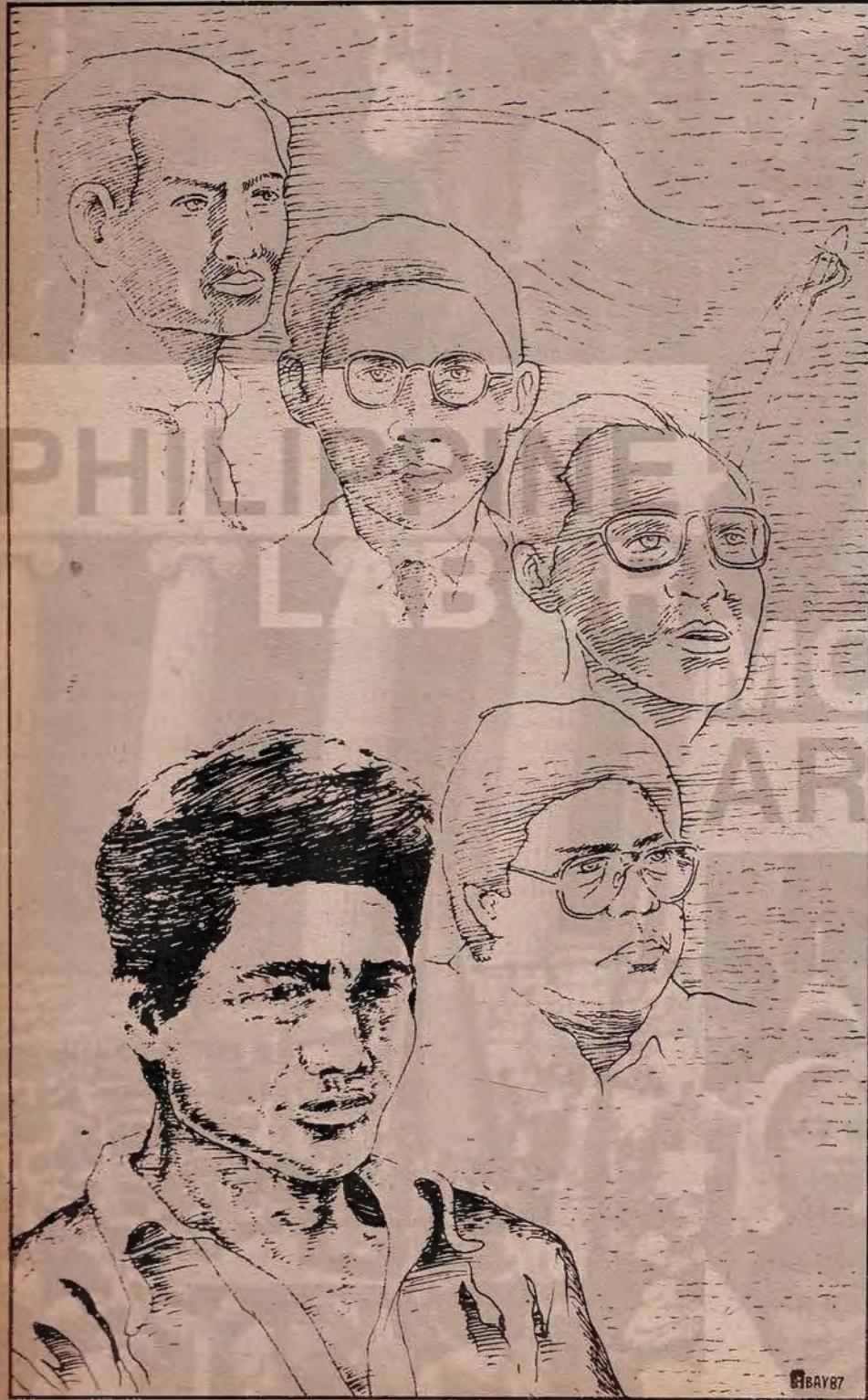
Ngunit kung ano man, napatunayan na sa kasaysayan ang kakayahang at kapasyahan ng uring manggagawa na saligin

Libing ng bayani: Ang higanteng martsang luksa para kina Ka Lando at Ka Leonor na nilahukan ng mil-yong manggagawa at mama-mayan noong Nobyembre 20, 1986.

at pangibabawan ang pinakamariing hambulos ng mga pwersa ng dilim at tiranya sa bansa.

Di hamak na malayo na ang narating ng milittanteng kilusang unyon. At sa kasalukuyang kalagayan, wala itong ibang daan kundi patuloy na umabante hanggang sa makamit ang ganap na paglaya at katubusan ng lahat ng mga anakpawis at buong sambayanang Pilipino.

Makasaysayang Kongreso



MAKASAYSAYAN ang pagdaraos ng Ikatlong Pambansang Kongreso ng KMU sa dalawang pangunahing dahilan. Una'y sapagkat sinisimbolo nito ang konsolidasyon ng mga tagumpay ng KMU at ng mga manggagawa sa mahabang panahon ng pakikibaka laban sa diktadura at sa maikling panahon ng transisyon pagkatapos ng pagbagsak ng rehimeng Marcos noong Pebrero 1986. Ikalawa, dahil inihuhudyat ng Kongreso ang pagtuntong ng KMU at buong kilusang paggawa sa isang bago at mas mataas na yugto ng pakikibaka na puno ng mga bagong hamon para sa uring manggagawang Pilipino.

Mahigit isang buwan lamang pagkaraan ng karumaldumal na pagpastlang kay Ka Lando Olalia, dating Tagapangulo ng KMU at ng kanyang alalay na si Ka Leonor Alayay, unyonista ng National Federation of Labor Unions (NAFLU)-KMU, tunay ngang napapanahon ang pagdaraos ng Kongreso hindi lamang para ihalal ang bagong pamunuan ng KMU kundi higit pa, para muling pagtibayin ang kapasyahan nitong ganap na isakatuparan ang minimithing kasarinlari at demokrasya para sa buong sambayanang Pilipino.

Ibinunsod ng pagkamatay ni Ka Lando ang malalaking pagbabago sa kalagayang pampolitika ng bansa. Ipinakita nito na sa kabilang mga tagumpay na nakamit ng mamamayan mula sa pag-aalsang bayan ng Pebrero 1986, nananatiling malakas at mabangis ang pwersa ng reaksyon at kailangan pang palakasin ng mga progresibong pwersa, lalo na ng uring manggagawa at iba pang mga anakpawis, ang sariling hanay upang lubusang magapi ang mga kaaway ng bayan.



Sa umpsisa pa lamang ng Kongreso, madarama na ang matinding determinasyon ng mga kasapi ng KMU na pahigpitin pa ang pagkakaisa at higit pang magpunyagi sa militanteng pakikibaka. Batay sa naging tradisyon na sa lahat ng mahahalagang pagtitipon ng KMU, sinimulan ang Kongreso sa pamamagitan ng parada ng mga bandera ng mga pangunahing organisasyong manggagawa na kasapi ng militanteng sentrong unyon sa tugtug ng Internasyonal, ang pandaigdigang awit ng uring manggagawa. Ang behaging ito'y pinangunahan ng Makabayan Alyansa sa Sining Anakpawis (MASA), isang grupong sangkultura na binubuo ng higit-kumulang na 50 samahang pansiuning na nakabase sa mga pabrika at komunidad sa Kalakhang Maynila at Silangang Rizal.

Pagkatapos, sa pangunguna ni Ka Leto Villar, Tagapangulo ng KMU sa National Capital Region, binati ang may 500 delegado, tagamasid

at 100 pang panauhin mula sa mga kaalyadong pederasyon ng KMU sa Labor Advisory and Consultative Council (LACC), mga *cause-oriented groups*, mga organisasyong manggagawa mula sa ibayong dagat, at mga kinatawan ng mga embahada ng ibang bansa rito. Kabilang sa mga panauhin ay ang Direktor ng International Labor Organization (ILO) na si Gert Gust, ang Labor Attaché ng Australian Embassy na si Ollin Adams, ang Labor Attaché ng French Embassy na si Bruce Gordon, isang kinatawan ng Socialist Republic of Vietnam, at mga kinatawan ng iba't ibang organisasyong manggagawa at *cause-oriented groups* mula sa ibayong dagat. Dumalo rin sa Kongreso sina Atty. Pat Menzon ng Lakas Manggagawa, Arnold Gapatid ng Trade Unions of the Philippines and Allied Services (TUPAS), Vic Bate ng National Association of Trade Unions (NATU), Rey Capa ng Katipunan, at mga kinatawan mula sa Bagong

Alyansang Makabayan (BAYAN), Partido ng Bayan (PnB), Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP), Samahan ng mga Ex-Detainee Laban sa Detensyon at Para sa Amnestiya (SELDA), at iba pang mga *cause-oriented groups*. Dumating din nang bandang huli si Nemesio Prudente, presidente ng Polytechnic University of the Philippines (PUP), at nang ikalawang araw ng Kongreso, ang 15-kataong delegasyon ng General Council of Trade Unions in Japan (Sohyo) ang mayor na sentrong unyon ng mga manggagawang Hapones.

Sa pambungad na pananalita ni Ka Godofredo Paceno, Sr., dating Unang Pangalawang Tagapangulo ni Ka Lando at Umaaktong Tagapangulo ng Ikatlong Pambansang Kongreso, inilarawan ang damdaming namayani sa buong kapuluangan. Aniya, idinaraos ang Kongreso nang may magkahalang galak at kalungkutan. Galak, paliwanag niya, dahil sa muling pagkakataon ay

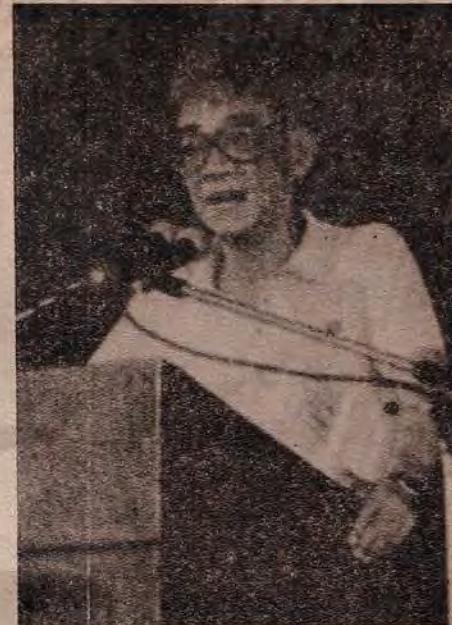
nagtitipun-tipon ang mga kasapi ng KMU mula sa Hilagang Luzon hanggang dulo ng Mindanao. Kalungkutan, dagdag niya, dahil sa okasyong ito ay wala ang pisikal na katauhan ni Ka Lando bagamat sinasabing nananatili siya sa diwa at pagkilos ng buong KMU.

Sa gitna ng talumpati ni Ka G. Paceno, dumating ang mga sorpresang bisita ng Kongreso, sina Tony Zumel, negosyador ng National Democratic Front (NDF), at si Gng. Josefina Cruz-Salas, maybahay ng bilanggong opisyal at kinatawan ng NDF na si Rodolfo Salas. Dala ni Gng. Salas ang isang mensahe mula sa kanyang asawa na naglalaman ng pakikiisa sa KMU at nanawagan sa mga manggagawa na higit pang isulong ang tungkuling pamunuan ang mga pakikibaka ng sambayanang. Sumunod naman si Tony Zumel para basahin ang pahayag ng Revolutionary Council of Trade Unions (RCTU), isang rebolusyo-

teng pakikibaka para sa kapakanan ng uring manggagawa at ng buong sambayanan hanggang sa ganap na tagumpay."

Matapos basahin ang lahat ng mga mensaheng pinadala ng iba't ibang mga organisasyong nagpahayag ng pakikiisa sa KMU, ipinakilala na ni Ka G. Paceno ang panauhing pandangal ng Kongreso, si Labor Minister Augusto 'Bobbit' Sanchez, para ibigay ang tampok na pananalita. Dahil noo'y inanunsyo na ng Malacanang ang tiyak nang pag-aalis sa kanya sa pwesto, ang pananalita ni Minister Sanchez sa Kongreso ng KMU ay nagsilbing pamamaalam niya sa mga manggagawa makaraan ang siyam na buwang panunungkulan.

Sa gitna ng malakas na sigaw ng "Bobbit pa rin" mula sa mga delegado ng Kongreso, ipinagtanggol ni Minister Sanchez ang kanyang rekord sa Ministry sa pagtutuon sa maliliit na "siyang tinatamaan ng



Hamon sa Kongreso: Ka Leto

man tayo ng pamahalaan, kasama pa rin tayo sa pakikipaglaban (para sa ganap na kalayaan at demokrasya)."

Pansamantalang natigil ang palautuntunan matapos ang pananalita ni Minister Sanchez para makapananghalian na ang mga delegado, at sa pagbabalik ay tinawag uli si Ka Leto Villar para ipaliwanag ang tema ng Kongreso: "Manggagawa, magkaisa! Isulong ang kalayaan at demokrasya!" Simple lamang ngnunit matalas ang pananalita ni Ka Leto rito. Ayon sa kanya, ang hamon ngayon sa Ikatlong Pambansang Kongreso ng KMU ay kung papaano pangungunahan ng mga manggagawa ang mga pangkabuhayan at pampolitikang pakikibaka ng mamaayan sa harap ng patuloy na pagdausdos ng kalagayang pangekonomya ng bansa at patuloy na pagsikil sa mga batayang karapatan at kahilingan ng nakararaming anak-pawis.

Ulat ng mga Rehiyon at Pederasyon

Pagkatapos pakinggan ang iba't ibang mga tagapagsalita sa pambungad na bahagi ng Kongreso, sini-mulan na ang pagtalakay sa mga pangunahing adyenda na isinahapag sa kapulungan sa pamamagitan ng pag-uulat ng iba't ibang mga delegasyong nagsidalo. Unang tinawag

'Idinaraos ang Kongreso, ani Ka Godofredo Paceno, Sr., nang may magkahalang galak at kalungkutan.'

naryong organisasyon ng mga manggagawa na nakapaloob sa NDF, at gayundin mula sa pamunuan mismo ng NDF. Sa pagbati ng RCTU, nanawagan ito sa KMU na samantahan ang magandang oportunidad na binuksan ng negosasyon para sa kapayapaan sa pagitan ng NDF at gobyernong Aquino upang "pasiglahin ang kilusang masa at ipaglaban ang mga usapin ng kabuhayan, pambansang industriyalisasyon, tunay na reforma sa lupa, at ganap na kalayaan." Sa mensahe naman ng NDF na binasa rin ni Zumel, nagpugay ang rebolusyonaryong alyansa sa KMU bilang pinakaprogresibong sentro ng tunay, militante at mabayang unyonismo. "At sa hinaharap" sinabi ni Zumel bandang huli, "anuman ang mangyari sa tigilputukan, anuman ang mangyari sa negosasyon sa pagitan ng NDF at gobyernong Aquino, inaabhang ipagpapatuloy ng KMU ang militan-

kawalang-katarungan." Aniya: "Sa ating mismong batas, sinasabi roon na *in case of doubt, decide in favor of labor.*"

"Ang *economic recovery* ay hindi *economic recovery* ng iilang negosyante o ng iilang mamumuhunan lamang" idiniin ni Sanchez. "Hangga't ating mga lupain ay kontrolado lamang ng iilan, at hindi lahat ng mga Pilipinong isinilang sa Pilipinas ay may karapatan sa lupang iyan, mahirap pang makita ang ganap na kalayaan. Hangga't ating ekonomya ay kontrolado mula sa labas at hindi ng ating bayan, hindi pa rin makikita ang ganap na kalayaan."

Sa huli, idineklara ni Sanchez na sa kabilang lahat ay patuloy siyang maninindigan para sa maliliit at mahihina. "Kung ako ay magbibitiw, hindi nito ibig sabihin na binibitiwan ko rin ang pagsama sa inyong pakikibaka. Sa loob at labas



Panauhing pandangal: Sanchez

ay si Ka Domeng Mamangon para magbigay ng ulat hinggil sa kalagayan ng mga pederasyon. Sa report na binasa niya sa harap ng mga delegado, binanggit ang dramatikong paglaki ng kasapihan ng mga pederasyon sa ilalim ng KMU mula nang huling regular na Kongreso nito noong 1984. Sa kabuuhan, bumibilang na ng sampung malalaking pederasyon ang tuwirang nakapaloob sa KMU, liban sa mga *associate member*, na may higit-kumulang sa 450,000 na kasapihan o 69 por-syento ng buong kasapihan ng sentrong unyon. Dahil sa napakabilis na paglaki ng kasapihan ng mga pederasyon, dagdag pa ni Ka Domeng, umokupa ng malaking panahon ng mga opisyales at istap ng mga ito ang pagbibigay ng mga serbisyo legal, halimbawa, sa mga hearing sa *petition for certification elections*, mga *pre-election conferences*, CBA negotiations at grievance meetings. Gayunman, nakatugon ang mga pederasyon sa tungkulin ng pagsusulong ng mga pang-unyong pakikibaka sa pamamagitan ng pagsusulong ng may 223 welga nitong 1986, bukod sa pagmomobilisa ng mga kasapi nito sa mga pagkilos na isinasa-gawa ng KMU.

Nang matapos ang ulat sa mga gawaing pederasyon, sumunod na tinawag si Ka Pete Cabungcal ng KMU sa National Capital Region. Dito'y inilahad ni Ka Pete ang pag-

'Ang pagbangon ng ekonomyya ay di pagbangon ng iilang negosyante lamang.'

unlad ng panrehiyon ng organisasyon ng KMU sa Metro Manila na kasalukuyang binubuo ng 12 balangay sa antas munisipyo at sumasaklaw sa higit-kumulang na 233 lokal na unyon at 78,937 kasapi. Sa susunod na taon, nakatarget itayo ang lima pang balangay ng KMU sa antas munisipyo upang saklawin na ng KMU-NCR ang lahat ng 13 munisipyo at apat na syudad ng Metro Manila at para ilatag na ang komprehensibong organisasyong panrehiyon ng KMU sa punong lunsod. Mula nang simulang itayo ang KMU-NCR noong 1985, di hamak na malaki ang ginampanang papel nito sa pagmomobilisa ng libu-libong mga manggagawa sa iba't ibang mga pagkilos ng KMU. Sa mga susunod na taon, ayon kay Ka Pete, maaasahang makatutugon uli ang KMU-NCR sa larangang ito hindi lamang sa mga usaping pang-unyon kundi lalo't higit sa mga usaping pambayan.

Para sa KMU-Visayas naman, ang nag-ulat ay si Ka Tony Cujizon bilang pinuno ng delegasyon mula sa Visayas. Inilarawan niya ang mabilis na paglawak at paglakas ng KMU sa Visayas, lalo nitong 1986. Dat, ani Ka Tony, kumikilos lamang sa Visayas ay ang National Federation of Labor (NFL), United Lumber and General Workers of the Philippines (ULGWP) at Southern Philippines Federation of Labor

(SPFL) samantalang sa Negros ay tanging may operasyon ang National Federation of Sugar Workers (NFSW). Sa pagpasok ng 1986, nagbukas na ang Visayas sa lahat ng mga pederasyon sa ilalim ng KMU liban lamang sa National Union of Workers in Hotel, Restaurant and Allied Industries — Kowloon Makati Convention (NUWHRAIN-KMC). Sa kasalukuyan, aktibo ang KMU sa lahat ng mga probinsya sa Kabisaayaan at nakasasaklaw na sa kabuuhan ng may 114,647 kasapi mula sa 617 lokal na unyon. Samantala, mula Marso 1985 hanggang bago maganap ang Kongreso, nakapaglunsad ang KMU ng di bababa sa 84 welga sa buong Kabisayaan liban pa sa mga mobilisasyong naisagawa gaya ng sabay-sabay na martsa ng 100,000 manggagawa sa Cebu, Bacolod, Iloilo, Dumaguete, Ormoc at Isabel, Leyte noong Mayo 1, 1986 at ng sabay-sabay na pag-aaklas ng 16,000 manggagawa mula sa 29 pabrika sa Cebu at sabay-sabay na pagprotesa ng 82,000 manggagawa sa kabuuhan ng Visayas makaraang paslangin si Ka Lando Olalia noong Nobyembre 1986. Kaya di naka-pagtataka, dahil sa mabilis na pag-unlad ng KMU-Visayas, nababahala nang husto ang mga reaksyonaryong pwersa na kinakatawan dito ng mga militar, ng dilawang Associated Labor Unions (ALU) ng TUCP, ng Save Cebu Crusade na binubuo ng mga kapitalista sa Cebu, at grupong Hugpong na binubuo ng mga anti-unyong elemento. Sa pagtataya ng mga kasama sa KMU-Visayas, gumagastos ang mga ito ng hanggang P200,000 buwan-buwan para sa *black propaganda* laban sa KMU at para pigilin ang ibayong paglakas nito.

Pagkatapos ng ulat ni Ka Tony, sumunod na tumayo sa entablado si Ka Ed Capuyoc ng Workers Alliance in Region III (WAR III) para magbigay ng ulat sa kalagayan ng KMU sa Central Luzon. Sa pagbabahagi ni Ka Ed, umaabot na sa 91,600 manggagawa ang bilang ng mga kasapi ng KMU sa Gitnang Luzon samantalang 86 sa tinatayang 247 na kabuuang bilang ng mga pabrika sa Bulacan, Pampanga, Bataan, at Zambales ang kinikilusan na ng mga

organisador ng unyon mula sa WAR III. Nitong 1986, pinamunuan ng KMU sa Gitnang Luzon ang mahigit 80 welga na nilahukan ng hanggang 20,000 manggagawa at nakapagpanalo ng 70 porsyento ng mga kahilingang iniharap nila. Noong pagkatapos ng pagkamatay ni Ka Lando, sabay-sabay na nag-aaklas ang mga unyon sa 49 empresa sa apat na probinsya, bukod sa iba pang mga anyo ng protesta na ini-lunsad ng mga manggagawa sa 66 pang ibang mga kompanya sa buong rehiyon.

Mula sa Mindanao, ang nag-ulat ay si Nonoy Librado ng panrehiyon sentro ng KMU roon. Sa pag-salaysay ni Ka Nonoy, pormal na itinayo lamang ang KMU-Mindanao nitong Hulyo 1986 batay sa napakaisahan ng dating Council of Leaders ng Center of Nationalist Trade Unions in Mindanao (CENTRUM) noong Mayo 23, 1986. Sa ngayon, ang KMU-Mindanao ay binubuo ng pitong balangay sa 21 probinsya sa Mindanao at may kasapiang bumibilang ng di bababa sa 94,000 manggagawa sa kabuuhan. Nang matatay si Ka Lando, mabisang nakatugon ang KMU-Mindanao sa panawagang pangkalahatang welga sa pamamagitan ng pagpapaputok ng 83 welga ng 26,000 manggagawa at pagparalisa ng transpotasyon sa Davao City, Davao del Sur, Davao del Norte at Zamboanga City.

Nag-ulat din sa Kongreso ang mga kinatawan ng dalawang relاتibong bagong tatag na mga panrehiyon organisasyon ng KMU, sa Bicol at Hilagang Luzon. Ayon kay Ka Boy Borlaza ng KMU-Bicol, dadalawang pederasyon ng KMU pa lamang, ang Association of Democratic Labor Organizations (ADLO) at Organized Labor Association in Line Industry and Agriculture (OLALIA), ang kasalukuyang kumikilos sa Bicol. Bukod sa mga ito, ang iba pang mga organisasyong manggagawa na nakapaloob sa KMU ay ang Alyansa ng mga Manggagawa sa Bicol (ALAB) na binuo noong Enero 1986 at may bilang na 3,567 kasapihan mula sa 20 pabrika at ang Albay Jeepney Drivers Association na may 7,000

kasapi. Sa kabuuhan, ang KMU-Bicol ay may mahigit 18,500 kasapi. Mula Nobyembre 19 hanggang 21 noong libing ni Ka Lando, pinangunahan ng KMU-Bicol ang tatlong araw na welgang bayan sa ilang mayor na syudad ng rehiyon.

Samantala, sa Hilagang Luzon, sinabi ni Ka Tony Acosta na bumuwelo na ang KMU roon sa pag-oorganisa at pagpapakilos sa mga manggagawa. Gaya ng sa Bicol, dadalawang pederasyon ng KMU lamang, ang ADLO at NAFLU, ang may hawak na lokal na unyon sa rehiyon. Ang NAFLU na nakabase sa Benguet Mining Corporation ay nagtutuon sa pag-oorganisa sa mga manggagawa sa ibang mga minahan doon. Ang ADLO naman ay nakakonsentra sa pag-oorganisa sa mga manggagawa sa Baguio City Proper, Baguio City Export Processing Zone, at maging sa mga probinsya ng La Union at Pangasinan. Noong pagkamatay ni Ka Lando, nagwelga nang isang araw ang 5,000 empleyado ng Benguet at nakapagpadala rin ang unyon dito ng 300-kataong delegasyon para makipaglibing.

Huling nag-ulat sa kalagayan ng rehiyon ang mula KMU sa Timog Katagalugan na si Ka Vannie Camronero. Sinasabing susunod na pinaka-industriyalisadong rehiyon

ang Timog Katagalugan pagkatapos ng Metro Manila. Mayroon ditong 140 estratehikong empresa na nag-eempleyo ng 62,500 manggagawa. Nag-umpisa ang KMU sa rehiyon ito mula sa dadalawang unyon na may 2,000 kasapi noong 1984 ngunit ngayon ay mayroon na itong 57 lokal na unyon sumasaklaw ng di bababa sa 22,000. Tampok sa mga pagkilos na nailunsad ng KMU sa Timog Katagalugan ay ang sabay-sabay na pagsampa ng *34 notices of strike* noong Agosto 1986 bilang protesta sa tumitinding militarisasyon sa piketlayn at ang malawakang pag-aaklas noong Nobyembre 1986 kaugnay ng pagpaslang kay Ka Lando. Noong Nobyembre 14, isang araw pagkaraan ng brutal na krimeng ito, pitong welga agad ang itinirik ng KMU sa Cavite at mula roon ay nagmartsa ang may 2,000 manggagawa patungong Camp Aguinaldo para sa isang malaking rali ng mga mamamayan. Nang sumunod na bugso, noong Nobyembre 18 hanggang 20, umabot hanggang 80 unyon na may kasapiang 40,000 ang napalahok sa pangkalahatang welga. At noong araw mismo ng libing ni Ka Lando, nakapagpadala ang Timog Katagalugan ng 7,000-laking delegasyon ng mga manggagawa para sumama sa



mahabang martsang luksa sa Metro Manila, liban pa sa 10,000 iba na naiwan para bantayan ang mga bari-kada sa mga pangunahing *highway* ng Laguna, Cavite, Quezon at Batangas.

Pagtalakay sa mga Resolusyon

Batay sa pag-uulat ng komite sa gawaing pederasyon at mga kinatawan ng iba't ibang panrehiyon organisasyon ng KMU, naging consensus ng buong Kongreso na phenomenal nga ang paglawak at paglakas ng sentrong union mula nang huling regular na Kongreso nito noong 1984. Mula sa puntong ito, binuksan ni Atty. Potenciano Flores, punong abogado ng KMU, ang pagtalakay sa mga mungkahing amyenda sa Saligang Batas ng KMU. Ang mga amyendang ito, paliwanag ni Atty. Flores, ay inihanda matapos ang masusing pag-aaral ng Kalihiman ng KMU at matamang sinang-ayunan ng Pambansang Konseho ilang araw bago ng Kongreso. Sa resolusyon pinamagatang "Resolusyon sa Pag-amyenda ng Saligang Batas ng KMU para Palaksin ang Istrukturang Pang-organisasyon," nakasaad na layunin ng mga amyenda ay ang makaagapay ang KMU sa napakabilis na paglawak

nito at sa lumalaking papel nito sa kilusang unyon at larangang pampolitika.

Sa kabuuan, may siyarn na amyyenda sa Konstitusyon ng KMU ang iniharap sa Kongreso. Pinakamahalaga rito ay ang pagpapalaki sa bilang ng mga bubuo ng Pambansang Konseho at gayundin ng Pambansang Komiteng Tagapagpaganap, at ang bagong probisyon para sa tuwirang paghalal sa Pambansang Tagapangulo ng buong Kongreso. Sa nangyari, agad na inaprubahan ng kapulungan ang mga mungkahing pagbabago sa organisasyon nang walang masyadong pagtatalo. [Tingnan ang kaugnay na artikulo sa pahina ——]

Pagkaraang pagpasyahan ang mga usapin sa Saligang Batas ng KMU, tumuloy na ang Kongreso sa pagtanggap sa Pampolitikang Ulat ni Ka Bob Ortaliz, ang Pangkalahatang Kalihim. Sa bahaging ito, siriukip ilahad ni Ka Bob mula sa punto-debista ng mga manggagawa ang pangkalahatang pagsusuri sa mahahalagang pangyayaring pampolitika sa taong 1986 para gawing batayan ng pagkilos ng KMU sa hinaharap. Dito'y binalikan niya ang takbo ng mga pangyayari mula sa pagbagsak ng diktadurang Marcos hanggang sa pag-akyat sa kapangyarian ng gob-

yerong Aquino.

Ayon sa Pampolitikang Ulat na binasa ni Ka Bob, sa umpsisa ay kinatangian ang gobyernong Aquino ng matinding banggaan sa pagitan ng dalawang paksyon ng naghaharing koalisyon, partikular ang mga reaksyonaryong liberal sa pamumuno ni Gng. Aquino at ang militaristang pangkat ni Juan Ponce Enrile. Sa ganitong kalagayan, at dahil hindi nabago ang hikahos at aping kalagayan ng nakararami, patuloy na sumulong ang mga militanteng pakikibaka ng mamamayan, kabilang ang pagragasa ng kilusang welga sa hanay ng mga manggagawa.

Ayon pa sa Ulat, tatlong mahahalagang pangyayari ang lalo pang nagtulak sa mga manggagawa para pag-ibayuhin ang militanteng pagkilos. Ito ay ang tangkang pagpatupad ng kontra-manggagawang MOLE guidelines, ang brutal na pagpaslang kay Ka Lando Olalia, at ang pag-aalis sa tungkulin ni Labor Minister Augusto "Bobbit" Sanchez. Nangangahulogan ang mga pangyayaring ito ng unti-unting pagbawi sa "demokratikong isipaso" na naipagwagi ng mga manggagawa bunga ng pagbagsak ng diktadurang Marcos. Binigyang daan din ng mga ito ang pangingibabaw ng mga reaksyonaryong liberal sa gobyerno at ang malakas na tunguhing Kanan ng bagong rehimene.

Batay sa ganitong pagsusuri, binigyang diin ni Ka Bob ang pangailangan konsolidahan ang hanay ng mga manggagawa tungo sa pagtayo ng tunay na lakas ng bayan. "Tungkulin nating itayo ang KMU bilang isang sentro ng pang-unyon at pampolitikang pakikibaka ng mga manggagawa," pahayag niya. "Panahon nang harapin ng KMU hindi lamang ang pakikibakang pang-unyon ng uring manggagawa kundi ang pampolitikang interes nito."

Liban sa ilang maliliit na pagbabago sa pormulasyon, pinagtitbay nang buo ng Kongreso ang Pampolitikang Ulat ni Ka Bob. Isa sa mga iminungkahing pagbabago sa Ulat ay ang paglilinaw ni Atty. Ernesto Arellano ng NFL na hindi maaaring tawaging rebolusyon ang naganap



Lumalakas na katangiang pambansa: *Welgang Bayan sa Bataan noong panahon ng diktadura sa pangunguna ng mga manggagawa (kaliwa at gitna) at pangkalahatang welga sa Cebu pagkaraan ng pagpaslang kay Ka Lando (kanan).*

noong Pebrero 1986 kundi isang pag-aalsang bayan lamang. Bukod pa, iminungkahi rin ni Ka Ed Capuyoc ng WAR III na dapat nang tukuyin ang kampong pinamumunuan ni Gng. Aquino bilang kampo ng mga reaksyonaryong liberal at hindi simpleng mga liberal.

Nang ikalawang araw na inumpisuhan ang pagtalakay sa mga mayor na resolusyon nakatakdang pagtibayin ng Kongreso. Una rito ang Resolusyon sa Pagsusulong ng Kilusang Welga na inihanda ni Ka Crispin Beltran, presidente ng Alliance

of Nationalist and Genuine Labor Organizations (ANGLO). Ayon dito, sa harap ng patuloy na atake sa kilusang paggawa ay walang ibang paraan ang mga manggagawa kundi umasa sa sariling lakas at isulong ang kilusang welga "sa anumang araw, sa anumang pagkakaataon na [ang mga manggagawa ay] nahaharap sa mga atake ng kaaway." Kaugnay pa nito, sinabi rin na lalong walang katwiran ngayon ang pagpasok sa hinihingking *strike moratorium* ng gobyernong Aquino at kailangan nang iurong ang pata-

karang *maximum restraint* sa welga.

Wala sa hanay ng mga delegado ang nagpahayag ng pagtutol sa saligang nilalaman ng Resolusyon iminungkahi ni Ka Bel. Katunayan, matapos itong basahin, tumayo agad ang mga kinatawan ng Bus Industry Alliance of Labor Organizations (BUSINA), Ugnayan ng mga Manggagawa sa Las Pinas (UMAL-PAS) at Alyansa ng mga Manggagawa sa Valenzuela (AMVA) upang sang-ayunan ang Resolusyon at hilingin sa Kongreso ang kagyt na pagtitibay nito. Gayunman, nagha-



Resolusyon sa Pagsusulong ng Kilusang Welga

Nahaharap ngayon ang buong kilusang paggawa sa tumitinding atake ng mga pwersang kontra-manggagawa. Kahit naibagsak na ang pasistang diktadura, nananatili pa rin ang kalunus-lunos na kalagayan ng mga manggagawa sa larangan ng ekonomya at pulitika.

Tayo pa rin ang pinakamatinding pumapasang ng krisis sa ekonomya. Kahit ngayon, walang linaw ang kinabukasan ng ating uri. Nananatiling nakapako ang ating sahod. Nananatili rin ang mga restriksyon sa ating karapatan sa pag-uunyon at pagwelga. Nagaganap ito ngayon sa kalagayang ibinabando ng kasalukuyang gobyerno ang tagumpay na nakamit ng bayan sa pagpabagsak sa pasistang diktadura.

Kahit pagkatapos ng rebolusyon Pebrero, nagtuluy-tuloy pa rin ang atake sa kilusang paggawa. Pinasimulan ito sa tangkang pagpapatupad ng kontramanggagawang MOLE *guidelines* na bumawi kahit sa diwa ng mga pangakong binitiwan mismo ng Pangulo sa pagdiriwang ng Mayo 1. Kasabay nito, nagpatuloy pa rin ang karahasan laban sa mga manggagawa. Ngayong taong ito, 28 manggagawa na ang nagbuwis ng buhay; ang ilan sa kanila'y pinaslang sa piketlayn, ang ang ilan nama'y sinalvage at minasaker ng mga pasistang pwersa.

Pinakamatingkad na atake ang makahayop na pagpaslang sa ating Tagapangulong Rolando Olalia. Wala pa ngang hustisya sa kasong ito ay panibagong atake na naman ang naganap sa kaso ng pagtanggal sa

makabayan at makamanggagawang Labor Minister Bobbit Sanchez.

Sa harap ng patuloy na atake sa kilusang paggawa, malinaw na walang ibang paraan kundi malakas na salagin ang mga atake at umasa sa sariling lakas para makamit ang katarungan at karapatan ng ating uri.

KUNG GAYON, pinagtibay namin sa Kongresong ito ang pagsusulong ng masigabong kilusang welga para salagin ang mga atake sa ating uri. Bilang pamilya, pinagtibay namin ang pag-urong ng patakaran *maximum restraint* na ginawa noon bilang sagot sa panawagan ng gobyernong Aquino para sa isang *strike moratorium*.

Higit naming kinikilala ngayon ang kawalang-katwiran ng *strike moratorium*, kahit ang patakaran *maximum restraint*, sa harap ng patuloy na atake sa kilusang paggawa. Batid din namin ang kawalang batayan nito sa harap ng kalagayang hinihingking magsakripisyong mga manggagawa kapalit ng isang *national economic recovery program* na walang laman kundi higit pang pangangayupapa ng gobyerno sa dayuhang monopolyo.

Pinagtibay ngayon na ilunsad ang pinakamabisang sandata ng ating uri — ang kilusang welga — sa anumang araw, sa anumang pagkakaataon na kami'y nahaharap sa mga atake ng kaaway.

PINAGTIBAY ngayong ika-21 ng Disyembre, 1986 sa Maynila, Pilipinas.

'Sa harap ng patuloy na kahirapan at kaapihan, walang ibang paraan ang mga manggagawa kundi umasa sa sariling lakas.'

rap ng palagay si Atty. "Ka Ernie" Arellano na kailangang magpalalim sa mga rekisito, lalo sa larangan ng organisasyon at pinansya, para tiyak na mabisang maipatutupad ang Resolusyon. Sa kabilang banda, iminungkahi ni Ka Manny Sarmiento ng Drug, Food and Allied Industries Workers Association of the Philippines (DFA) na ipasa na lamang ng Kongreso ang Resolusyon ito at hayaan sa ihahalal na bagong pamunuan ng KMU ang pagpapasya sa mga pang-organisasyong ditalye ng Resolusyon.

Samantala, tumayo ang kinatawan ng Pagkakaisa ng mga Manggagawa sa Timog Katagalugan (PAMANTIK) upang humingi ng paglinaw sa nakasaad sa Resolusyon na gagamitin ang kilusang welga sa mga pagkakataon na ang mga manggagawa ay nahaharap sa mga atake ng kaaway. Sa tingin niya, mahirap itali sa ganitong makitid na balangkas ang pagtangan sa sandatang welga dahil maaari rin itong gamitin ng mga manggagawa sa pagtamo ng karagdagang kaluwagan sa kabuhayan at politika at maging sa pagkakamit ng ganap na kalayaan at demokrasya. Bilang tugon, sinabi ni Ka Ed Capuyoc ng WAR III na pagtibayin na ng Kongreso ang Resolusyon at hayaan na lamang sa bagong Pambansang Komiteng Tagapagpaganap ang higit pang pagkikinis ng pormulasyon nito. Sa ganitong punto, nagpasya ang buong kapulungan na pagtibayin ang Resolusyon sa Pagsusulong ng Kilusang Welga.

Sumunod na umakyat sa entablado upang magharap ng mungkahi Resolusyon ay si Ka Nick Elman ng NUWHRain-KMC sa usapin ng napipintong pagtanggal kay Labor Minister Sanchez. Sa pagpaliwanag niya, sinabing walang

makatarungang dahilan para alisin sa pwesto si Minister Sanchez at kung gayon ay dapat ituring na isang matinding atake sa kilusang paggawa na humihingi ng isang malawakang kampanyang protesta sa katangian ng iba't ibang aksyon masa gaya ng piket, *slowdown*, *work stoppage*, martsa, demonstrasyon at pampolitikang welga.

Nang sumunod na talakayan ay nagmungkahi si Ka Medardo Roda ng Pinag-isang mga Samahan ng Tsuper at Operator Nationwide (PISTON) na alisin sa Resolusyon ang pormulasyong "iba't ibang aksyon masa gaya ng piket, *slowdown*, *work stoppage*, martsa, demonstrasyon at" nang sa gayon ay pampolitikang welga agad ang isasagot ng mga manggagawa sakaling alisin sa pwesto si Minister Sanchez. Tumutol dito ang isang kinatawan mula sa Bicol at sinabing mahirap magpatali sa iisang opsyon sa isyung ito. Sa kabilang banda,



Pagsuporta kay Sanchez:
Ka Nick Elman

sinuportahan ng isang taga-PAMANTIK ang suhestyon ni Ka Roda ngunit sa usapin lamang ng pag-saisa sa mga salitang *slowdown* at *work stoppage* sa paliwanag na ang ganitong mga porma ng pakikibaka ay naangkop lamang sa mga lokal na isyu at hindi sa isang pambansang isyu gaya ng pagtatanggal kay Sanchez.

Samantala, humingi ng klaripikasyon si Ka Ernie hinggil sa kung ano ang magiging layunin ng kampanyang protesta at kung saan hahantong ito. Tumugon dito ang mismong nagmungkahi ng Resolusyon na si Ka Nick at sinabing pagtibayin na lamang ang kanyang panukala at ipaubaya sa bagong Pambansang Komiteng Tagapagpaganap ang pagsasaayos ng mga ditalye. Naghahrap ng sariling paglilinaw dito si Ka Nonoy Librado ng Mindanao sa pamamagitan ng pagtatakdang minimum at maksimum na layunin sa kampanya. Naaangkop, aniya, na ang minimum na layunin ng kampanya ay ang pagsasagawa mismo ng protesta samantalang ang maksimum na layunin ay mapanatili sa pwesto si Sanchez.

Kung gayon, ayon kay Ka Ernie, nararapat pasaklawin pa ang mga batayang inilahad ng Resolusyon upang maisama ang malulubhang implikasyong pampolitika ng isyu sa pagkakatanggal ni Sanchez. Nagmungkahi rin siya na huwag ilabas ang lahat ng mga kartada sa pag-aanunsyo ng gagawing pagkilos para maging pleksible sa anumang posibleng mangyari. Sa puntong ito, sinuportahan si Ka Ernie ni Ka Leto Villar samantalang nanawagan naman si Ka Ed Capuyoc na aprubahan na ang Resolusyon at kikiniin na lamang ito ng Pambansang Konseho. Sumang-ayon dito si Ka Ernie at inurong naman ng taga-PAMANTIK ang pagsuporta sa nau-nang suhestyon ni Ka Roda para idugtong na lamang sa Resolusyon na ang kampanyang protestang gagawin ng KMU sa usapin ng pagtatanggal kay Sanchez ay babalangkasin na lamang ng Pambansang Komiteng Tagapagpaganap. Sumuporta ang lahat sa ganitong mungkahi kung kaya ipinagtibay na ng buong kapulungan ang Resolusyon.



Atake sa Paggawa: Rali sa Mendiola bilang protesta sa pagtanggal kay Minister Sanchez.

Resolusyon sa Pagprotesta sa Pagtatanggal kay Labor Minister Augusto 'Bobbit' Sanchez

YAYAMANG, kinikilala naming mga manggagawa na kasapi ng Kilusang Mayo Uno (KMU) na ang pagtatanggal kay Augusto S. Sanchez Minister ng Paggawa, mula sa kanyang pwesto ay isang matinding atake sa kilusang paggawa;

YAYAMANG, pinatitingkad ito ng kalagayang hanggang ngayon, wala pang katarungang nakukuha tayo sa pagpaslang kay Ka Lando Olalia, dating Tagapangulo ng KMU, at kay Ka Leonor Alay-ay, isang unyonista;

YAYAMANG, wala kaming nakikitang makatarungang dahilan sa pag-aalis sa pwesto kay Bobbit Sanchez dahil siya ay maka-manggagawa, makabayan at matapat sa tungkulin;

YAYAMANG, alam naming mga manggagawa na ang nanunulsol at nagtutulak kay Pangulong Cory Aquino para tangalin si Minister Sanchez ay ang mga militarista, mga multinasyonal, mga malalaking kapitalista at mga huwad na lider mangga-

gawa ng TUCP;

YAYAMANG, kailangang labanan natin ang pagyurak na ito sa ating karapatan at ang pagbawi sa demokratikong tagumpay na nakuha natin sa ilang taon ng pakikibaka at sa pag-aalsang Pebrero.

DAHIL DITO, DAPAT NGAYONG PAGTIBAYIN, GAYA NG DITO'y PINAGTITIBAY na labanan ang bagong atakeng ito sa kilusang paggawa sa pamamagitan ng pagsusulong ng malawakang kampanyang protesta na babalangkasin ng Pambansang Komiteng Tagapagpaganap.

DAPAT DING PAGTIBAYIN na mula ngayon, iniuurong na ng Kilusang Mayo Uno (KMU) ang patakaran ng pagpipigil o *maximum restraint* sa pagwelga at mga aksyong masa.

PINAGTIBAY ngayong ika-21 ng Disyembre, 1986 sa Maynila, Pilipinas.

Pinakamainit na Diskusyon

Pinakamainit ang diskusyon sa Kongreso sa mungkahing Resolusyon sa Pagtatakwil ng Bagong Konstitusyon ni Presidente Aquino. Inihanda ni Ka Leto Villar, nakasaad dito na ang Bagong Konstitusyon ay hindi tumutugon sa batayang interes ng mamamayan at sa katanungan ay pabor sa interes ng dayuhan at nagpapanatili ng dating kaayusan. Binigyan diin nito na ang pagkamit ng istabilidad sa lipunan

ay hindi nakabatay sa pagpapatibay ng Bagong Konstitusyon kundi sa pagwawakas ng kahirapan, kaapihan at kawalang hustisa sa lipunan. Dahil dito, ani Ka Leto, nararapat itakwil ang dokumentong ito sa pamamagitan ng pagboto ng No sa nakatakdang plebisito sa Pebrero 2.

Tumagal nang may dalawa't kalahating oras ang balitaktakan sa hanay ng mga delegado sa usapin lamang ng Resolusyon ito. Unang nagpahayag ng pagsang-ayon dito si Ka Vicente Dematera ng AMVA sa

dahilan na nararapat lamang na pumosisyon ng No ang KMU sa plebisito bilang ekspresyon ng pagtutol sa lumalakas na tunguhing Kanan ng gobyernong Aquino. Tinanong naman ni Ka Romeo Alibat ng RADIATOR kung paano makakamit ang istabilidad ng pama-halaan sakaling manalo nga ang No. Sinagot ito ni Ka Leto na siyang nagpanukala ng Resolusyon na kung manalo ang No ay inaarang bumatik uli sa Freedom Constitution ang gobyernong Aquino at



Makadayuhan at kontra-mamamayan: Sinisindihan ni Ka Leto ang kopya ng panukalang Konstitusyon sa isang rali ng mga anakpawis sa Mendiola.

magpatawag agad ng halalan para sa panibagong Constitutional Convention (Con-Con).

Samantala, nagmungkahi si Ka Mando Olalia, nakatatandang kapitid ng yumaong tagapangulo ng KMU, kung maaaring ipagliban muna ang desisyon sa pagboto ng No sa Konstitusyon at baka sakaling maaksyunan ang kahilingan ng mga manggagawa na panatilihin sa pwesto si Minister Sanchez. Tumugon dito si Ka Ed Capuyoc para ipaliwanag na walang relasyon ang

usapin sa pananatili ni Sanchez sa pwesto sa desisyon na itakwil ang Bagong Konstitusyon. "Pagkat panatilihin man ang mga makabayaang Ministro sa gabinete at maaprubahan ang Konstitusyon ito," mariling pahayag ni Ka Ed, "ay bale wala rin ang ating mga paghihirap sa pagsusulong ng ating mga mithiin."

Sa puntong ito, humingi ng pahtutulot mula sa kapulungan si Ka Godofredo Paceno, Sr., na Umaaktong Tagapangulo ng Kongreso

para makalahok sa umiinit na debate tungkol sa Konstitusyon. Sa kanyang pananalita, nagpahayag siya ng pangamba sa maaaring mangyari sakaling manalo ang No. Mahirap aniya umasa sa pagbabalik lamang ng Freedom Constitution. Binalikan din niya ang karanasan sa boykot na nagdulot ng pansamantala ng pagkahiwalay ng sentrong unyon noong halalang Pebrero 1986. Dahil dito, iminungkahi ni Ka G. Paceno na hayaan ang ratifikasyon ng Bagong Konstitusyon at saka amyendahan ang malulubhang kahinaan nito.

Pagkatapos magsalita si Ka G. Paceno, tumindig ang isang kasapi ng KMU sa Pasig para ilinaw sa buong Kongreso na bagaman nagboykot ang KMU noong halalang 1986, ang katunaya'y malaki ang inambag nito sa pagbubuwelo ng mga militanteng aksyon masa na sa kalauna'y nagpabagsak sa rehimeng Marcos. Nagpahiwatig naman si Ka Domeng Mamangon ng NAFLU na sa kanyang paningin ay hindi mahalaga kung pumosisyon ng Yes or No sa plebisito ang KMU dahil ang mas dapat pagtuunan ng mga militanteng organisadong pwersa ay ang paggigiit ng isang kasunduang pampolitika sa gob-yerno gaya ng ginagawa ng NDF.

Sa panig ng mga taga-Mindanao, sinabi ni Ka Nonoy Librado na kaya tutol din sila sa Bagong Konstitusyon dahil sa mga tiwaling probisyon nito, gayundin sa mga patakaran kontramanggagawa ng bagong gobyerno. "Di tayo maaaring magsinungaling sa ating mga myembro," sabi ni Ka Nonoy. "Ang sinasabing istabilisasyon ay istabilisasyon ng mga naghaharing uri at gagamitin nila ito para banatan ang mga manggagawa."

Sa bahagi naman ng mga taga-Negros, ipinaliwanag ni Ka Diting Estacio na marami sa KMU-Negros ang kiling sa posisyon ng "Critical Yes" dahil pa sa naging karanasan sa pagboykot noong nakaraan. Gayunpaman, humingi siya ng tulong mula sa pambansang liderato ng KMU para magpadala roon ng kinatawan at ipaliwanag sa mga kasama kung bakit wasto ang posisyon ng No.



Hayaang mangusap ang mahihirap at pinagsasamantalahan: *Rali ng mga anakpawis laban sa Konstitusyon 1986.*

Si Ka Manny Sarmiento ng DFA ay nagpahiwatig naman ng pagsangayon sa Resolusyon sa Pagboto ng No. Nararapat ito, ayon sa kanya, para ipakita sa madla ang tamang paninindigan ng uring manggagawa. Si Ka Romeo Zapanta ng Cainta-Taytay Labor Alliance (CATALA) ay nagsabi rin na noon pa man, ang kanilang organisasyon ay kiling na sa posisyon No dahil ang piniling Con-Com ni Presidente Aquino ay halos nagsimula lahat sa naghaharing uri. At tumindig uli ang isang taga-BUSINA para ianunsyo sa Kongreso na ang posisyon din ng pamunuan ng kanilang alyansa ay itakwil ang Bagong Konstitusyon.

Nagsalita uli si Ka G. Paceno para ilinaw naman sa Kongreso na anuman ang mapagsyahan ng Kongreso ay papailalim dito ang ULGWP na kanyang pinamumunuan. Tinanong din niya si Ka Diting Estacio ng KMU-Negros para ipaliwanag kung ano ang ibig sabihin ng posisyon "Critical Yes." Sa pagtugon dito ni Ka Diting, sinabing ang "Critical Yes" ay nangangahulugan ng pagsuporta sa magagandang probisyon ng Bagong Konstitusyon kasa-

bay ng paglalantad sa mga malujubhang kahinaan nito. Bagaman sa huli'y pabor sa ratipikasyon ang "Critical Yes," dagdag niya, igigit din nito sa kalaunan na amyehan ang Bagong Konstitusyon.

Sumunod na nagsalita ay si Ka Manny Torres ng WAR III para manawagan sa Kongreso na pagtibayin na ang Resolusyon. Sa kabilang banda, inamin ni Ka Boy Fuentes ng SPFL na medyo nalilito siya sa posibleng magkatunggaling posisyon ng Partido ng Bayan (PnB) na pumosisyon ng "Critical Yes" at ng KMU kung mangangampanya ito ng No. Si Ka Lito Rallistan ng ADLO ay sumuporta sa mungkahing pagtibayin na ng Kongreso ang Resolusyon.

Sa puntong ito, pumasok na si Ka Ernie Arellano para ipagtanggol ang posisyon "Critical Yes." Pinuna niya ang naging takbo ng diskusyon tungkol sa Bagong Konstitusyon sa puntong hindi natatalakay ang pinakaposibleng mangyari batay sa kasalukuyang lakas ng mga progresibong powersa. Iminungkahi niya na pag-aralan pa ito nang malaliman upang hindi maulit ang pagkakamali

noong eleksyon isnap. Sa paniningi ni Ka Ernie, mahihirapang makapamuno ang KMU sa malawak na masa sa pamamagitan ng posisyon No, dahil nananatiling malakas ang pangangalibutan ng panunumbalik ng pasismo samantalang relatibong mahina pa talaga ang mga progresibong powersa. Dagdag niya, maaaring magamit ang ilang magagandang probisyon sa Bagong Konstitusyon para lalong mapalakas ang progresibong hanay. Binanggit din niya na bago pa mang maganap ang Kongreso ng KMU, nakapagdesisyon na ang National Executive Board ng NFL para mangampanya ng "Critical Yes."

Pagkatapos magsalita ni Ka Ernie, tumindig na ang nagpanukala ng Resolusyon na si Ka Leto Villar. Tinanong muna niya ang mga kinatawan ng NFL at KMU-Negros kung magpapailalim ang mga ito sa anumang magiging kapasyahan ng Kongreso. Sumagot si Ka Ernie na bagaman may desisyon na ang pamunuan ng NFL, anuman ang magiging kapasyahan ng Kongreso ay dadalhin din ito sa masang kasiapan ng pederasyon. Sa bahagi ng

Resolusyon sa Pagtatakwil sa Bagong Konstitusyon

Nalalapit nang pagpasyahan ang Bagong Konstitusyon likha ng 48-kataong Constitutional Commission. Ibinabandila ng gobyernong Aquino ang kampanyang Yes sa konstitusyon upang "tumungo ang bayan sa landas ng normalisasyon at kamtin ang istabilidad sa lipunan."

Naniniwala ang Kilusang Mayo Uno (KMU) na ang landas tungo sa normalisasyon at pagkakamit ng istabilidad sa lipunan ay hindi nakabatay sa pagpapati-bay ng Bagong Konstitusyon. Nakabatay ito sa pagwakas ng kahirapan, kaapihan, at kawalang-hustisya sa lipunan. Nakabatay ito sa paglutas ng saligang suliranin ng bayan at pagtugon sa batayang interes ng mamamayan tulad ng tunay na reforma sa lupa, pambansang industriyalisasyon at gobyernong kinakatawan ng buong bayan at hindi ng ilian.

Naniniwala ang KMU na ang Bagong Konstitusyon ay hindi lunas, at ni hindi tumutugon sa batayang interes ng mamamayan. Sa halip, ang inilalakong Konstitusyon ay tumutugon sa interes ng mga imperyalista at nagpapanatili ng dating kaayusan. Tampok dito ang Artikulo sa Pambansang Ekonomya at Patrimonya na nagtatali sa programang pangkabuhayan ng bansa sa dikta ng imperyalismong Amerikano at IMF-WB. Tampok din dito ang kawalang-ngipin ng ipinanganako ng gobyernong Aquino na reforma sa lupa at pantay na distribusyon ng yaman ng lipunan.

Sa halip tugunan ang mga karaingen ng bayan, ililimita at itatali ng Konstitusyon ang mga saligang usapin sa anumang umiiral o ipapasang mga batas ng itatayong Kongreso pagkatapos ng plebisito. Paaasahin lamang nito ang bayan sa isa na namang gobyerno at

KMU-Negros, tiniyak ni Ka Diting Estacio na magpapailalim din ang KMU-Negros sa magiging desisyon ng Kongres.

Pagkaraa'y sinimulan na ni Ka Leto ang kanyang mga tampok na argumento para sa pagboto ng No. Binigyang diin niya na hindi maa-

aring pumosisyon ng *conscience vote* lamang ang KMU gaya ng Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN). Ang KMU, aniya, ay hindi isang alyansa gaya ng BAYAN kundi isang pampolitikang sentro ng uring manggagawang Pilipino. Lalong mahirap, ayon kay Ka Leto,

na isisisi ang mga kontra-mamamayan desisyon ni Pangulong Aquino sa kamalian ng pagboykot noong nakaraan. Ganito ang impikasyon ng mga argumento ng mga kumikiiling sa "Critical Yes." Ang posisyon ng No ay pangunahing nakabatay sa nilalaman ng Konstitusyon at sa prinsipyong pinaninindigan ng KMU, dagdag ni Ka Leto. At kahit pang manaig ang ratipikasyon sa Konstitusyon sa dakong huli, tiniyak niya sa Kongreso na lalong lalaki at lalakas ang KMU gaya ng paglaki at paglakas nito sa kabila ng kamaliang boykot.

Mula rito ay ipinasya nang hatiin ang kapulungan ayon sa usapin ng pagtitibay sa Resolusyon sa Pagtatakwil ng Bagong Konstitusyon. Liban sa wala pang sumpung nagpahayag ng pagtutol, ipinasa nang

'Ang posisyon ng No sa Konstitusyon ay pangunahing nakabatay sa nilalaman nito at sa mga prinsipyong KMU.'



A. Bay 87

Resolusyon sa Pagbubuo ng mga Industrial Health and Safety Committees

YAYAMANG, ang mga manggagawa sa kasalukuyan ay bumubuo ng isa sa pinakamalaking bilang sa ating lipunan;

YAYAMANG, ang mga manggagawa ang siyang haligi at siyang bumuhay sa ating lipunan at sa malawak na mamamayan;

YAYAMANG, ang mga manggagawa ang siyang pangnahaning dumaranas ng matinding pagnihirap at pang-aapi ng mga dayuhang kapitalista,

YAYAMANG, ang mga manggagawa ay nahirati na sa sistemang "uwi at pasok" at hindi na naaalintana kung ano ang kahihinatnan ng kanilang kalusugan sa lugar na kanilang ginagalawan;

YAYAMANG, ang mga manggagawa ang siyang may pinakamalaking bilang ng mga may karamdaman dahil sa hindi makataong kalagayan sa mga pagwaan;

YAYAMANG, ang mga manggagawa ay hindi binibigyan ng wastong oryentasyon ng kapitalista tungkol sa mga epekto ng kemikal at iba pang kaalaman upang sila ay makaiwas sa anumang kapahamakan;

Kung gayon:

DAHIL DITO, DAPAT NGAYONG PAGTIBAYIN, GAYA NG DITO'Y PINAGTITIBAY na ang mga pagawaan at ang mga manggagawa na nakapaloob sa militanteng sentrong unyon ay kinakailangang magtayo ng mga *Industrial Health and Safety Committees* upang sa gayon ay may magtiyak kung ang lugar ng paggawa ay ligtas at malinis.

PINAGTIBAY ngayong ika-21 ng Disyembre, 1986 sa Maynila, Pilipinas.



Resolusyon sa Pagpapalaganap ng Kurso sa Lipunang Pilipino

Ngayon ang panahon ng masaklaw na pagbabalik-was ng uring manggagawa laban sa mga fundamental na suliranin kinakaharap ng sambayanang Pilipino. Ngayon higit kailanman, kinakailangang maunawaan at magagap ng nangungunang uri sa pagbabago ang tunay na kaaway ng bayan, ang relasyon ng ating pakikibaka sa pagawaan, sa pakikibaka ng buong sambayanang para sa kalayaan at demokrasya.

Higit kailanman, ngayon nating natatanto ang dobleng halaga ng gawaing edukasyon sa pagpapalalim ng kamalayan at pagpapahigpit ng komitment ng ating mga kamanggagawa sa ating makatarungang simulain. Susi ang gawaing edukasyon sa pagpaspulot ng mga bagong manggagawang aktibista at pagsusustina ng aktibo at militanteng pagkilos ng ating uri.

Naniniwala ang KMU na kalakhan ng kasapi nito ay nakarating na sa isang antas ng kamulatan na kumikilala na ang mga lokal na problemang ating dinaranas ay manifestasyon lamang ng suliranin ng buong sambayanang Pilipino. Pangunahan dito ang pagsasamantala ng imperyalistang dayuhan at mga kasabwat nitong naghaharing uri, ang mga panginoong maylupa at ang burgesyang komprador.

Naniniwala ang KMU na ngayon kinakailangang bigyang diin ang pampulitikang edukasyon na naglalatag ng wastong paraan at pagsusuri sa tunay na kalagayan at problema ng bayan sa isang banda, at naglilinaw ng pambansang demokratikong alternatiba bilang pinakatumpak na direksyon ng ating pagkilos sa kabila ng banda.

Naniniwala ang KMU na tanging sa pagkakamit lamang ng pambansang demokrasya, mararanasan ng uring manggagawa ang tunay na kalayaan at kasarinlan, katarungan, kapayapaan at kasaganaan.

Kung gayon:

DAHIL DITO, DAPAT NGAYONG PAGTIBAYIN GAYA NG DITO'Y PINAGTITIBAY na ilunsad ang Kurso sa Lipunang Pilipino o KLP bilang diin ng gawaing edukasyon ng Kilusang Mayo Uno mula sa araw na ito. Ang KLP ang tanging kurso na tumatalakay nang mas malalim sa mga ugat na suliranin ng bayang Pilipinas at naglilinaw ng prinsipyong pambansang kalayaan at demokrasya.

PINAGTIBAY ngayong ika-21 ng Disyembre, 1986 sa Maynila, Pilipinas.

Resolusyon sa Pagsuporta sa Tigil-Putukan

Binabati ng Kilusang Mayo Uno (KMU) ang National Democratic Front (NDF) at ang Government of the Republic of the Philippines (GRP) sa inisyal na pagkakasundo at pagpapairal ng *ceasefire* o tigil-putukan. Makalipas ang ilang taon, maisusulong na rin ang mga batayang kahilingan ng mamamayan sa hapag ng pampulitikang negosasyon sa halip ng sa larangan ng digmaan.

Ang mga manggagawa ang kauna-unahang naghahangad ng kapayapaan. Subalit ang hangad naming kapayapaan ay hindi ang walang prinsipyong kapayapaan na yumuyurak sa karapatan ng nakararami at naglilingkod sa pagpapasasa ng iilan. Ang hangad namin ay ang kapayapaang nakabatay sa katarungan. Makakamtan lamang natin ang pangmatagalang kapayapaang ito kung ang mga ugat ng digmaan ay lubos na mabubunot at malilipol.

Nasa ganitong direksyon ang adyenda ng NDF sa *ceasefire*. Hihilingin ng mga punong negosyador nito

ang mga batayang pagbabago sa lipunan gaya ng tunay na reforma sa lupa, makabayang industriyalisasyon, malayang patakarang panlabas, at sapat na sahod at pambahay at hanapbuhay para sa lahat. Sa ganitong mga kahilingan, asahang kabalikat nila kaming mga manggagawa.

Kung sinsero ang gobyernong Aquino, dapat nitong harapin ang mga saligang karaingang nabanggit bilang batayan ng negosasyon sa NDF. Hindi dapat itali ng gobyernong Aquino ang mga saligang usapin sa balangkas ng ikinakampanya nitong Konstitusyon. Hindi rin dapat magpadala ang gobyernong Aquino sa udyok ng mga militarista na gawing batayan ng pampulitikang negosasyon ang pagpapasuko sa NDF-NPA.

Para sa mga manggagawa, isang napakagandang oportunidad din ang nagaganap na negosasyong pampulitika upang mapatingkad ang ating mga makatarungang kahilingan. Dapat igiit natin na maisahap din ang ating mga adyenda gaya ng karapatang magwelga, pagtatayo ng isang maka-manggagawa at makabayang pamahalaan, at makabayang industriyalisasyon.

Dahil sa mga nasaad:

DAPAT NGAYONG PAGTIBAYIN, GAYA NG DITO'Y PINAGTITIBAY, na sinusuportahan ng Kilusang Mayo Uno (KMU) ang nagaganap na *peace talks* at *political negotiations* sa pagitan ng NDF at GRP at lubos naming hinahangad na magtagumpay ito tungo sa mapagpasyang pampulitikang resolusyon.

DAPAT PA RING PAGTIBAYIN na samantalahan ng KMU at ng kilusang paggawa ang nagaganap na negosasyon upang isulong ang adhikain ng uring manggagawa at pasiglahin ang kilusang masa ng uri na nagtaguyod sa demokratiko at makabayang kahilingan ng buong bayan.

PINAGTITIBAY NGAYONG ika-21 ng Disyembre, 1986 sa Maynila, Pilipinas.



buo ng Kongreso ang Resolusyon ni Ka Leto.

Bukod dito, may ilan pang mga resolusyon tinalakay ang Kongreso. Isa rito ay ang Resolusyon sa Pagtatayo ng mga *Industrial Health and Safety Committees* sa bawat unyonong kasapi ng KMU na pinanukala ni Ka Sonny Medina ng Alliance of Health Workers (AHW). Wala ni isa sa mga delegado ang tumutol sa pagtitibay nito. Sumunod ay si Ka Simplicio "Pelicing" Villados na nagharap ng resolusyon para mangolekta ng *strike and mobilization fund* na nagkakahalaga ng tig-P1.00 mula sa bawat kasapi ng KMU buwanan. Ayon sa inihanda ni

dang resolusyon ni Ka Pelicing, ang P0.25 rito ay mapupunta sa pambansang pondo, ang P0.25 pa ay para sa panrehiyong pondo, at ang matitira ay paghatian na ng mga organisasyon sa antas ng probinsya, munisipyo at lokal na unyon. Kaugnay pa nito, hihikayatin din ang pamunuan ng mga lokal na unyon na magpasa ng *board resolution* tungkol sa bagay na ito. Pinagtibay agad ito ng Kongreso.

Nagharaap din si Ka Manny Sarmiento ng DFA ng mungkahing resolusyon tungkol sa pagpapalaganap ng Kurso sa Lipunang Pilipino (KLP) sa hanay ng mga manggagawa. Ito, ayon kay Ka Manny, ay

bilang pagtugon sa pangangailangan ng patuloy na itaas ang antas ng kamulatang pampulitika ng mga manggagawa bukod sa patuloy na pagbibigay ng Kurso sa Tunay na Unyonismo. Inaprubahan din ito agad ng Kongreso. Huling tinalakay ng Kongreso ang Resolusyon sa Pagsuporta sa Tigil-Putukan na inihanda ni Ka Vanni Camronero ng Timog Katagalugan. Ayon dito, sinusuportahan ng KMU ang nagaganap na *peace talks* sa pagitan ng NDF at gobyernong Aquino tungo sa pagkakamit ng mapagpasyang pampulitikang resolusyon sa mga ugat ng digmaan. Pinagtibay din ito agad ng buong Kongreso.



(Halaw mula sa Ulat na inihanda ng Kalihiman ng KMU para sa Ikatlong Pambansang Kongreso hinggil sa Pagkilos ng KMU mula 1984 hanggang 1986.)

TATLONG mayor na pangyayari ang naganap sa taong ito na ikinagimbal ng nag-haharing uri — ang walang humpay na bugso ng mga welga, ang karumadumal na pagpaslang kay Ka



Mga Taon ng Ibayong

Lando Olalia at ang itinugon nating pangkalahatang pampolitikang welga, at ang pag-aalis sa tungkulin kay Ministro Augusto Sanchez na sinasagutan naman natin ng nakamabang bigwas.

Ngunit bago natin isa-isahin ang mga pangyayaring ito, balikan muna natin ang kinalalagyan ng kilusang paggawa noong nakaraang dalawang taon. Huling naganap ang regular na Kongresong ito noong Pebrero 25-26 1984 sa MLOU Auditorium sa kalagayang sariwa pa sa alaala natin ang pagkamatay ni Felixberto "Ka Bert" S. Olalia. Ngayon muli tayong nagtipon matapos ang ganap na isang buwan makaraan nating ihatid sa libungan ang pumalit kay Ka Bert bilang

tagapangulo ng KMU, ang anak niyang si Atty Rolando Olalia.

Noon, idinaos natin ang Ikalawang Kongreso sa kalagayang isinusulong na ang mga pampolitikang demonstrasyon ng manggagawa kaalinsabay ng reaksyon ng bayan sa pagpaslang kay Senador Benigno Aquino. Gayundin, sumiklab na rin ang mga koordinado't pangkalahatang welga hindi lamang sa Bataan Export Processing Zone kundi sa Mindanao at sa mga linya ng transportasyon.

Ibayong bumubulusok din ang krisis sa ekonomya hanggang sa umabot ang tantos ng implasyon sa antas na 80 porsyento noong Nobyembre 1984. Sa huling taon ng diktadurang Marcos, naibaba ito

sa karaniwang antas na 18.78 porsyento ngunit 25 buwan na ang nakalilipas mula noong huling itaas ang sahood ng mga manggagawa.

Sa gitna ng masidhing krisis na ito, pumagitna sa lansangan ang mga mamamayan sa pamumuno ng mga manggagawa, at mapangahas na binatikos ang rehimeng Marcos ang paniniil na tila bagong desperadong asong ulol na nag-aakalang mapapaatras ang bayang api. Noong taong 1985, naganap ang pagpaslang sa halos 100 lider manggagawa, kasama na ang sampu sa piketlayn, ang mga na-salvage na unyonista, at ang 19 na unyonista ng NFSW na kasama sa mahigit 30 napatay sa masaker sa Escalante noong Setyembre 20, 1985.



Noong Mayo 1, 1985, ipinakita ng KMU ang kakayahan nitong magpakilos nang nagsasarili noong pansamantalang maghiwa-hiwalay ang Pambansang Koalisyon ng Manggagawa Laban sa Kahirapan (PKMK) at ganapin ang rali ng 50,000 manggagawa sa Liwasang Bonifacio. Mapagpasya rito ang martsa ng 35,000 manggagawa mula sa iba't ibang pook ng Kamaynilaan noong umagang iyon. Di naglaon, binigyang daan nito ang pagbabalik ng mga mapagaibigan pederasyon sa PKMK.

bayan sa pagkukulang ng pagtantya na kakaunti na lamang ang kinakailangan para itaob ang diktadura. Nagpasya ang pamunuan ng KMU na pumosisyon ng boykot sa ipinatawag na eleksyong presidensyal o halalang "isnap" ni G. Marcos, makaraan ang ilang ulit na delegasyon sa kandidato ng oposisyon noon upang mahingning isama ang ilang kahilingan ng mamamayan sa plataporma nila.

Tapat sa disiplina ng organisasyon, sumuporta ang kasapihan ng KMU sa panawagang boykot ngunit

Pagsulong ng KMU

Ang Militanteng Kilusang Unyon sa mga Huling Taon ng Diktadura

Mabilis na kumilos ang KMU. Noon pa lamang Marso 9 at 10 ng 1985, nagpatawag ng Espesyal na Kongreso ang pamunuan ng KMU at ginanap ito sa St. Joseph's College. Binuo ang KMU Southern Philippines at mabilis itong lumawak hanggang sa naipagwagi ng mga manggagawa ang tunay na unyon sa Atlas Mines, pinakamalaking mina sa Asya. Binuo rin sa Timog Katagalugan ang Organized Labor Associations in Line industry and Agriculture. Mabilis ding kumilos ang mga manggagawang kababaihan — noong Marso 8, mapagpasya sila sa mobilisasyon sa Araw ng Kababaihan sa Mendiola.

Kinakitaan din ng paglaki ng organisasyon ang KMU. Mula sa apat na komiteng pook noong 1983, binuo ang 18 alyansa sa antas ng munisipalidad, dalawang konglomerasyon at lima naman sa linya ng industriya, dito sa National Capital Region. Higit pang dumami ang mga ito, lalo na sa antas *industrial belt* at iba't ibang linya ng transportasyon, sa taong ito.

Di naglaon, bangkarote na ang nakaraang rehimene. Sa tindi ng mga pakikibakang masa, sa pag-usbong ng mga welgang bayan sa iba't ibang rehiyon ng kapuluhan, napalibutan na ang pasistang awtokrasya at tunay ngang nabibilang na ang mga araw nito.

Dito naganap ang isang kamalian ng KMU at iba pang kilusang maka-

naganap ang pansamantalang pagkahiwalay ng ating sentro ng paggawa sa malawak na masa ng sambayanang. Pagpasok ng 1986, hindi matatwang nahuli tayo sa eksena. Ngunit pinatutunayan ng kasaysayan na anumang kabiguang natamo ay pansamantala lamang, at naka-sandig sa katapatan ng organisasyon sa pagtaguyod ng batayang mga kahilingan ng masang anakpawis.

Ang Pag-aalsang Pebrero at Papel ng Kilusang Paggawa

Naganap ang halalan noong Pebrero 7 na minimal ang naisagawang pag-iingay ng KMU, ngunit hindi natin pinahintulot na ganap tayong maisantabi. Itinaguyod natin ang pagbububo ng Tanggol Karapatan o

'Sa gitna ng masidhing krisis ng naghaharing sistema, pumagitna sa lansangan ang mga manggagawa at mamamayan para batikusin ang rehimeng Marcos.'

Tapat, na tumulong sa pagtaguyod ng bagong anyo ng pakikibaka, ang pakikibakang elektoral na naka-sandig sa militanteng pagtatanggol ng mamamayan sa prosesong elektoral.

Hindi iilan sa mga sumagupa sa mga bayarang maton ng rehimeng Marcos, at mga alipures nito ay mga kasapi ng Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN) at KMU. At nang lumabas ang garapal na pandaraya, nabuksan ang puwang para sa muling pagpanday ng kooperasyon sa oposisyon nang manawagan si Gng. Corazon Aquino ng pangkalahatang boykoteo ng mga empresang kinakatigan ng rehimeng Marcos, kampanyang *civil disobedience* at pag-iingay tuwing gabi o *noise barrage*.

Agad tumupad ang KMU sa makasaysayan tungkulin nitong magsulong ng militante't abanteng forma ng pagkilos. Nanawagan tayo ng pangkalahatang welga noong Pebrero 26, isang hakbang na kung natupad ay mangangahulugang pag-sulong sa bagong antas ng pakikibakang pulitikal. At dahil tayo lamang ang may kakayahang magsagawa nito, maibabalik sana muli tayo noon sa unahan ng kilusang masa at maaagaw natin ang inisyativa.

Sa bisperas ng pangkalahatang welga, naganap ang huling dagok sa rehimeng Marcos nang tumiwalag ang dati'y pinakamatapat niyang ayudante makaraan ang isang bigong golde de estado. Sa loob ng apat na araw na sumunod, kasama ang mga manggagawa sa mga naki-pagbarikada't nagtaya ng buhay sa EDSA at Malacanang. Katunayan, mga kasapi ng BAYAN sa Gitnang

Luzon kasama ang mga manggagawa ang humarang sa isang pulutong ng mga tangke na patungong Maynila noon. Nagbarikada rin ang KMU at mga kaalyadong grupo sa ilalim ng BAYAN sa Malacanang hanggang sa pagbagsak ng diktador.

Pamahalaan ni Pangulong Aquino at mga Patakaran sa Paggawa

Isinagawa ng KMU ang postura ng "kritikal na pagsuporta" sa bagong rehimeng Marcos. Aquino nang ipakita nito ang tendensyang liberal kasabay ng nabuksang demokratikong kaluwagan. Pinakawalan ang mga detenido politikal kasabay ng nalalabing mga nakapiit na lider manggagawa tulad nina Romy Castillo. Inatasan na tumayong Ministro ng Paggawa si Kagalang-galang na Augusto "Bobbit" Sanchez, bilang kauna-unahang pagkakataon sa kasaysayan ng ahensiya ito na naging makamanggagawa ang pinuno.

Ang lahat nito ay isinagawa sa kalagayang nagpapatatag pa ng paghahari ang bagong pamahalaang may katangiang buhaghag na koalisyong, malaki pa ang pangamba sa panggugulo ng mga maka-Kanang powers at mga pasista at nagpapahiwatig ng mensahe ang pamahalaan ng taktikal na tulungan kasabay ng masasabing sinserong aktitud ni Gng. Aquino na lutasin ang mga suliranin pangkabuhayan sa paraang nakikita niya.

Ipinagtibay ng KMU ang pagnasanang makamit ang makauring pagkakaisa nang pangunahan nito ang pagbubuo ng Labor Advisory and Consultative Council (LACC), ang pinakamalaking agrupasyong pangmanggagawa na nabuo sa

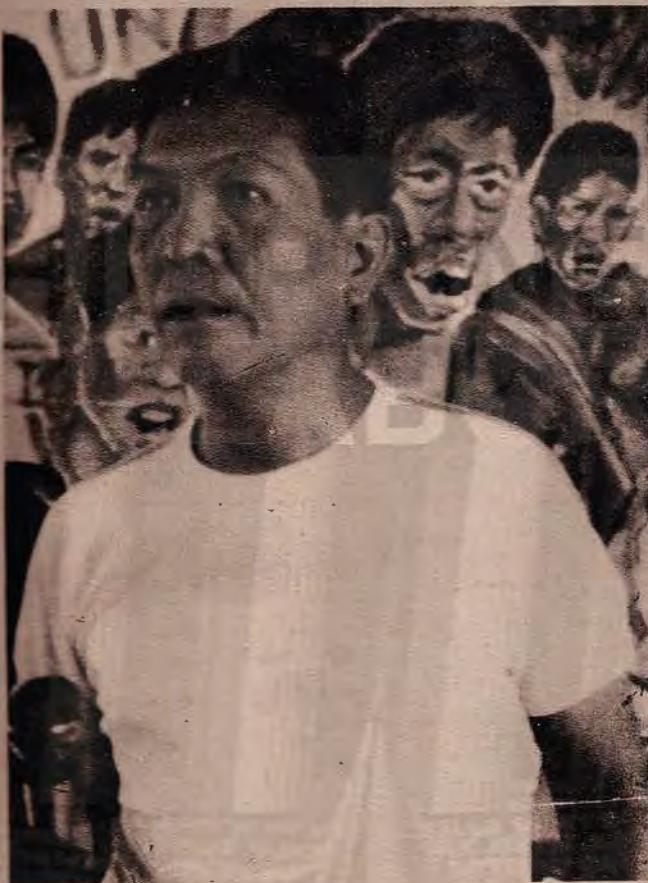


kasaysayan. At sa kauna-unahang pagkakataon din, naisagawa ang unang demonstrasyon ng manggagawa noong Mayo 1 na magkasama ang pamahalaan at buong kilusang paggawa. Sa talumpati ni Pangulong Aquino sa harap ng mahigit 150,000 manggagawa sa Luneta, ipinangako ng Pangulo ang pagpapawalambisa sa ilang mapaniil na probisyon sa kontramanggagawang mga batas tulad ng BP 130 at 227. Pinahintulutan din niya ang pag-oorganisa ng mga manggagawa sa mga korporasyon ng gobyerno at ipinawalambisa niya ang 2/3 strike vote at pangangailangang sundin ang "15 days cooling off period" sa mga kaso ng union-busting; ibinaba rin ang rekisito para sa certification election sa 20 porsyento lamang kung wala pang unyon ang empresa.

Bagamat hindi pinirmahan ni Gng. Aquino ang mga patakaran na ito bilang batas, isinakatuparan sa pangkalahatan ng MOLE sa ilalim ni Ministro Sanchez ang mga alituntunin na ito.

Wika pa ni Gng. Aquino: "Dapat maalis ang mga racketeers, mga maliliit na diktador at mga naghahari-hariang lider-manggagawa. Hindi lamang kayo saligan ng ating mga industriya kundi taliba rin ng demokrasya. Paano tayong lalakas kung kayo ay mahina? Paano tayong tatayo bilang malayang

Pampulitikang Ulat ng Pangkalahatang Kalihim



Bagong kalagayan: Ka Bob Ortaliz

PINAKATAMPOK sa mga naganap na pangyayari sa bansa noong taong ito ang pag-aalsang bayan noong Pebrero. Naibagsak ang pasistang diktadura ng isang pag-aalsa ng mamamayan kasabay ng *military revolt* na pinangunahan nina Enrile-Ramos. Dahil dito, nailuklok ang isang gobyernong koalisyon na pangunahing kinatawan ng mga liberal na oposisyonistang namuno sa mapayapang pag-aalsa sa isang banda, at ng pasistang pakson nina Enrile-Ramos na naglunsad ng *military revolt* sa kabilang banda.

Tampok ang naging papel ng kilusang paggawa sa pagpapabagsak sa pasistang rehimene. Mula pa noonng 1980, lalo't higit sa pagkabuo ng KMU, tumampok ang paglaban ng uring manggagawa sa diktadura. Dahil dito, lumasap din ng matinding atake ang kilusang paggawa sa anyo ng pagpaslang, *salvaging*, masaker at pagdakip sa mga lider-manggagawa.

Higit pa sanang nininigning ang nangungunang papel ng kilusang manggagawa sa pagpapabagsak sa diktador kung natuloy ang isang planong pangkalahatang welga pagkatapos ng madayang *snap election*. Hindi na naisakatuparan ang pambansang welga dahil sa naging mabilis na takbo ng pangyayari at pagbagsak ng rehimene sa panimulang ulos pa lamang ng mamayan. Gayunman, hindi mapasusubalian ang marahihang paglahok ng mga manggagawa sa pag-aalsang Pebrero upang ibagsak ang pasistang diktadura at kamtin ang demokrasya.

Bagong Kalagayang Pampulitika

Sa pagbagsak ng diktadurang Marcos, at pagkailok ng gobyernong koalisyon, pumasok ang kalagayan sa isang yugto ng transisyon na kinatawan ng banggaan ng dalawang pakson sa loob ng naghaharing koalisyon at ng patuloy na paglakas ng kilusang mamamayan sa labas nito.

Bagamat napatalsik ang diktador, nanatili ang aping kalagayan ng manggagawa at ng bayan. Hikahos pa rin ang nakararami at walang nakikitang maagang solusyon sa kanilang kalagayan. Sa istruktura ng lipunan, nananatiling malakas ang nang-aapi at nagsasamantala. Ang pagluwag ng kalagayan subalit pananatili ng kaapihan ang naging dahilan sa pagragasa ng kilusang welga mula Pebrero.

Tatlong mahahalagang pangyayari ang lalo pang nagtulak sa mga manggagawa upang igiit ang militenteng pagkilos pagkatapos ng Pebrero. Nilalaman nito ang panganib na muling mabawi ang demokratikong ispasyong ipinaglaban ng mga manggagawa sa matagal na panahon. Unang tangka rito ang pagpapatupad ng kontramanggagawang MOLE *guidelines* hinggil sa pag-uunyon at pagwewelga. Tinangkang ipatupad ito sa gitna ng rumagarasang kilusang welga at sa kabilang mga pangakong kaluwagan sa paggawa na binitiwan ng Pangulong Aquino sa rali noong Mayo Uno ng taong ding ito. Iniurom ang MOLE *guidelines* dahil nakaharap nito ang malakas na pagtutol ng mga mang-

'Bagaman napatalsik na ang diktador na si Marcos, nananatili ang api at hikahos na kalagayan ng nakararaming mamamayan.'

gagawa. Subalit ngayo'y nakaamba pa rin ito sa gitna ng patuloy na pag-Kanan ng rehimene.

Ikalawang tangka ang mismong pagpaslang kina Ka Lando at Ka Leonor. Pinaslang sila ng mga pasista sa loob ng rehimene sa imbing pakana na dominahan ang kapangyarihan at lalong itulak ang mga liberal na pwersa sa loob nito na patindihin ang atake sa mga manggagawa.

Sampal sa sinasabing pag-iral ng demokratikong ispasyo ang patuloy na atake sa mga manggagawa laluna ang makahayop na pagpaslang kina Ka Lando at Ka Leonor. Pinagkaisa nito ang malawak na bilang ng manggagawa para sa mapagsasyang paglaban sa patuloy na atake sa kanilang uri. Matagumpay na nailunsad ang isang pangkalahatang welga sa gitna ng pag-uurong sulong ng iba pang pwersa ng lipunan, lalo't higit ng mga liberal na napwesto sa gobyerno.

Ang pagkilos ng mga manggagawa kaugnay ng pagpaslang kay Ka Lando ay nagpaigting ng presyur sa gobyerno para patalsikin ang pinuno ng pasistang pangkat sa loob nila. Kahit nag-aalinlangan, pinatalsik ng Pangulong Aquino si Enrile subalit pinalitan pa rin ng isang kumpirmadong bataan ng imperyalismong Amerikano.

Ikatlong tangka ang pagpapatalsik ngayon kay Labor Minister Bobbit Sanchez sa gitna ng presyur ng mga malalaking korporasyong lokal at dayuhan, ng dilawang unyon TUCP at ng mga militarista at pasista sa loob at labas ng gobyerno. Inaabhang papalit kay Bobbit Sanchez ang isang ministrong katanggap-tanggap sa kapital at sa imperyalismong Amerikano.

bayan kung hindi ninyo ipaglalaban ang inyong sektor?"

Kayat tinupad natin ang hamon ng Pangulo. Hindi naglaon, tumwalag sa LACC ang bangkaroteng dilawang pamunuan ng TUCP. Ganap nang nawala sa eksena at sa mga dahon ng kasaysayan ang nagkawatak-watak na ring sentro ng aristokrasya ng paggawa liban sa mga anunsyon lumalabas sa mga

pahayagan, radyo at telebisyon. Samantala, pinag-ibayo natin ang pag-oorganisa habang hindi binibitwan ang pagtangan sa pagkilos at pakikibakang unyon.

Tutoong ipinatupad natin ang patakaran ng *maximum restraint* kaugnay ng usapin ng welga. Malinaw ito sa kalagayang naggugumiit ang mga kasama sa Bataan, Mindanao at iba pang rehiyon na gamitin

Mga Tungkulin ng Kilusang Paggawa

Pinatutunayan ng mga pangayaring ito ang pagwawakas ng isang yugto ng transisyon kung saan umiral ang dalawang magkatunggaling sentro ng kapangyarihan sa loob ng gobyerno. Ngayo'y naka-domina na ang pakson ng mga reaksyonaryong liberal na pinamumunuan ni Cory Aquino. Kahit ang pagpapatalsik kay Bobbit Sanchez ay isang pangayaring hindi lamang maisisisi sa presyur na galing sa mga pasista at konserbatibong pwersa sa loob ng gobyerno. Malinaw sa pagpapatalsik ang mismong paglakas ng direksyon Kanan ng gobyernong Aquino.

Nananatiling burgis ang oryentasyon ng gobyernong Aquino. Nais nitong magtayo ng isang burgis-liberal na pamahalaan sa layuning isalba ang patuloy na pagdausdos ng kasalukuyang bulok na sistema. Layunin din nitong manyutralisa ang matinding paglaban ng sambayanan sa bulok na sistema sa pamamagitan ng paglalatag ng paunti-unting reforma sa balangkas ng pangmatagalang at mapayapang pagbabago ng lipunan.

Ano ang ating tungkulin bilang sentro ng kilusang manggagawa sa gitna ng ganitong pangayari?

Dapat nating ikonsolida ang ating hanay tungo sa pagtatayo ng tunay na lakas ng bayan. Tungkulin nating itayo ang KMU bilang isang sentro ng pangunyon at pampolitikang pakikibaka ng manggagawa. Panahon nang harapin ng KMU hindi lamang ang pakikibakang pang-unyon ng uring manggagawa kundi ang pampolitikang interes nito. Pakikibakang pampolitika ang nagbagsak sa diktadura. Pakikibakang pam-

ang sandata ng koordinadong welga ngunit hiniling nating rendahan ang mga ito. Maliwanag din na malaking sakripisyo ito sa kalagayang walang tunay na pag-unlad na naganap para sa malawak na masa ng manggagawa, lalo na iyong hindi organiso, at hindi sila nabigyan ng kahit na karampot na dagdag sa sahog upang maagapan ang lumobong implasyon sa loob ng mahigit dalawa

'Tungkulin nang itayo ang KMU bilang ganap na sentro ng pakikibakang pang-unyon at pampulitika ng uring manggagawa.'

pulitika rin ang lulutas sa saligang suliranin na hinaharap ng manggagawa't mamamayan sa ngayon.

Tungkulin nating ipahayag nang buong linaw ang paninindigan ng ating uri sa bawat usaping hinaharap ng bayan. Tungkulin nating ipahayag ang ating paninindigan kaugnay ng tigil-putukan sa pagitan ng

hukbong AFP at NPA. Panahon ngayong bigyan ng pagkakataon ang mapayapang solusyon sa kahirapan, kaapihan at pagsasamantalang nilalasap ng manggagawa at ng bayan. Hinihingi ng bayan ang isang makatarungang kapayapaan, kapayapaang nakabatay sa hustisya sa mga biktima ng panunupil at sa pagkakamit ng kalayaan, demokrasya at kasaganaan sa lipunan.

Sa panahon ng *ceasefire*, tumitingkad ang pangangailangang lutasin ang kahirapan at kaapihan ng bayan sa pamamagitan ng isang pampulitikang solusyon. Ang pampulitikang solusyon ay hindi lamang negosasyon kundi pampulitikang aksyon ng mamamayan. Kaya nga't hindi makatirang ipaghambing ang pagtigil ng armadong labanan sa pagtigil ng pampulitikang aksyon ng mga manggagawa lalo na't pagtigil ng aksyong pandepensa kahit sa saligang karapatang pang-unyon. Naninindigan ang KMU laban sa 'di makatirang pagpasok sa isang *strike moratorium*. Maaari lamang pumasok sa *strike moratorium* sa makaprinsipyong batayan sa pagitan ng mga makabayani at maliliit na mamumuhunan.

Tungkulin din nating ipahayag ang posisyon ng ating uri kaugnay ng gaganaping plebisito para sa bagong Konstitusyon. Dapat lamang na ang Konstitusyon pumalit sa basurang ginawa sa panahon ni Marcos ay iyong magluluklok sa bayan sa landas ng katarungan, kasaganaan, kalayaan at kapayapaan.

Nasa harap natin ngayon ang samutsaring usapin na naghahanap ng kasagutan. Inihaharap namin sa Kongreso ang mga usaping ito para ating pagpasyahan.



wang taong walang umentong naibiqay.

Tugon ng Pamahalaan sa Masidhing Krisis Pangkabuhayan

Tutoong hindi biro ang namangan krisis pangkabuhayan ng gobernong Aquino. Sa unang kwarto ng taon pa lamang, ang depisit sa kalakalan ay lumobo sa \$130 mil-

yon kumpara sa \$63 milyon sa unang kwarto din ng nakaraang taon. Bumaba nang 13.8 porsyento ang kita ng mga di-tradisyonal na produktong ineksport tulad ng elektroniko at pananamit sa loob din ng unang kwarto ng taong ito kumpara noong 1985. Samantalang bumaba naman sa 9.6 US cents mula 23.4 cents bawat libra ang presyo ng kopra at bumaba sa 13.8

cents mula 36.1 cents ang presyo bawat libra ng langis ng niyog, kamakailan inihayag din ng pama-halaang US ang pagbaba ng bolyum ng aangkating asukal nang 41 porsyento.

Sa kasalukuyan, galing na rin sa mismong tala ng gobyerno, kapos ito ng P25 bilyon hanggang P29 bilyon para tugunan ang badyet nitong taon. Gayundin, hindi pa rin

talaga dumarating ang ayudang \$200 milyon na pangako ng US.

Ngunit sa halip na lutasin ang mga batayang suliranin ng pambansang ekonomya na sanhi ng patuloy na krisis, walang pinagkaiba ang mga opisyal na patakarang pang-ekonomya ng kasalukuyang gob-yerno sa mga mapaminsalang patakaran ng rehimeng Marcos. Katunayan, ang mga patakarang ito ay pagpapatuloy lamang ng mga diktang "reforma" sa ekonomya ng maka-imperialistang International Monetary Fund (IMF) sa ilalim ng rehimeng Marcos.

Masahol pa rito, ganap na ipinatupad na rin ng pamahalaan ang programang *import liberalization* kung saan inalis ang pagbabawal sa pag-aangkat ng aabot sa 1,200 kala-kal. Patuloy na pinapatay ang lokal na mga industriya na walang kala-ban-laban sa itatarnbak na imported na *surplus*, bagay na magpapasara ng maraming negosyo at magreresulta ng pagpapatalsik ng maraming manggagawa sa trabaho upang umanib sa "hukbo ng walang hanap-buhay."



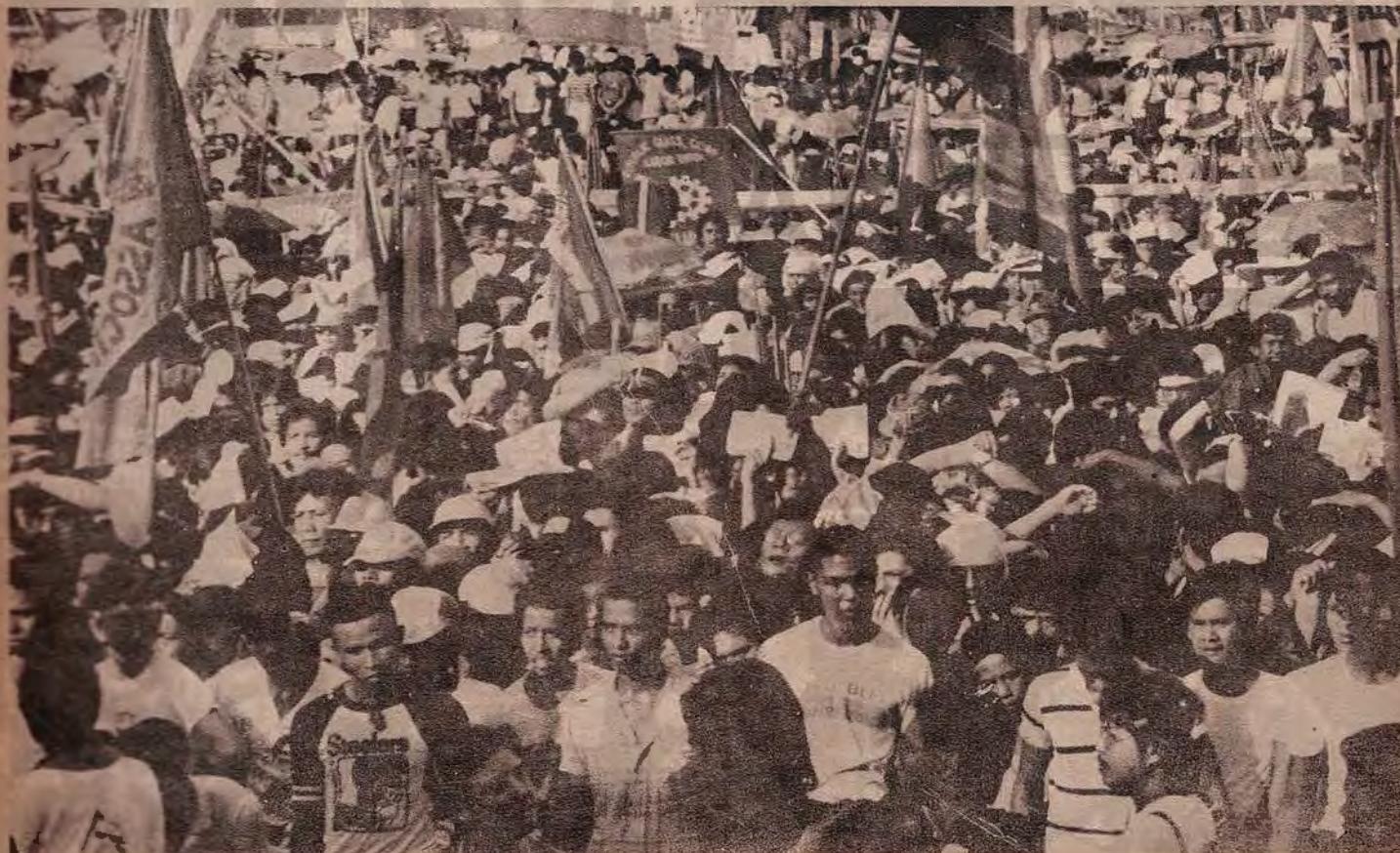
Kritikal na suporta: si Ka Lando Olalia (itaas) sa makasaysayang selebrasyon ng Mayo Uno 1986 (ibaba).

Sa harap ng kawalan ng kakaya-han ng pamahalaan na lutasin ang patuloy na paglubog sa komunoy ng pandarahop ng mga mangga-gawa, makatwirang sandata ng uring manggagawa ang kilusang welga.

Ang Kilusang Welga at Pagpaslang Kay Ka Lando

Sumambilat mula Enero 1 hanggang Disyembre 15 ng taong ito ang 578 welga kasama ang 16 mula sa nakaraang taon — 54.1 porsyento o mahigit kalahati ang inilaki kumpara sa bilang noong nakaraang taon. Kumpara sa 103,762 manggawang lumahok sa mga welga noong nakaraang taon, may 168,687 welgista ang lumahok sa mga pag-aaklas ngayon at nagdulot ng pagkawala ng mahigit 28 milyong oras paggawa sa puhunan, kumpara sa kulang-kulang na 20 milyong oras paggawa noong 1985.

Tutoong malaking bilang ng mga welga — 248 o 42.9 porsyento ng kabuuang bilang — ay likha ng mga unyong kaanib ng KMU. Kabilang dito ang 56 welga ng ANGLO, 54 welga ng ADLO, 49 ng NAFLU, 31 ng NFL, 24 ng mga kasapi ng mga alyansa ng KMU, 18 ng ULGWP, 11 ng SPFL at 4 ng NUWHRAIN-Kowloon Makati Convention liban pa sa mga unyong hindi formal na kaanib ngunit impluwensyado ng KMU tulad ng mga nakapaloob sa IBM at PTGWO.



Ngunit kailangang siyasatin din ang dahilan ng pagsiklab ng mga welga. May 262 o 47 porsyento sa mga welgang pumutok ngayong taon, ayon sa MOLE, ay nakaugat sa ilegal na pagpapatalisik at suspensyon ng mga pinuno at kasapi ng unyon. Ang iba pang di-makatarungang pamamalakad sa paggawa (*unfair labor practice* o ULP) na nagbunga ng mga welga ay bumiliang sa 237 o 42.5 porsyento. Ikatlo ay ang diskriminasyon at paniniil ng mga kasapi ng unyon, na nagbunga ng 160 welga o 28.7 porsyento ng kabuuang bilang.



Terorismo ng estado: Patuloy ang pandarahas laban sa mga manggagawa.

Habang nagpupulong tayo rito, may 69 welga pa ang nakatirik at maaaring 7,145 manggagawa ang nakapiket sa Paskong darating.

Maiintindihan samakatwid ang tindi ng pagنانasa ng mga pwersa ng reaksyon, sa dikta ng malalaki't dayuhang puhanan, na patalsikin mula sa pwesto si Ministro Sanchez. Maliwanag na naghahanap ng *scapegoat* ang pamahalaan para mai-dahilan ang pag-aatubili ng mga namumuhunan na tumaya sa Pilipinas. Ngunit panlalansi ito sa kalagayang ang tunay na dahilan ayon na mismo sa mga namumuhunang sinyasat ay ang kawalan ng pampulitikang istabilidad.

Hangad din sa aktwal ng pamahalaang Aquino na pahupain ang kilusang welga bilang nakikita nilang solusyon sa krisis pangkabuhayan at upang makamit ang inaakala nilang *economic recovery*. Sa ganitong paraan nila maipapatatag ang kapangyarihan ng naghaharing uri.

Sa ganitong konteksto bumulwak ang krisis sa pagpaslang kay Ka Lando. Hinahangad ng mga maka-Kanang pwersa na magamit ito para sa bagong golpe de estado at magawang dahilan para ipanumbalik ang pasistang paghahari. Sinimulan din ng pagpaslang na ito ang bagong

ang pamumuno ng proletaryado at uring manggagawa, ang kapasyahan nilang lumaban at magpakita ng lakas sa harap ng nakaambang paniil at pag-urong sulong ng ibang pwersang politikal. Isang bagong karanasan ang naganap na nagtaas ng pampulitikang kamulatan ng daan libong mamamayan at nagturo na ang welga ay hindi lamang pangkabuhayan kundi pampulitikang sandata ng uring manggagawa.

Bilang reaksyon at pagsasamantala na rin, pinaandar ng rehimeng Aquino ang pagkonsolida sa sariling poder sa pamamagitan ng pagpatalisik kay G. Enrile at muling pagbabago ng postura. Sinundan ito ng pagtanggal kina Ministro Pimentel at Ministro Bobbit Sanchez. Indikasyon ito ng lumalakas na tunguhing Kanan ng rehimeng Aquino. Ngunit simula lamang ito ng pagtatangkang konsolidahan ang naghaharing uri.

Sa harap ng mabilis na pagbabagong kalagayan, mahalagang panghawakan natin ang naipundar na lakas at pag-aralan ang mga inaning tagumpay upang mabisang matugunan ang mga makasaysayang tungkulin ng uring manggagawa.

Atin ngayong siyasatin ang naipundar na lakas at tasahin ang mga kahinaan upang mabisang makasulong tungo sa ibayong tagumpay.

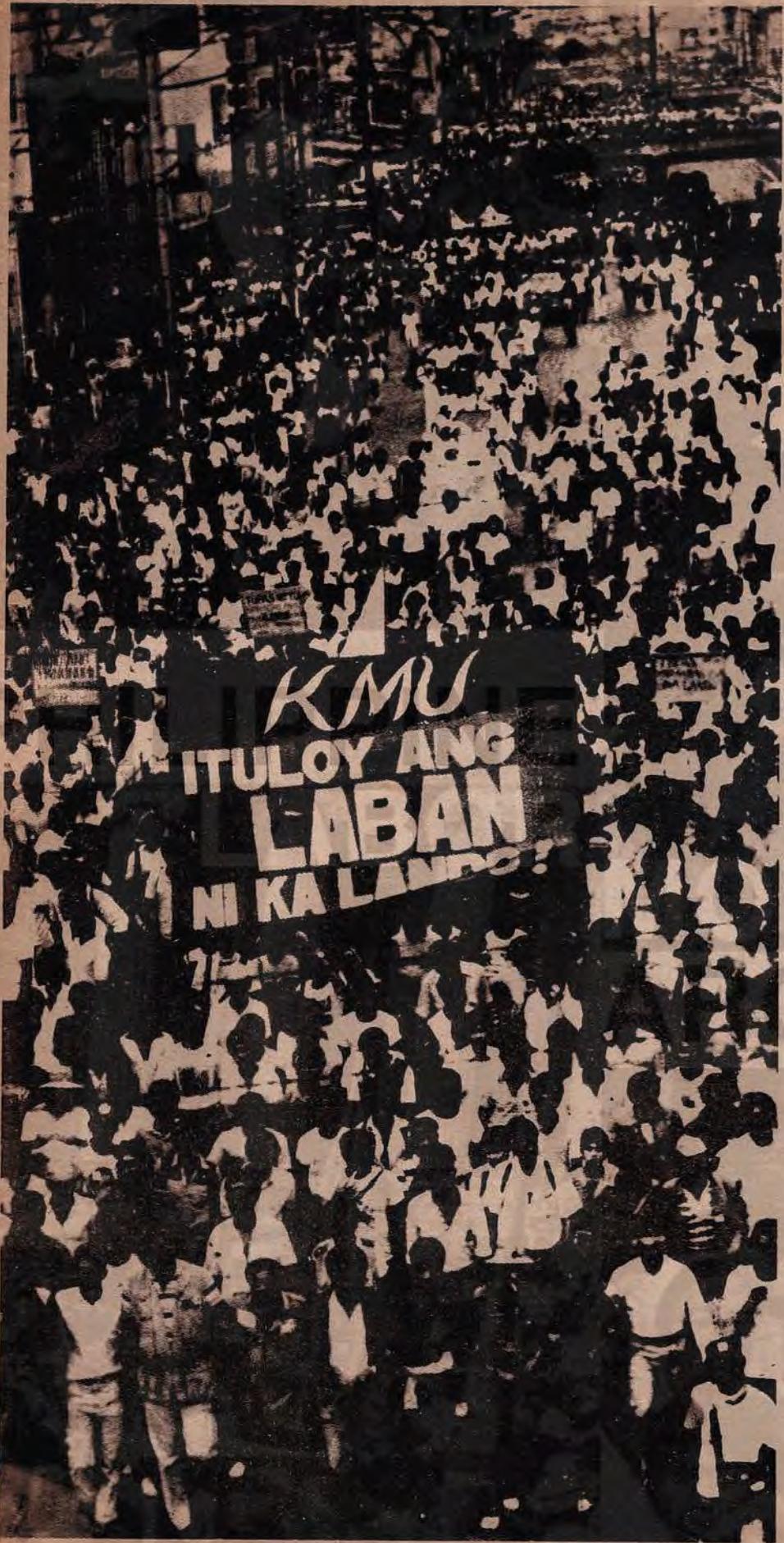
Namumunong Tungkulin ng uring Manggagawa at ng KMU

teroristang atake na kinakatangian ng pagpapakawala ng mga *assassination squads* sa tangkang patahimikan ang kilusang unyon.

Pinakawalan ng KMU ang unang pangkalahatang welga na may katangiang politikal, kasabay ng martsa sa Kamaynilaan na kasing laki ng libing ni Ninoy Aquino. Sa disiplinado ngunit militanteng paraan, ipinakita ng KMU ang bagong antas ng pakikibakang manggagawa. Mahigit 350 hanggang 400 welga ang konserbatibong taya na naisagawa noong Nobyembre 17-20, at 270 dito ay naganap sa National Capital Region noong unang mga araw lamang. Higit pa, pinatampok nito

Dominante na ang mga progresibong pwersa sa mga maka-Kanang pwersa sa kilusang paggawa. Ang mga progresibo sa pamumuno ng KMU ay kumakatawan ng halos kalahati ng kabuuang bilang ng lakas paggawang organisado. Ang panggitnang bloke, na nahahati sa mga unyon na bahagyang nasa Kaliwa at mga unyon ng bahagyang nasa Kanan, ay bumubuo ng sangapat at ang maka-Kanan ay bumubuo ng wala pang sangkatio ng kabuuang organisadong pwersa.

Dominante na rin tayo sa mga istrathehikong industriya tulad ng bangko, gamot, transportasyon (lalo na sa mga kumpanya ng bus), tela at damit, at pagmimina.



Dominante na rin ang KMU sa ilang malalaking teritoryo at rehiyon tulad ng National Capital Region, Gitnang Luzon (pangunahin ang Bataan), Timog Katagalugan (Laguna at Cavite), Negros (lalo na sa manggagawang bukid) at sa Mindanao.

Sa kabuuang kilusang paggawa, may dominasyong pampolitika na rin ang KMU bunga ng pamumuno natin sa mga pakikibakang unyon at sa pampolitikang pakikibaka ng manggagawa. Malinaw ito sa pagkabuo ng LACC at ang relatibong namumunong postura ng KMU sa alyansang ito.

Sa gitna ng krisis ng pagkapasiang kay Ka Lando at ang iniluwang nitong bagong kalagayan at bagong pakikibaka, nagpasya tayong pamunuan ang pagbubuo ng pambansang demokratikong organisasyon masa ng manggagawa, magsasaka, maralita ng lungsod at iba pang anakpawis dito sa Kalakhang Maynila at Rizal upang matugunan ang pangangailangan mabilis na konsolidahan ang bagong mga aktibistang napanday ng pampolitikang pakikibaka.

Dadalhin ng Katipunang Anakpawis (KAP) na itinatag noong Nobyembre 29 bago ang kaarawan ng dakilang anakpawis na si Andres Bonifacio, ang saligang mga kahilingan ng batayang masa. Bubuuin ito hanggang sa antas ng mga komite ng KAP na napapailalim sa pamunuan ng unyon; sasaklawin din nito ang mga balangay ng KMU sa mga komunidad na nabuo nitong nakaraang mga taon.

Malaki na rin ang papel na gina-nap ng KMU sa pagtatayo at pagpanday ng BAYAN simula noong Kongreso ng pagtatatag nito noong Mayo 4, 1985. Sa mga rehiyon at lalawigan, ito ang nagbandila ng panawagang Welgang Bayan na nagbibigkis ng pangkalahatang welgang mga manggagawa, boykot at welga ng mga mag-aaral at guro, barikada ng mga maralita at welgang transportasyon ng mga tsuper.

Mabisang sentro ng koordinasyon ang BAYAN sa pakikibakang multi-sektoral. Masinop na ikinawing nito at nabibigyan ng direksyon ang ibang sektor sa mga pagkilos na may mayor na tungkulin ang KMU,

kung kayat isang pagkawala din ng BAYAN ang pagpaslang sa dating Pembansang Pangulo nito, si Ka Lando.

Malaki rin ang ginampanang tungkulin ng KMU sa pagbubuo ng partidong elektoral, ang Partido ng Bayan. Apat na lider ng KMU ang nahalal sa pamunuan nito at ang yumaong Ka Lando ang tumindig na tagapangulo. Sa mga rehiyon at munisipalidad, maaasahan na mara-ming lider manggagawa rin ang mabilang sa hanay ng mga kasi-pit' pinuno nito.

Nagaganap ito dahil sa PnB ay binubuo sa kalakhan na 60 por-syento ng mga anakpawis. Bilang partidong elektoral ng mga magsasaka, manggagawa at ng mga panggitnang uri, maaasahang susulong pa ito nang may malaking tungkuling gaganapin ang KMU.

Nailatag na natin ang istruktura ng sentro ng paggawa, ang KMU, mula taas hanggang baba. Pangunahing binubuo ng walong pederasyon at walong sentrong panrehiyon, pormal na umaanib sa taong ito ang ilan pang pederasyon. Nailatag na rin ang istrukturang ito kapwa sa mga alyansang teritoryal at industriyal.

Sa ilang territoryo gaya ng Venezuela sa Kamaynilaan at sa Bataan sa Gitnang Luzon, dominanteng posisyon na rin ang tangan ng mga alyansa ng KMU.

Ibayo din ang inilaki ng mga pederasyon ng KMU. Samantalang bulto ng gawain ng mga pederasyong ito ay ang pagseserbisyo pa rin sa mga manggagawa, nasisimulan

'Nagaganap ngayon ang paghugis ng kasaysayan kung saan ay hindi lamang malaki at mapagsaya, kundi may namumunong papel ang uring manggagawa.'

na rin ang kakayahan ng mga pederasyong maglunsad ng mga kampanya at mobilisasyong pulitikal, tulad ng ipinakita ng pangkalahatang welga noong Nobyembre 17-20.

Nagaganap ngayon ang paghugis ng kasaysayan kung saan ay hindi na lamang malaki at mapagsaya, kundi may namumunong papel ang uring manggagawa at ang KMU.

Napapanahon ngayon upang bigyan ng hugis ang pagpapatatag ng KMU bilang pampolitikang sentro ng mga manggagawa habang isinusulong pa rin nito ang pangkabuhayang pakikibakang unyon. Sa ating gawaing edukasyon, pag-oorganisa, pagpapakilos at iba pa, ibayong pagsikap ang kailangan upang bigyan ng higit na malaking pampolitikang latag ang mga ito. Malinaw na tangan ng daan libong manggagawa at milyong mamamayan ang

kamalayang pampolitika na kinakailangang patatagin — nararapat bigyan ng pagtugon ang paglinaw na makasaysayan ang pampolitika't multisektoral na pakikibaka ng uring manggagawa't malawak na masa ng sambayanang Pilipino upang makamit ang kapangyarihang pampolitika ng mga anakpawis.

Kasabay ng ibayong pagsulong ng pakikibakang pang-ekonomya at pagtatanggol sa karapatan, kagalingan at interes ng manggagawang Pilipino, nasa adyenda ngayon ng kilusang unyon sa Pilipinas ang pagkamit ng tunay at ganap na kalyaan at demokrasya.

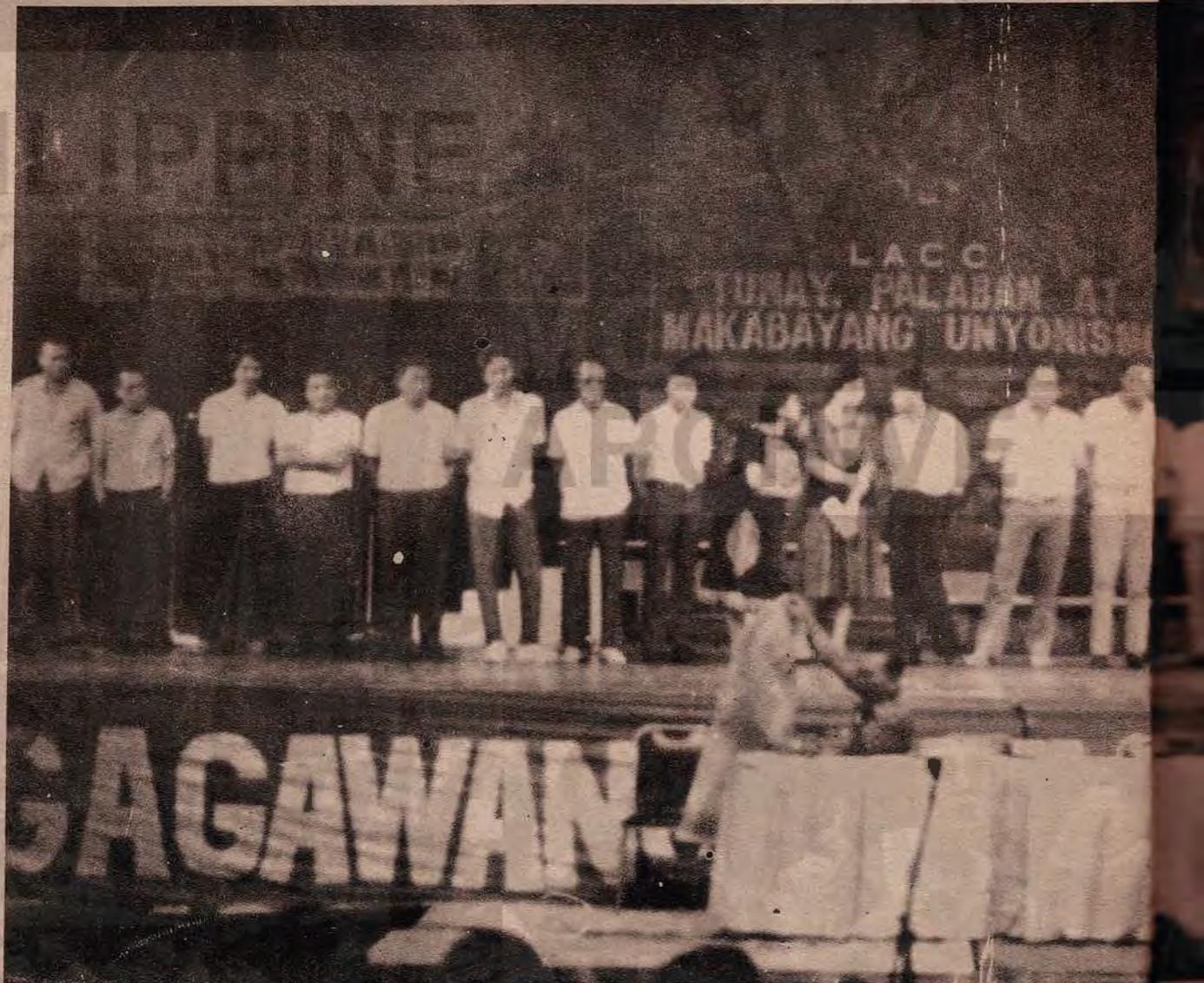


GAYA ng karanasan sa mga nakaraang Kongresong nailunsad na ng KMU, nagsilbing pinakatampok na bahagi ng Ikatlong Pembansang Kongreso ang paghalal sa bagong pamunuan nito—mga kagawad ng Pembansang Konseho, ang Pembansang Tagapangulo at iba pang mga bumubuo ng Pembansang Komiteng Tagapagpaganap.

Alinsunod sa itinatakda ng Saligan Batas ng KMU, tuwirang inihahalal ng buong Kongreso ang mga myembro ng 45-kataong Pembansang Konseho na siyang pinakamataas na tagapagpasya ng programa at mga patakaran ng organisasyon sa susunod na tatlong taon sa pagitan ng mga Kongreso.

Kasunod nito, agad na nagpupulong ang mga bagong halal na kagawad ng Pembansang Konseho upang piliin naman mula sa hanay ng mga ito ang bubuo ng mas maliiit na 15-kataong Pembansang Komiteng Tagapagpaganap. Sa pagitan ng mga pulong ng Pembansang Konseho, ang Komiteng Tagapagpaganap ang pinakamataas na tagapagpasya ng mga patakaran at pagkilos ng KMU at siya ring tagapagtutupad ng mga desisyon ng Pembansang Kongreso at Pembansang Konseho.

Halalan para sa Pambansang Konseho



Bagong pamunuan. Ipinoproklama ni Atty. Potenciano Flores (nakaupo sa ibaba ng entablado) ng Konseho ng KMU.

Gaya ng inaasahan ng marami, ang beteranong lider-manggagawa na si G. Crispin Beltran, o "Ka Bel" sa mga kapanalig, ang umani ng pinakamaraming boto sa lahat ng mga nanalong kandidato sa Pambansang Konseho. Katunayan, ayon sa ulat ng Komisyon sa Halalan ng KMU na nangasiwa sa botohan, nakuha ni Ka Bel ang lahat ng boto ng 357 delegadong maaaring bumoto sa Kongreso. Siya rin pagkatapos ang inihalal ng buong kapulungan bilang bagong Pambansang Tagapangulo ng KMU na pumalit sa yumaong Ka Lando Olalia na pinaslang ng pinaghihinalang mga elemento ng militar nang bandang hating-gabi ng Nobyembre 13, 1986.

Bukod kay Ka Bel, iprinoklama rin ng Komisyon sa Halalan bilang mga bagong myembro ng Pambansang Konseho sina Roberto Ortaliz, Leto Villar, Cipriano Malonzo, Ernesto Arellano, Godofredo Paceno, Sr., Felicisimo Carullo, Antonio Cuizon, Butch Pena, Elmer Labog, Nick Elman, Douglas Dumanon, Dominador Mamangon, Carlito Rallistan, Manuel Sarmiento Com. Minda Luz Quezada, Jaime Miralles, Elmer Tayo, Antonio Acosta, Pepito Cabungcal, Edwin Fernandez, Romeo Castillo, Carmelita Nuque, Procullo Fuentes, Jr., Perlita Serrano, Deogracias Espiritu, Rustico Cortez, Edilberto Galvez, Ed Capuyoc, Simplicio Villados, Verleen Trinidad, Erasto Librado, Greg

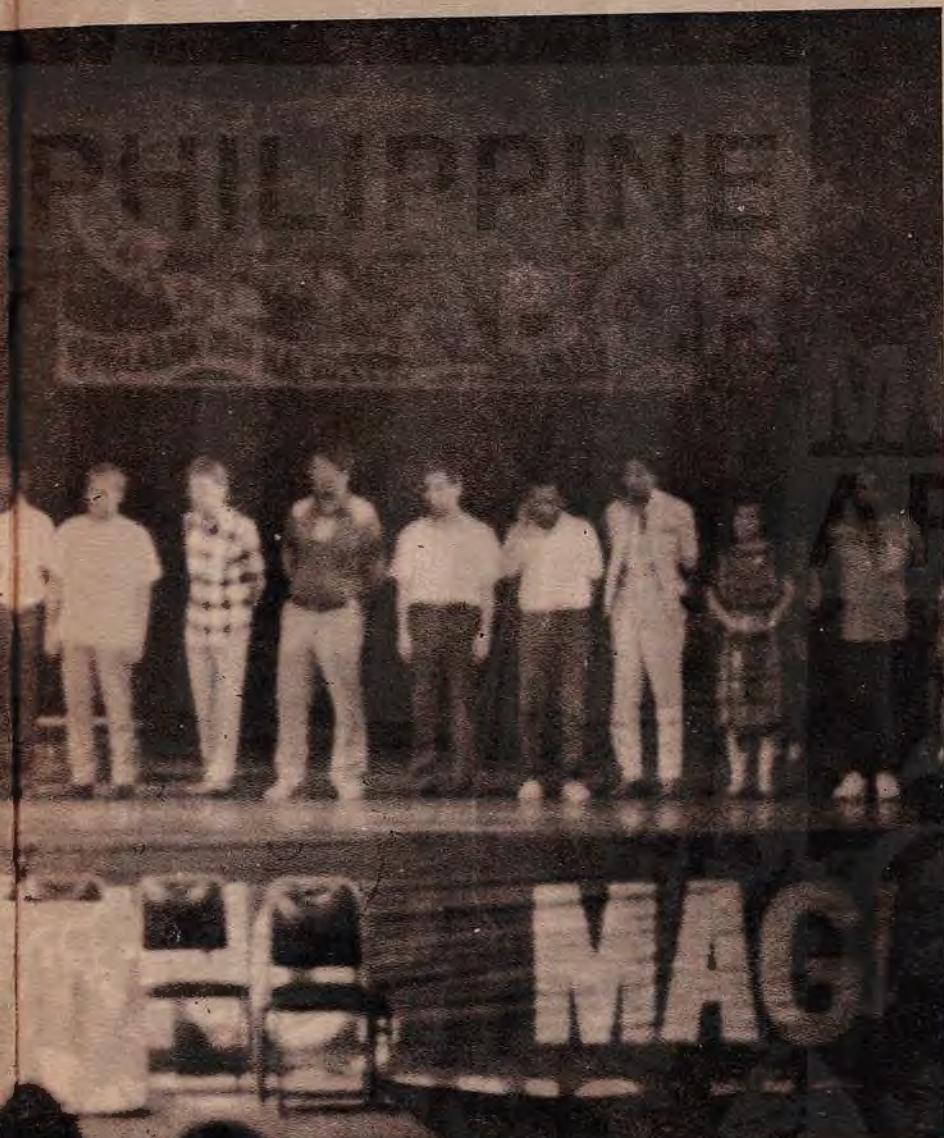
Pizarro, Claude Carta, Manuel Torres, Oscar Bantayan, Winnie Badayos, Edgardo Estacio, Menardo Roda, Noel Deocareza, Antonio Imperial, Cleofas Salugsugan, Hector Japuz, Emma Artuz, at Tranquillo Tasan, Jr.

Ihang araw bago ang Kongreso, ipinasaya ng dating Pambansang Konseho na gumawa ng ilang mga pagbabago sa organisasyon at komposisyon ng sentrong pamunuan. Kabilang na rito ang pagpapalaki sa bilang ng komposisyon ng Pambansang Konseho mula sa dating 33 kagawad para maging 45 at kaalinsabay nito ang pagpaparami ng mga kagawad ng Pambansang Komiteng Tagapagpaganap na bubuuin na ngayon ng 15 kasapi at hindi lamang 11 gaya ng nakaraan.

Ayon pa sa Resolusyon pinirmanan ng mga myembro ng dating Pambansang Konseho, bubuuin na ang Pambansang Komiteng Tagapagpaganap ng mga sumusunod na opisyal ng KMU: Pambansang Tagapangulo, Pangalawang Tagapangulo, Pangalawang Tagapangulo para sa Luzon, Pangalawang Pangalawang Tagapangulo para sa Visayas, Pangalawang Pangalawang Tagapangulo para sa Mindanao, Pangkalahatang Kalihim, Pangalawang Pangkalahatang Kalihim, Kalihim para sa Administrasyon at Organisasyon, Kalihim para sa Impormasyon at Edukasyon, Kalihim para sa Pinansya at Kagalingang Pangkabuhayan, Kalihim para sa Audit at Imbestigasyon, Kalihim para sa mga Pakikibakang Popular, Kalihim para sa Kalakarang Pederasyon, at Kalihim para sa Kalakarang Linya ng Industriya.

Nakasaad din sa Resolusyon ito na ang Pambansang Tagapangulo ay tuwirang ihalal na ng buong Kongreso samantalang mananatili sa kamay ng mga kagawad ng Pambansang Konseho ang pagpapasya tungkol sa iba pang mga uupo sa Pambansang Komiteng Tagapagpaganap.

Sa unang araw ng Ikatlong Pambansang Kongreso, Disyembre 20, 1986, ang mga pagbabagong ito ay ipinagtibay ng buong kapulungan



Komisyon ng Halalan ang mga bagong halal na kagawad ng Pambansang

bilang mga panibagong amyenda sa Saligang Batas ng KMU, partikular sa Kabanata VII tungkol sa Pambansang Konseho at Kabanata VIII tungkol sa Komiteng Tagapagpaganap.

Ipinaliwanag ng dating Pambansang Konseho na lubhang kailangan ngayon ang ganitong mga pagbabago upang higit pang palakasin ang sentro ng pamumuno at istruktura ng organisasyon ng KMU. Idiniin din nito ang pangangailangang mas mabisang makaagapay ang militante ng sentrong unyon sa napakabilis na paglawak at pag-unlad nito lalo nitong mga nakaraang taon, at gayundin sa mabilis na pagbabago ng kalagayang pampolitika ng bansa.

Sa isang banda, masasabi na ang mga pagbabagong ito ay pagtugon na rin sa malakas na kahilingan ng mga panrehiyong balangay ng KMU na magkaroon ng mas malaking representasyon sa loob ng Pambansang Konseho. Sa ngayon nga, relatibong balanse ang representasyon ng iba't ibang mga sentrong panrehiyon ng KMU sa loob ng Pambansang Konseho ayon sa laki ng kasapihan ng mga ito.

Ang KMU sa Hilagang Luzon, halimbawa, ay may isang kinatawan sa pambansang pamunuan sa pamamagitan ni Antonio Acosta, presidente ng unyon sa Benguet Mining Corporation. Ang KMU sa Gitnang Luzon at Timog Katagalugan ay may tig-dalawang kinatawan sa Pambansang Konseho. Kumakatawan para sa Gitnang Luzon ay sina Ed Capuyoc at Manuel Torres, presidente at bise-presidente ng Workers' Alliance in Region III (WAR III). Kumakatawan naman para sa Timog Katagalugan ay sina Claude Carta, presidente ng Pagkakaisa ng mga Manggagawa sa Timog Katagalugan (PAMANTIK), at Verleen Trinidad, presidente ng Organized Labor Association in Line Industry and Agriculture (OLALIA), isang pederasyon na nakabase roon. Ang KMU-Bicol ay may isang representante sa pamamagitan ni Antonio Imperial.

Samantala, mulasa KMU-Visayas, nahalal sa Pambansang Konseho sina Antonio Cuizon, presidente ng Unyon sa Atlas Mining Corporation

sa Cebu; Winnie Badayos, pinuno ng Alyansa ng Mamumuo sa Sugbu (AMA-Sugbu); Edgardo Estacio, pinuno ng KMU-Negros, at Tranquillo Tasan, Jr., ng KMU-Leyte.

Ang KMU-Mindanao naman ay may anim na representante sa pamamagitan nina Procullo Fuentes, Jr., Erasto Librado, Greg Pizarro, Cleofas Salugsigan, Hector Japuz at Oscar Bantayan. Sina Fuentes at Pizarro ay pawang mga opisyal ng Southern Philippines Federation of Labor (SPFL) na

pangunahing nakabase sa Visayas at Mindanao, samantalang sina Salugsigan at Librado ay mula sa United Lumber and General Workers of the Philippines (ULGWP).

Syempre, bumubuo ng pinakamalaking bloke sa loob ng Pambansang Konseho ay ang mga mula sa KMU-National Capital Region kung saan nakabase ang bulto ng kasapihan ng KMU. Ito'y sina Leto Villar, tagapangulo ng KMU-NCR; Romy Castillo, pangalawang tagapangulo ng KMU-NCR; Pepito

Talaan ng Halalan sa Kongreso

Crispin Beltran	357	Rustico Cortez	329
Antonio Acosta.....	348	Carmelita Nuqui	
Roberto Ortaliz		Butch Pena	
Medardo Roda		Jaime Miralles	328
Ernesto Arellano.....	346	Douglas Dumanon.....	327
Edgardo Estacio	345	Edilberto Galvez	
Godofredo Paceno, Sr.	344	Ed Capuyoc	326
Elmer Tayo	343	Simplicio Villados	323
Dominator Mamangon	342	Verleen Trinidad	322
Leto Villar	341	Erasto Librado	321
Elmer Labog	338	Claude Carta	314
Carlito Rallistan		Greg Pizarro	
Manuel Sarmiento		Oscar Bantayan	310
Nick Elman	337	Antonio Cuizon	
Edwin Fernandez	336	Manuel Torres	
Pepito Cabungcal	335	Winnie Badayos	307
Minda Luz Quezada	334	Noel Deocareza	306
Felicissimo Carullo	332	Antonio Imperial	300
Procullo Fuentes, Jr.		Cleofas Salugsigan	
Perlita Serrano		Cipriano Malonzo	298
Romeo Castillo	330	Hector Japuz	295
Doegracias Espiritu		Emma Artuz	291
		Tranquilino Tasan, Jr.	285



Cabungcal, pangkalahatang kalihim ng KMU-NCR; Rustico Cortez, pangalawang pangkalahatang kalihim ng KMU-NCR; Simplicio Villadoss, kasalukuyang pambansang ingat-yaman ng KMU; at sina Emma Artuz at Perlita Serrano na kapwang mga opisyal din ng KMU-NCR.

Relatibong balanse rin ang representasyon sa Pambansang Konseho ng iba't ibang mga pederasyong nakapaloob sa KMU ayon sa laki ng kasapihan ng mga ito. Ang National Federation of Labor Unions (NAFLU) na siyang pinakamalaking pederasyon sa loob ng KMU ay may tatlong representante sa pamamagitan nina Felicismo Carullo, kasalukuyang presidente nito; Dominador Mamangon, pangkalahatang kalihim nito; at Edwin Fernandez, unang bise-presidente ng NAFLU. Ang National Federation of Labor (NFL) na susunod sa NAFLU sa laki ng kasapihan ay may tatlong kinatawan din sa pamamagitan ng presidente nitong si Cipriano Malonzo, at sina Atty. Ernesto Arellano at Douglas Dumanon na umuupo sa Panrehi-

'Sinasalamin ng mga pagbabago sa istruktura at organisasyon ng pamunuan ng KMU ang mabilis na paglawak at paglakas nito nang nakaraan, at ang lumalaking papel nito sa laranngang pampilitika.'

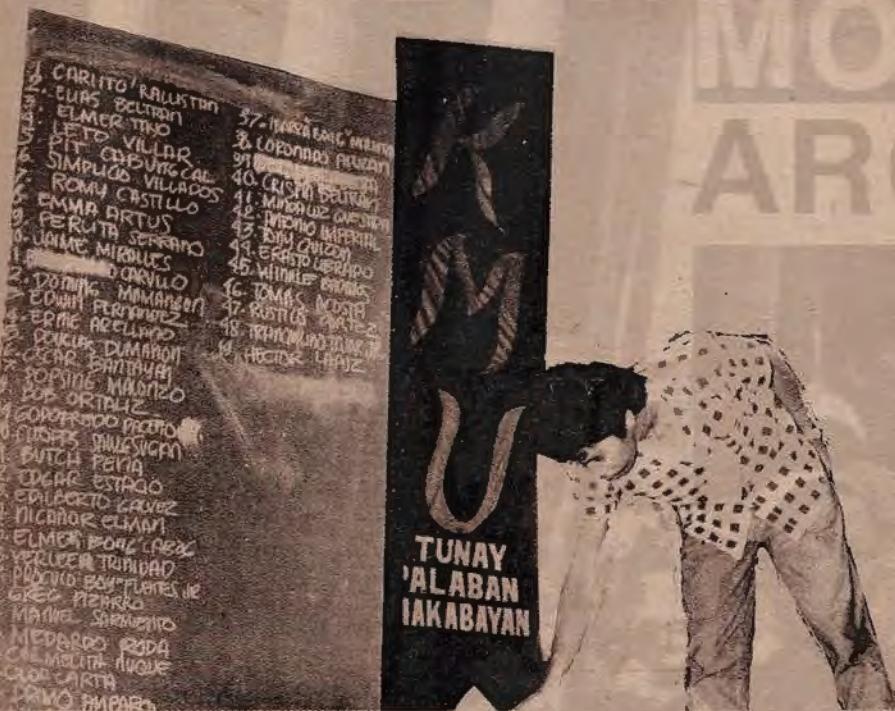
yong Konseho ng NFL sa Manila-Luzon

Kumakatawan para sa Alliance of Nationalist and Genuine Labor Organizations (ANGLO) ay walang iba kundi ang pangulo nitong si Crispin Beltran na kasalukuyang ding Pambansang Tagapangulo ng KMU at si Atty. Jaime Miralles na siyang pangalawang pangulong tagapagpaganap (*executive vice-president*) nito. Para sa National Federation of Sugar Workers (NFSW), umuupo sa Pambansang Konseho ang presidente nitong si Roberto Ortaliz at

si Butch Pena, isa ring opisyal ng NFSW. Mula naman sa National Union of Workers in Hotel, Restaurant and Allied Industries-Kowloon Makati Convention (NUWH-RAIN-KMC), nahalal sina Elmer Labog, presidente nito, at Nick Elman, pangalawang pangkalahatang kalihim nito.

Dalawa rin mula sa Association of Democratic Labor Organizations (ADLO), sina Carlito Rallistan na pangulo nito at Elmer Tayo na pangalawang pangulo ng ADLO, ang umuupo sa liderato ng KMU. Ang bagong pasok na pederasyong Ilaw at Buklod ng Manggagawa (IBM) ay kinakatawan naman ng pangulo nitong si Edilberto Galvez. Para sa ULGWP, ito'y walang iba kundi ang presidente nitong si Godofredo Paceno, Sr., liban pa kina Salugsugan at Librado na mula sa KMU-Mindanao. Nabanggit na ang mula sa bagong pasok na pederasyong OLALIA na nukabase sa Timog Katagalugan at ang mga mula sa SPFL na karamihan ay taga-Mindanao.

Sa hanay ng mga alyansa sa linya ng industriya, ang Drug, Food and Allied Industries Workers Association of the Philippines (DFA) at Pinag-isang mga Samahan ng Tsuper at Operator Nationwide (PISTON) ay may tig-dalawang representante sa pamamagitan nina Manuel Sarmiento at Carmelita Nuqui para sa DFA at sina Medardo Roda at Deogracias Espiritu para sa PISTON. Si Constitutional Commissioner Minda Luz Quesada ng Alliance of Health Workers (AHW) ay nahalal din bilang kagawad ng Pambansang



Maayos na halalan: Matiyagang sinusulat ng mga delegado (kaliwa) ang mga pili nila para umupo sa Pambansang Konseho samantalang hinuhulog ng isa (itaas) ang kanyang balota sa kahong katabi ng pisarang may nakasulat na listahan ng mga kandidato.

Konseho ng KMU. Gayundin, may isang kinatawan mula sa bagong pasok na Bus Industry Alliance of Labor Organizations (BUSINA) sa pangunguna ni Noel Deocareza, tagapangulo nito.

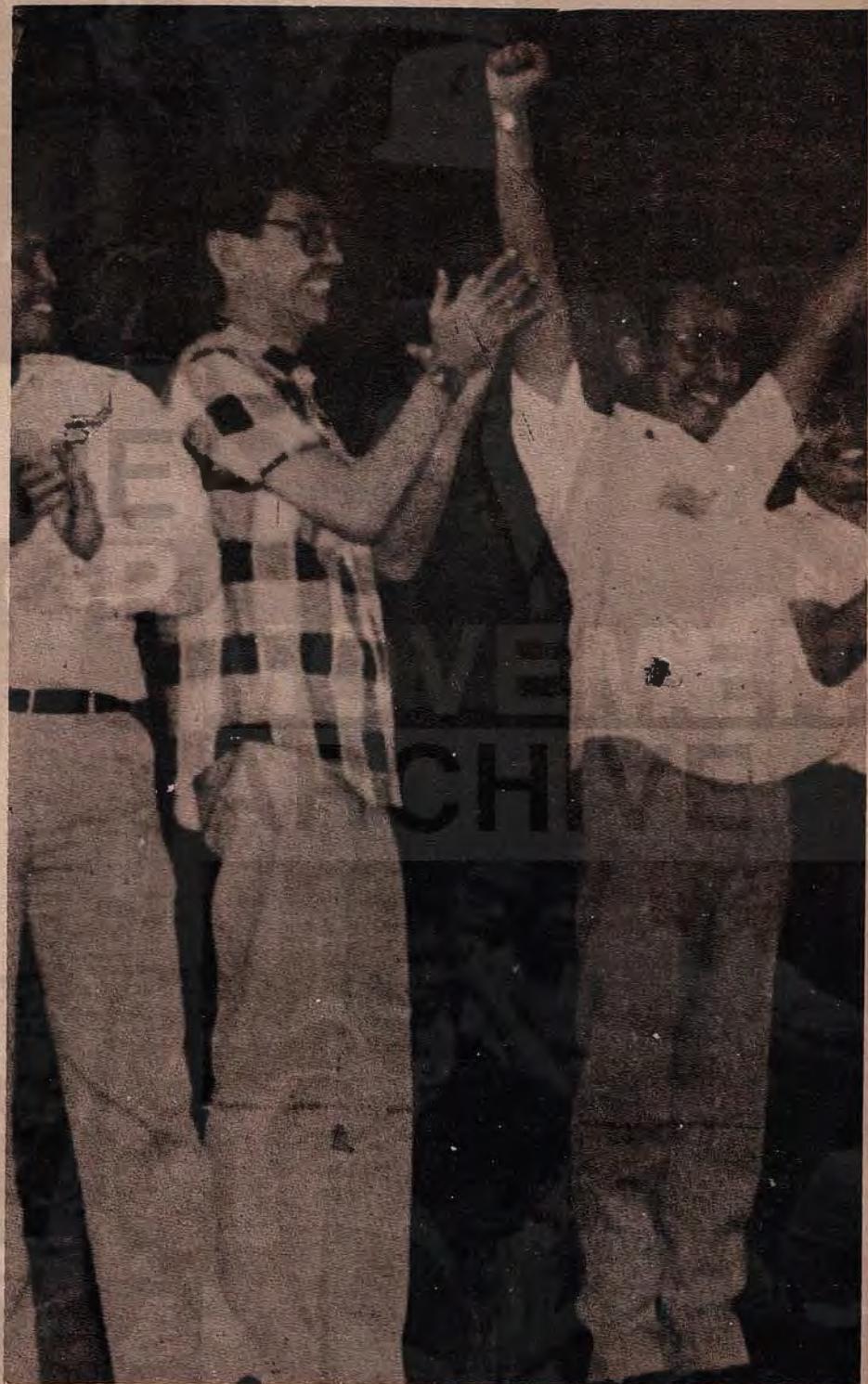
Pagkatapos ng halalan para sa mga kagawad ng Pambansang Konseho at Pambansang Tagapangulo, agad na nagpulong ang mga ito upang piliin ang 14 iba pa (liban kay Ka Bel) na bubuo ng Pambansang Komiteng Tagapagpaganap. Ang mga nahalal dito ay sina Ortaliz, Villar, Malonzo, Arellano, Paceno, Carullo, Cuizon, Pena, Labog, Elman, Dumanon, Mamangon, Rallistan at Sarmiento. Magpulong uli ang Pambansang Konseho upang pagpasyahan ang disposisyon at mga tungkulin sa bagong Pambansang Komiteng Tagapagpaganap.

Lahat ng mga halalang ginanap nitong Ikatlong Pambansang Kongreso ng KMU ay pinanguluhang ni Atty. Potenciano Flores, punong abogado ng sentrong unyon at pinuno ng Kagawaran Legal nito. Sa pagkakataong ito, si Atty. Flores ay naglingkod bilang tagapangulo ng Komisyon sa Halalan para sa Kongreso. Kasama niya rito bilang mga kasapi ay sina Atty. Delfin Raneses at Atty. Antonio Bellizar, parehong mga abogado ng KMU.

Upang tiyak na magiging maayos ang botohan, naglabas ang Komisyon ng mga Alituntunin ng Halalan para sa Kongreso. Dito, batay sa kapasyahan na rin ng dating Pambansang Konseho, bago idaos ang Kongreso, inilimita sa 357 ang bilang ng mga delegadong maaaring bumoto upang mabalanse nang mabuti ang representasyon at kapatang bumoto ng iba't ibang mga pederasyon, mga alyansa sa linya ng industriya, at mga panrehiyon organisasyon ng KMU ayon sa laki ng kasapihan ng mga ito.

Matapos ang proklamasyon ng mga nanalang kandidato, pinanguahan ni Gng. Feliciana "Ka Ine" Olalia, ang byuda ni Ka Lando na dumalo bilang panauhing pandangal sa Kongreso, ang pagpapasumpa sa mga myembro ng bagong Pambansang Konseho.

KA BEL



WARING kailan lamang, wala pa ngang isang taong naka-lilipas, na si Kasamang Crispin "Ka Bel" Beltran ay "nanumbalik" sa kilusang paggawa. Ito'y matapos ang mahabang panahong siya'y sapilitang napawalay dito, dalawang taon sa loob ng bilangguan ng rehimeng Marcos at kulang-kulang na dalawang taon pa na siya'y nagtatago sapul ng kanyang pagtakas sa detensyon.

Ngunit ang ganito'y hindi naging balakid upang tanganan muli ni Ka Bel ang mabigat na responsibilidad ng pamumuno sa mga manggagawa. Sa pagtatapos ng Ikatlong Pambansang Kongreso, siya ang inihalal ng buong kapulungan upang pumalit sa yumaong Ka Lando Olalia bilang bagong Tagapangulo ng KMU. Nang tawagin ang kanyang pahegalan bilang kandidato para sa Pambansang Konseho, siya ang umani ng pinakamasigabong palakpakan mula sa kulang na isang libong nakatipon sa Folk Arts Theatre. Nang lumabas na nga ang resulta ng halalan dito, siya rin ang nakakuha ng pinakamaraming boto mula sa 357 delegadong maaaring bumoto sa Kongreso. At nang buksan na ang nominasyon para sa pinakamataas na pwesto sa militenteng sentrong unyon, wala nang nag-abala pang magharap ng ibang kandidato para kalaiban si Ka Bel.

Mabilis man ang takbo ng mga pangyayari mula nang siya'y mag-aktibong muli sa pag-uunyon, mabilis ding nakaagapay si Ka Bel. "Kahit na nasa loob pa ako (ng kulungan) at maging n'ung nakatakas na ako," kwento niya, "sinikap kong subaybayan ang pag-unlad ng KMU, ng kilusang unyon at kilusang masa sa kabuuuan."

"Nagsusulatan kami noon nina Ka Lando at Ka Tanny (Sen. Lorenzo Tanada). Sinasabi ko sa kanila ang pagtingin ko sa iba't ibang mga usapin at pangyayaring nababalitaan ko. Sinasabi naman nila sa akin kung ano ang pagsusuri nila sa mga bagay na ito. Kayat di ako masyadong nagulat na talagang malayo na ang narating ng KMU mula noong kami'y naaresto (nina Ka Bert Olalia). Noon pa man, ina-sahan ko na ito."

'Tanging hangad ko'y magtagumpay ang KMU at buong uring manggagawa sa lalong madaling panahon.'

Nagpasya si Ka Bel na lumitaw nang hayagan noong bandang huling bahagi ng Abril 1986, ilang buwan pagkatapos ng pag-aalsang Pebrero na nagpabagsak sa pasistang rehimeng Marcos at nagbunga ng pagbubukas ng tinatawag na "demokratikong ispasyo." Noong Mayo 26, 1986, nagdesisyon ang Quezon City Regional Trial Court sa ilalim ni Judge Eduardo Tutaan na ipawalambisa ang mga akusasyon laban sa kanya, kabilang ang "*inciting to sedition*" at '*conspiracy to commit rebellion*' na siya ring ipinataw sa Dakilang Ama ng KMU, si Felicberto "Ka Bert" Olalia, Sr., bago siya pumanaw.

Simula nito, higit na napadali ang pagbabalik ni Ka Bel sa paglilingkod sa mga manggagawa. Pagkatapos na pagkatapos niyang matanggap ang desisyon ng korte sa kaso niya, agad niyang inayos ang kanyang mga papeles upang samahan si Ka Lando Olalia sa paglakbay tungong Geneva, Switzerland bilang bahagi ng delegasyon ng Pilipinas sa Pandigdigang Kombensyon ng International Labor Organization (ILO) noong Hunyo 1986.

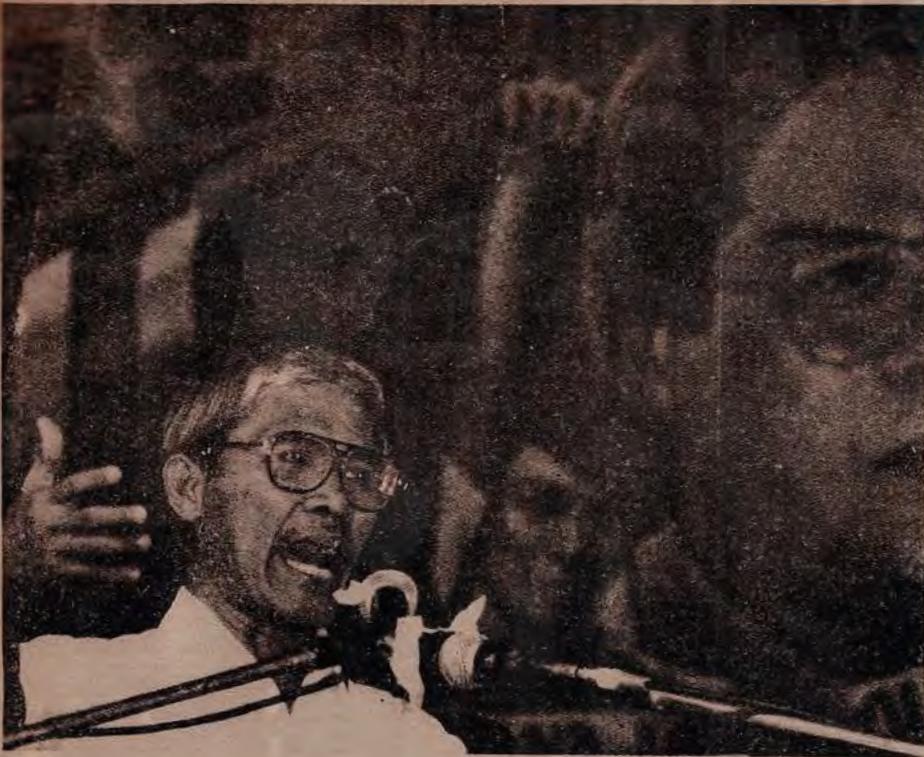
Nang makabalik na sila sa bansa, nagpulong ang Pambansang Konseho upang bukod sa iba pang mahahalagang bagay ay formal na pagtibayin ang pag-upo rito ni Ka Bel, gayundin sa Pambansang Komiteng Tagapagpaganap. Kaugnay pa nito, hinirang din siya para manungkuluan bilang Pambansang Tagapag-

salita ng KMU, liban kina Ka Lando at Ka Bob Ortaliz na siyang Pangkalahatang Kalihim.

Nang ganapin ang Ikalawang Kongreso ng Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN), ang pederasyon ng mga militanteng *cause-oriented groups*, nahalal si Ka Bel bilang bise-presidente nito. Nang idaos naman ang Kombensyon ng Pagtatatag ng Partido ng Bayan (PnB), isang partidong elektoral na nakabase sa batayang masa at iba pang mga progresibong sektor sa lipunan, nahalal uli si Ka Bel bilang pangalawang pangulong tagapagpaganap (*executive vice-president*) ng bagong tataag na Partido samantala si Ka Lando ang napiling Tagapangulo.

Sabihin pang sa mga panahong ito, sa pagitan ng Hulyo at Setyembre 1986, si Ka Bel ay masigasig na nanguna sa mga rali at iba pang mga pagkilos ng KMU na tumalakay sa mga usaping pangmanggagawa at pampolitika at higit pa'y bumatikos sa mga agresibong maniobra ng militaristang pangkat ng pinatalsik na Defense Minister Juan Ponce Enrile.

Kaya di nakapagtataka, nang umugong ang bantang golpe de estado laban sa gobyernong Aquino noong unang linggo ng Nobyembre 1986, napasama umano ang pangalan ni Ka Bel (at pati ng kay Ka Lando) sa listahan ng mga personaheng balak tirahin sa operasyon "God Save the Queen" ng isang paksyon ng militar.



Katunayan, noong gabi ng Nobyembre 7, ilang araw bago dukutin at patayin si Ka Lando, pinuntahan ang kanilang bahay ng mga armadong lalaki na nagpakilalang mga ahente ng Criminal Investigation Service (CIS) ng Philippine Constabulary at pinaghahanap si Ka Bel. Ayon kay Ka Osang, butihing maybahay ni Ka Bel, dalawang ulit pang bumalik ang mga lalaking ito sa kanilang tahanan ngunit hindi nakita ang kanyang asawa.

"Nang mga araw na iyon, di na ako umuuwi sa amin," ani Ka Bel. "Pinag-iingat na kami ng mga kasama (sa Pambansang Konseho) dahil sabi nila, mukhang tutoo ang coup plot. Alam kong pinagsabihan din si Ka Lando pero di namin inakalang gagalawin siya dahil mataas ang kanyang stature."

Mayroon ding nakatakdang imbitasyon si Ka Bel noon na lumuwas ng bansa upang pahigpitin ang pakikipag-ugnayan ng KMU sa iba pang mga organisasyong manggawa sa ibayong dagat. Ngunit hindi na rin nakaalis si Ka Bel. Noong umaga ng Nobyembre 13, napabalita nang si Ka Lando ay nawawala. Nagtawag agad ng pulong ang Pambansang Komiteng Tagapagpaganap ng KMU upang pag-usapan ang

pangayari at mapakaisahan ang mga dapat gawin.

Mula noon, si Ka Bel na ang nagdala ng KMU at tumayong punong tagapagsalita nito. Sa sumunod na mga araw pagkaraan ng pagkamatay ni Ka Lando, nayanig ang buong

BILANG bagong Tagapangulo ng KMU, dala ni Ka Bel dito ang halos tatlong dekada ng karanasan sa pag-oorganisa at pamumuno sa mga manggagawa — liban pa sa mga taong nasa loob siya ng PC-INP stockade sa Camp Crame, o kaya'y nasa piling ng mga magsasaka't magbubukid na kumupkop sa kanya makaraang siya'y tumakas.

Isinilang noong Enero 7, 1933, si Ka Bel ay nagnula sa isang maralitang pamilya ng mga mangingisda at magsasaka sa Baryo Tanagan, Bacacay, Albay sa Bicol. Nang magtapos siya ng mataas na paaralan, sinubukan niyang makipagsapalaran sa Maynila. Dito'y nakakakuha siya ng trabaho bilang messenger ng kompanyang World Enterprises at pagkatapos ay naging gasoline boy sa isang maliit na gasolinahan. Sa pagitan ng iba't ibang pinakakaitaan, binuno ni Ka Bel ang kursong Marine Engineering hanggang ikalawang taon sa Far Eastern University.

Noong 1954, pumasok din si Ka Bel bilang drayber ng taksi sa Yellow Taxi Co. Dito na rin siya nabinyagan ng karanasan sa unyonismo. Halos kauumpisa pa lamang niya bilang empleyado sa kompan-

'Sa sumunod na mga araw pagkaraan ng karumaldumal na pagpaslang kay Ka Lando, si Ka Bel na ang nagdala ng KMU at tumayong punong tagapagasalita nito.'

bansa ng isang pangkalahatang welgang protesta ng mga manggagawa na humantong sa isang higanteng martsa ng higit-kumulang na isang milyong mamamayan noong araw ng libing. Sa kritikal na yugtong ito, ang mga pasiitang berdugong nagtangkang paralisahan ang KMU sa pamamagitan ng pagpaslang kay Ka Lando ay labis na naliglig sa ipinakitang lakas at pagkaisa ng uring manggagawa.

yang ito, nagwelga ang unyon dito para sa 30 porsyentong pagtaas sa tinatanggap na komisyon ng mga manggagawa. Tuwirang nasaksihan ni Ka Bel ang kalupitan ng kapitalista nang lusubin ng mga upahang goons ang kanilang piketlayn at pagbabarilin ang mga welgista. Tatlo sa kanyang mga kasamahan ang nasawi sa nangyaring kaguluhan iyon na nagpaalab sa makauring damdamin ni Ka Bel.

HINDI maitatatwa ang malaking tagumpay na ating nakamit sa pagdaraos ng Ikatlong Pam-bansang Kongreso noong Disyembre 20 at 21, 1986. Sa pagkakataong ito, pinatunayan natin sa lahat na sa kabilang mababangis na atake sa ating hanay nitong nakaraan, lalo na ang pagkakapaslang sa pinakamamahal nating si Ka Lando, nananatiling matatag at malakas ang KMU at lalagi itong nakahan-dang humarap sa anumang hamon, sa anumang labanan na sangkot ang saligang interes ng mga manggagawa at mamamayan.

Gayunman, marami na ang mga nangyari mula nang makasaysayan Kongreso na ito.

Sa pagpasok ng Bagong Taon halimbawa, tuluyang inalis sa pwesto ang kaibigan ng mga manggagawa na si Labor Minister Bobbit Sanchez. Pumalit sa kanya ang dating Deputy Labor Minister na si Franklin Drilon, isang kilalang *management lawyer* ng malalaking kompanyang lokal at dayuhan.



Sa unahan ng protesta: Kasama ng iba pang mga personae ng parlamento ng lansangan.

"Mula noon isinumpa ko sa aking sarili na ibubuhos ko na ang lahat ng aking oras at talino para paglingkuran ang mga manggagawa," ani Ka Bel. Pagkatapos ngan ng welga, tinangka niyang kuman-didato bilang pangulo ng unyon: ngunit bago pa man idaos ang eleksyon ay pinatalsik na siya ng *management*. Hindi nadala rito, nang sumunod na taon ay pinamunuan ni Ka Bel ang pagbubuo ng Amalga-

mated Taxi Drivers Union (ATDU). Makaraan ang ilang buwan, ipina-loob niya ang ATDU sa pederasyong Philippine Workers Congress (PWC) kung saan ay nahalal siyang Pambansang Kalihim.

Noong 1960, sumanib ang PWC sa isa pang pederasyon, ang Confederation of Labor of the Philippines (CLP) na noo'y pinamumunuan ng lider-manggagawa na si Feliciano Reyes. Makaraan ang apat

Mula sa Bagong Tagapangulo

Batay sa ipinasa nating resolusyon noong Kongreso, sinagot natin ito ng malawakang kampan-yang protesta na kinatampukan ng isang *vigil barricade* sa MOLE, mga welgang protesta sa mga pabrika, at isang martsa-rali sa Mendiola malapit sa Malacanang. Sapat ang nagawa nating pagkilos dito upang ilantad ang sa saligan ay maka-dayuhan at maka-mayamang oryentasyon ng gobyernong Aquino at ang pagwawalang bahala nito sa mga saligang karingan at kapakanan ng nakararaming maliliit, mahin-hirap at pinagsasamantalahan.

Sa sumunod na mga araw, tumampok naman ang kampanya para sa tunay na reforma sa lupa ng ating mga kapatid na magsasaka. Nakiisa tayong mga manggagawa sa inilunsad na isang linggong *vigil* at *camp-out* sa Ministry of Agrarian Reform ng mga militanteng magbubukid at gayundin, sa pagmartsa nila patungong Malacanang upang dumulog kay Presidente Aquino.

Dito naganap ang pinakamalubhang kaso ng pandarahas sa ilalim ng bagong dispensasyon — ang masaker sa Mendiola noong Pebrero 22. Hindi bababa sa 19 sa hanay ng mga demonstrador ang namatay makaraang paulanan sila ng bala ng mga sundalo ni Presidente Aquino. May anim sa mga namatay na pawang mga manggagawa at kasapi ng KMU.

Dahil sa malagim na pangyayaring ito, napilitan lamang si Presidente Aquino na makipag-usap sa mga lider magbubukid at harapin ang fundamental na kwestyon ng pagpapatupad ng tunay na reforma sa lupa. Sa kabilang banda, maliwanag na ayaw ng gobyernong gumawa ng mapagsyayang hakbang para parusahan ang mga nag-utos na pagbabarilin ang mga demonstrador. Sa halip, bumuo lamang ito ng isa pang Komisyong Tagapagsiyasat at maki-kita sa tunguhin ng imbestigasyon nito na naghahanap lamang ito ng butas para ipasa ang bahagi ng bintang sa mga magsasaka at mamamayang nagrali.

pang taon, nagpasya si Ka Bel na kumilos nang buong panahon bilang organisador ng CLP. Sa panahong ito, nakikipag-ugnayan na siya sa mga kabataang aktibista mula sa Kabataang Makabayan (KM). Sumama rin siya sa pagbubuo ng Movement for the Advancement of Nationalism (MAN) sa pamumuno ni Sen. Lorenzo Tanada noong 1967.

Nang sumiklab ang Sigwa ng Unang Kuwarto noong 1970, aktibo na si Ka Bel sa paglahok sa malakihang mga demonstrasyon ng mga manggagawa at estudyante na rumaraga sa noon sa buong Kamaynilaan. Para muling buhayin ang militanteng tradisyon ng kilusang tonyon sa Pilipinas, nakikipagtulu-

ngan noon ang CLP sa iba pang mga progresibong pederasyon gaya ng National Federation of Labor Unions (NAFLU) na pinamumunuan ni Ka Bert Olalia, Philippine Association of Free Labor Unions (PAFLU) sa ilalim ni Cipriano Cid, National Association of Trade Unions (NATU) sa pangunguna ni

Ignacio Lacsina, at ang mga bagong tatawag na militanteng pederasyon gaya ng Katipunan ng mga Samahang Manggagawa (KASAMA) at Pambansang Kilusan ng mga Manggagawang Pilipino (PAKMAP).

Gayunpaman, pansamantalang naudlot ang mga panimulang pagsikap na ito nang ideklara ang batas

Noong Enero 31, ilang araw lamang bago idaos ang plebisito tungkol sa Bagong Konstitusyon nitong Pebrero 2, dalawa pa uli ang nasawi at higit na marami pang nasugatan nang paputukan ng armalayt ng mga tauhan ng Marines ang mapayapang pagpipiket ng mga manggagawa sa Bataan Export Processing Zone (BEPZ). Ganito ang itinugon ng mga pasistang sundalo ni Presidente Aquino sa makatarungang pagpoprotesta ng mga manggagawa roon sa naganap na masaker sa Mendiola at gayundin sa kahilingan nilang ipatupad na ang mga pangako sa mga manggawa noong Mayo Uno 1986.

Maliwanag sa ganitong mga pangyayari kung anong klaseng gobyerno mayroon tayo sa kasalukyan - isang gobyernong elitista at kontramahirap.

Mahirap itong asahan na pangangalagaan ang ating mga karapatang demokratiko. Lalong hindi nito kayang lutasin ang mga fundamental na suliranin siyang ugat ng kahirapan, kaapihan at kawalang katarungan sa ating bayan.

SA pang mahalagang pangyayari matapos ang Ikatlong Pambansang Kongreso ng KMU ay ang ratipikasyon ng Bagong Konstitusyon. Bagaman ang kapasyahan ng ating Kongreso noon ay itakwil ang panukalang Konstitusyon na ito sa pamamagitan ng pangangampanya ng pagboto ng No, inasahan din natin na mananaig sa huli ang Yes dahil pa sa personal na popularidad ni Cory Aquino. Sa kabilang lahat, nananatiling wasto ang ating paninindigan dito dahil nakabatay ito sa mga prinsipyong matagal nang ipinaglalaban ng KMU. Bukod pa, marami ang may pagtingin na malaking porsyento ng mga bumoto ng Yes ay natulak pa ng pangamba sa bantang panunumbalik ng pasismo bilang kagyt na epekto ng bigong *coup d'état* ng mga loyalista bago magplebisito.

Ano'y anuman, mula sa ratipikasyon ng Konstitusyon ay sinisikap ngayon ng mga reaksyonaryong liberal sa pamumuno ni Gng. Aquino na ganap na makonsolida ang hawak sa kapangyarian. Ganito



Masaker sa Mendiola: Pinakamatinding pandarahas sa ilalim ng bagong dispensasyon.

militar noong 1972 at pag-aarestuhan ang mga militanteng unyonista, kasabay ng iba pang mga makabayaang personahe at mga lider ng masa. Sa puntong ito, ipinasya ng pamunuan ng CLP na maghiwahilay muna. Di nagtagal, tuluyang nalusaw ang pederasyon ito bagamat nagpatuloy si Ka Bel sa

pagseserbisyo ng mga unyon nauugnayan pa niya.

Noong 1976, dala-dala ang mga unyon patuloy niyang nauugnayan at sineserbisyuan, lumipat si Ka Bel sa Federation of Unions of Rizal (FUR). Dito'y napili siyang Bise-Presidente para sa Organisasyon at sa posisyon ito, sinikap ni

Ka Bel itanim ang mga punla ng tunay na unyonismo sa loob ng FUR. Dalawang taong makalipas, dala ng pag-igting ng tunggalian sa pagitan ng tunay na unyonismo at dilawang unyonismo sa loob ng pederasyon, tumiwalag sina Ka Bel mula sa FUR at binuo ang Philippine Alliance of Nationalist Labor

'Maliwanag kung anong gobyerno mayroon tayo sa kasalukuyan – isang gobyernong elitista at kontra-mahirap.'

kaaga ay naghahanda na ang mga ito para sa nakatakdang halalan para sa Senado at Kongreso sa Mayo 11, 1987. Sinisikap din ngayon ng Pangulo na palakasin ang kontrol sa militar na nawawatak sa iba't ibang pakson at nawawalan ng tiwala sa lideratong sibilyan.

Upang makontra naman ang lumalakas na perspsyon na ang gobyernong ito'y walang pagmalasakit sa mahihirap, kamakailan ay nagbitiwi uli ito ng mga pahayag sa mga usapin ng mga karapatang paggawa at reforma sa lupa. Pagkaraan ng plebisito sa Konstitusyon, inilabas ang Executive Order No. 111 na naglalaman ng mga sinabi ni Gng. Aquino sa mga manggagawa noong Mayo 1, 1986. Samantala, nangako na naman si Agrarian Reform Minister Heherson Alvarez na sa loob ng natitirang limang taong panunungkulan ni Gng. Aquino ay isasakatuparan nang ganap ang ipinangako niyang reforma sa lupa.

Subalit alam nating mga pampalubag-loob lamang ito kung tutuusin. Sa panig nating mga manggagawa halimbawa, malinaw na hindi binabago ng EO 111 ang saligang kontramanggagawang mga probisyon ng BP 130 at BP 227. Katunayan, pinalabnaw pa nito ang mga binitiwang pangako ni Gng. Aquino noong Mayo 1, 1986 at nagbibigay ng puwang para sa patuloy na panunupil sa mga karapatang pang-unyon ng mga manggagawa, lalo't higit ang karapatang magwelga.

Mulat din ang mga magsasaka na sa kabilang mga pahayag ng gobyernong Aquino, batay na rin sa karanasan ng isang buong taon ay wala itong kapasyahan para ipatupad ang tunay na reforma sa lupa. Sinasabing hanggang ngayon ay kiling si Gng. Aquino na ipaubaya sa bubuuing Kongreso ang mga ditalye para sa pagsasakatuparan ng mga kahilingan ng magsasaka. At alam natin na sa kasaysayan ng Pilipinas o kahit ng iba pang bansa sa Ikatlong Daigdig, walang nabubuong programa para sa tunay na reforma sa

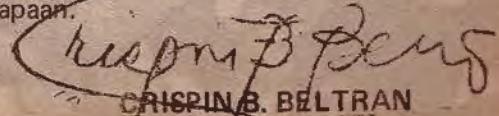
lupa sa pamamagitan lamang ng aksyon ng lehislaturing tiyak ay madodominahan ng malakas at mayaman.

Higit sa lahat, malaki ang ating pag-aalangan sa katapatan ng bagong dispensasyon sa paglutas ng mga suliranin ugat ng matinding kahirapan at kaapihan ng nakararami. Kamakailan lamang, natigil ang negosasyon para sa kapayapaan sa pagitan ng National Democratic Front (NDF) at gobyernong Aquino dahil sa pamimilit ng huli na ilimita ang anumang mapagkasunduan ng dalawang panig sa balangkas ng bagong Konstitusyon.

Hanggang ngayon, wala pa rin tayong nakakamit na katarungan sa pagkakapaslang kay Ka Lando at Ka Leonor Alay-ay, sa naganap na masaker sa Mendiola at BEPZ, bukod sa marami pang mga kaso ng paglabag sa mga makataong karapatan ng mga mamamayan sa panahon man ng rehimeng Marcos o pagkatapos ng pagbagsak nito. Patuloy na kinakandili ng gobyernong Aquino ang mga pasistang elemento sa Armed Forces na naghahasil ng lagim sa hanay ng masa at ilang ulit na ring nagtangkang maglunsad ng *coup d'état* upang ibalik ang pasistang paghahari.

Hanggang ngayon, patuloy na ipinatutupad ng gobyernong Aquino ang mga mapaminsalang patakarang pangkabuhayan na dikta ng dayuhan at higit pang nagpapalubha sa kalagayang pang-ekonomya ng bansa. Ayon nga sa mga balita, itataas uli ang presyo ng langis sa mga darating na buwan bunga ng patuloy na pagbaba ng halaga sa palitan ng piso sa dolyar, ng pangangailangan ng pamahalaan ng karagdagang pondo, at ng patuloy na krisis sa pandaigdigang kaptalistang pamilihan.

Higit kailanman, wasto ang kapasyahan ng Ikatlong Pambansang Kongreso ng KMU. Panahon na upang tahakin nating mga manggagawa at mamamayan ang sariling landas tungo sa ganap na kalayaan, katarungan at kapayapaan.


CRISPIN B. BELTRAN

Organizations (PANALO).

"Sa pagkakataong iyon, medyo nahihiog na ang kalagayan para sa pagbubuo ng isang sentrong unyon na magbabandila ng tunay na unyonismo," banggit ni Ka Bel. Matapos mairehistro ang PANALO sa Ministry of Labor and Employment, si Ka Bel ang nahirang na pangalawang pangulong tagapagpaganap (*executive vice-president*) nito. Mula sa pweseta niyang ito, naki-

sentatibo ng NAFLU, PANALO, National Federation of Labor (NFL), Garments, Textiles, Cordage and Allied Industries Workers' Union (GATCORD), Association of Democratic Labor Organizations (ADLO), National Federation of Sugar Workers (NFSW), National Union of Workers in Hotel, Restaurant and Allied Industries (NUHWRAIN) at 60 pang ibang mga lokal na independiyenteng unyon, nagka-

Uno sa batayan ng pagkakaisa sa tunay na unyonismo. Si Ka Bel, bilang kinatawan ng PANALO, ay napasama sa Steering Committee ng Komite sa Pagbubuo ng KMU na pinangungunahan ni Ka Bert Olalia ng NAFLU at naging myembro rin ng komiteng nagbuo ng Saligang Batas ng KMU.

ormal na inilunsad ang KMU noong Mayo 1, 1980 sa isang 35,000-laking pagtitipon sa Araneta Coliseum, kung saan si Ka Bel ang tumayong guro ng palatuntunan. Noong Hulyo 27, 1980, idinaos ang Unang Kongreso nito sa Pope Pius XII Auditorium na dinaluhan ng mga delegado mula sa pitong pederasyon at 111 lokal na independiyenteng unyon. Si Ka Bert ang nahalal na Tagapangulo samantala si Ka Bel ang nahirang na Unang Pangalawang Tagapangulo.

'Nagpaalab sa makauring dam-damin ni Ka Bel ang pagpaslang sa tatlong kasamahan niya sa trabaho sa unang pagsama niya sa welga.'

pag-ugnayan uli siya sa iba pang mga progresibong pederasyon sa layuning maitayo ang isang sentro ng tunay na unyonismo sa bansa na hiwalay roon sa binuo ng rehimeng Marcos na Trade Union Congress of the Philippines (TUCP).

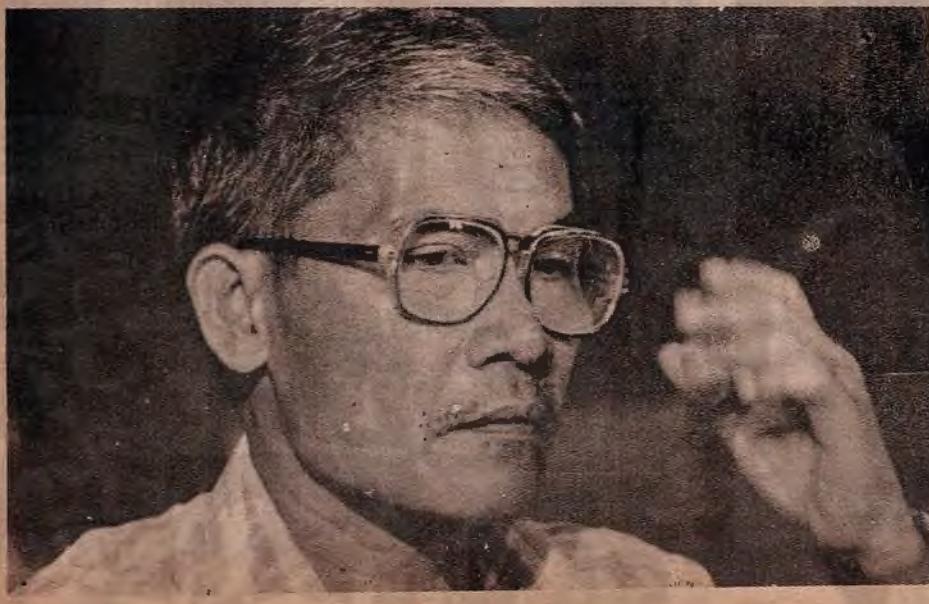
Noong Marso 1980, nagtipiton ang mga lider ng iba't ibang independiyenteng pederasyon at malalaking lokal na unyon upang buuin ang Komiteng Mayo Uno sa pagnanais nilang magdaos ng sari-siling paggunita sa Araw ng Paggawa, hiwalay sa selebrasyon ng TUCP kung saan si Marcos ang panauhing pandangan. Dinaluhan ng mga repre-

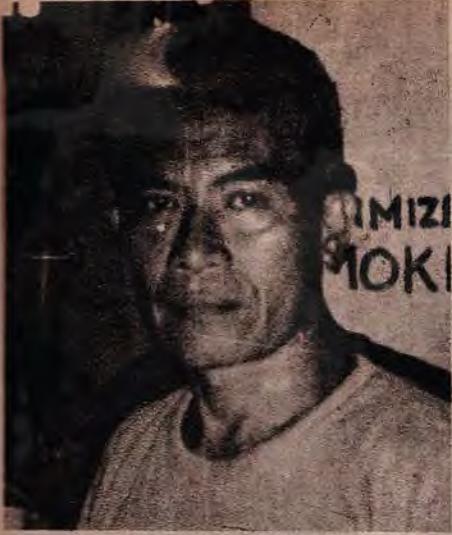
isa ang mga ito batay sa anim na kahilingang ipaglalaban. Ang mga ito ay ang pagtataas ng sahod, pagbabalik sa karapatang magwelga, pagkilala sa karapatang mag-unyon ng mga employado sa mga korporasyon ng gobyerno at sa hanay ng mga propesyonal at superbisor, pag-aalis ng *preventive suspension*, pagkilala sa mga kalayaang sibil, at pagsasabansa ng mga estratehikong industriya ng bansa.

Sa sumunod na buwan, Abril 1980, nagpulong uli ang Komiteng Mayo Uno at dito napakaisahan ang pagtatayo ng isang sentrong unyon tatawaging Kilusang Mayo

SA pagtatatag ng KMU, higit pang lumalim ang komitement at pakikisangkot ni Ka Bel sa buhay-at-kamatayang pakikibaka ng mga manggagawa. Bilang Unang Pangalawang Tagapangulo nito, naging malapit na katulong siya ni Ka Bert sa pamumuno sa bagong sentrong unyon at sa pagtakda ng wastong pagsusuri at anyo ng pagkilos kaugnay ng iba't ibang mga usaping kinaharap ng mga manggagawa noong panahon ng pasistang rehimeng Marcos. "Siksik ang aming mga pagkilos noon," natatandaan ni Ka Bel. "Halos bawat linggo mula nang itatag ang KMU, mayroon kaming mga rali at piket hinggil sa maraming mga isyung sumusulpot."

Noong Setyembre 3 at 4, 1980, wala pang dalawang buwan na formal na naitatag ito, natikman ng KMU ang bangis ng mapanupil na diktadura. Nireyd ang mga opisina ng PANALO at NFL at kaalinsabay nito, hinuli ang 17 unyonista at lider manggagawa, kabilang sina Atty. Ernesto Arellano, Pangkalahatang Kalihim noon ng KMU, at Ka Leto Villar, kagawad ng Pambansang Konseho ng KMU. Nakalaya lamang ang mga ito makalipas ang ilang buwan, pagkatapos ng inilunsad nilang *hunger strike* bilang pro-





'Ang diwang mapanlaban ay tumitining na sa aking katauhan, ani Ka Bel.'

Ang ganitong diwang mapanlaban ni Ka Bel ay nasaksihan ng marami nang habang dinidinig ng Korte Suprema ang kaso nila ni Ka Bert, idineklara niya sa harap ng Hukuman: "Kung subersyon nga ang makipaglaban para sa kabuhayan at kalayaan ng mga api at mahihirap, aaminin naming kami ay nagkasala."

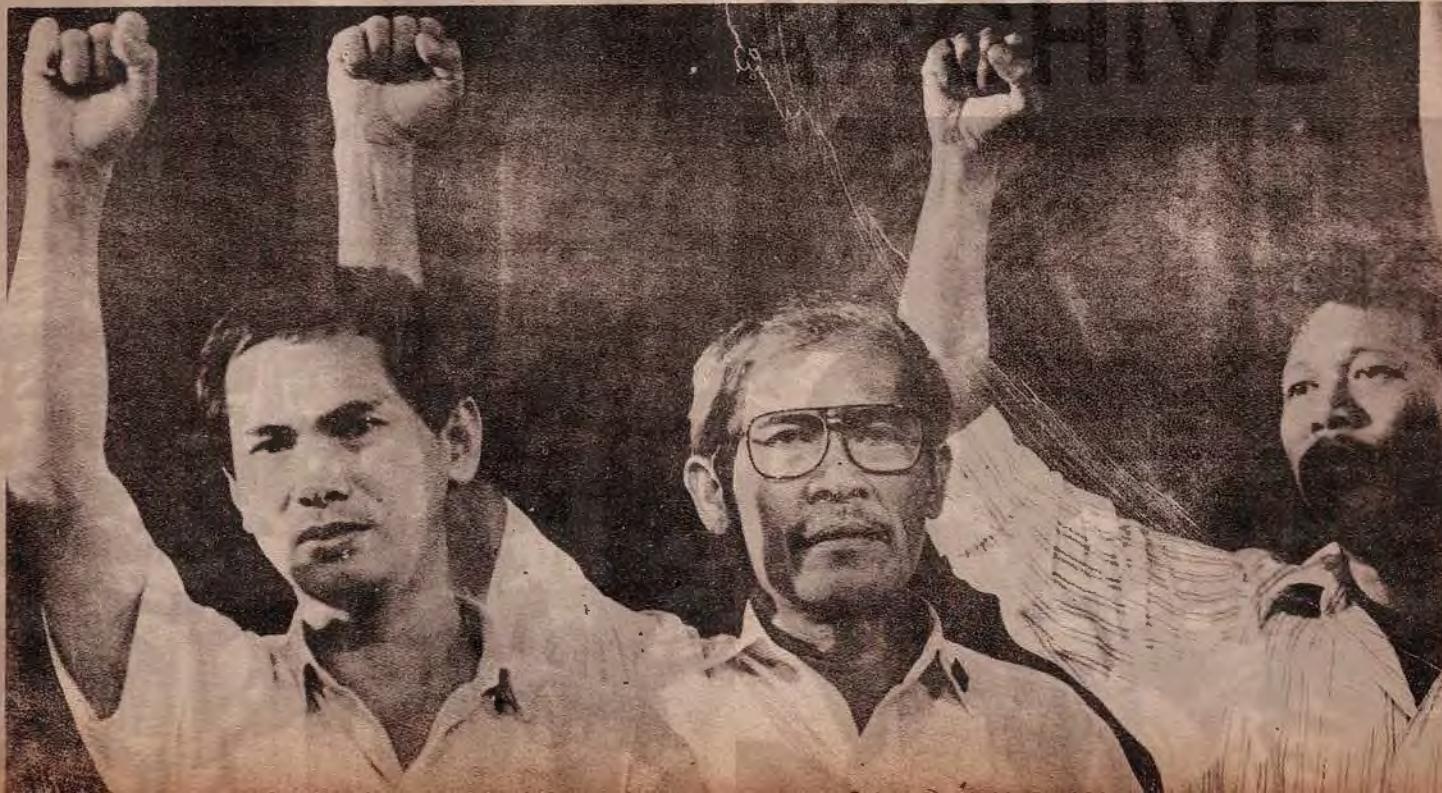
Ngunit higit sa lahat, nakita ito sa kanyang kapangahasang palayain ang sarili. Noong Nobyembre 21, 1984, nagawa niyang lituhin ang nag-iisa niyang gwardya nang dumalaw sila sandali sa kanilang tahanan. Mula roon, dumeretso si Ka Bel sa bahay ng isang kaibigan bandang Timog Kamaynilaan at nakisalamuha pa sa mga walgista sa isang kalapit na pabrika kinabukan ng umaga.

Sa loob ng kulang dalawang taon, kwento ni Ka Bel, "doon ako naki-pamuhay sa mga magsasaka at magbubukid sa isang baryong may kalayuan sa Maynila. Ipinakilala nila akong isang dating unyonista na nais tumulong sa mga magsasaka.

Kinukkop nila ako at tinulungan ko naman silang magtayo ng lokal na organisasyon masa sa lugar at sa pagpapaunlad ng mga kooperatiba ng magbubukid."

Makaraan ang mahabang panahon ng pagtitiis at pagpapakasakit, matagumpay na nakabalik si Ka Bel sa dating kinahihiligan — ang maglingkod sa mga manggagawa. Mainit siyang tinanggap muli hindi lamang ng mga dating kasamahan sa KMU kundi lalo pa sa sariling pedersyonong pinanggalingan, ang Alliance of Nationalist and Genuine Labor Organizations (ANGLO) na nagmula sa nabuwag na PANALO. Sa huling kombensyon nga ng ANGLO nitong Disyembre 16, 1986, si Ka Bel na ang hinirang na presidente nito.

"Iisa lamang ang hangarin ko," pahayag ng lider manggagawa nang mahalal na siya bilang Tagapangulo ng KMU. "At ito ay ang magtagumpay ang KMU at uring manggagawa sa lalong madaling panahon, anuman ang sakripisyong hingin sa akin."





Kanang kamay: Katabi ni Ka Bert (itaas) at Ka Lando (ibabang kanan) sa magkahiwalay na pagdinig ng kanilang kaso.

testa sa patuloy na pagkapiit nila nang wala man lamang pormal na demanda.

Mula noon, si Ka Bel ang tumayong pangkalahatang kalihim ng KMU kasabay ng kanyang pagiging Unang Pangalawang Tagapangulo. Gayundin, nang buuin noong Marso 1981 ang Pagkakaisa ng mga Manggagawang Pilipino (PMP) kung saan pumaloob ang ibang mga pedersyonong nasa labas ng KMU, nahirang ding pangkalahatang kalihim nito si Ka Bel samantalang si Ka Bert ang tumayong Tagapangulo.

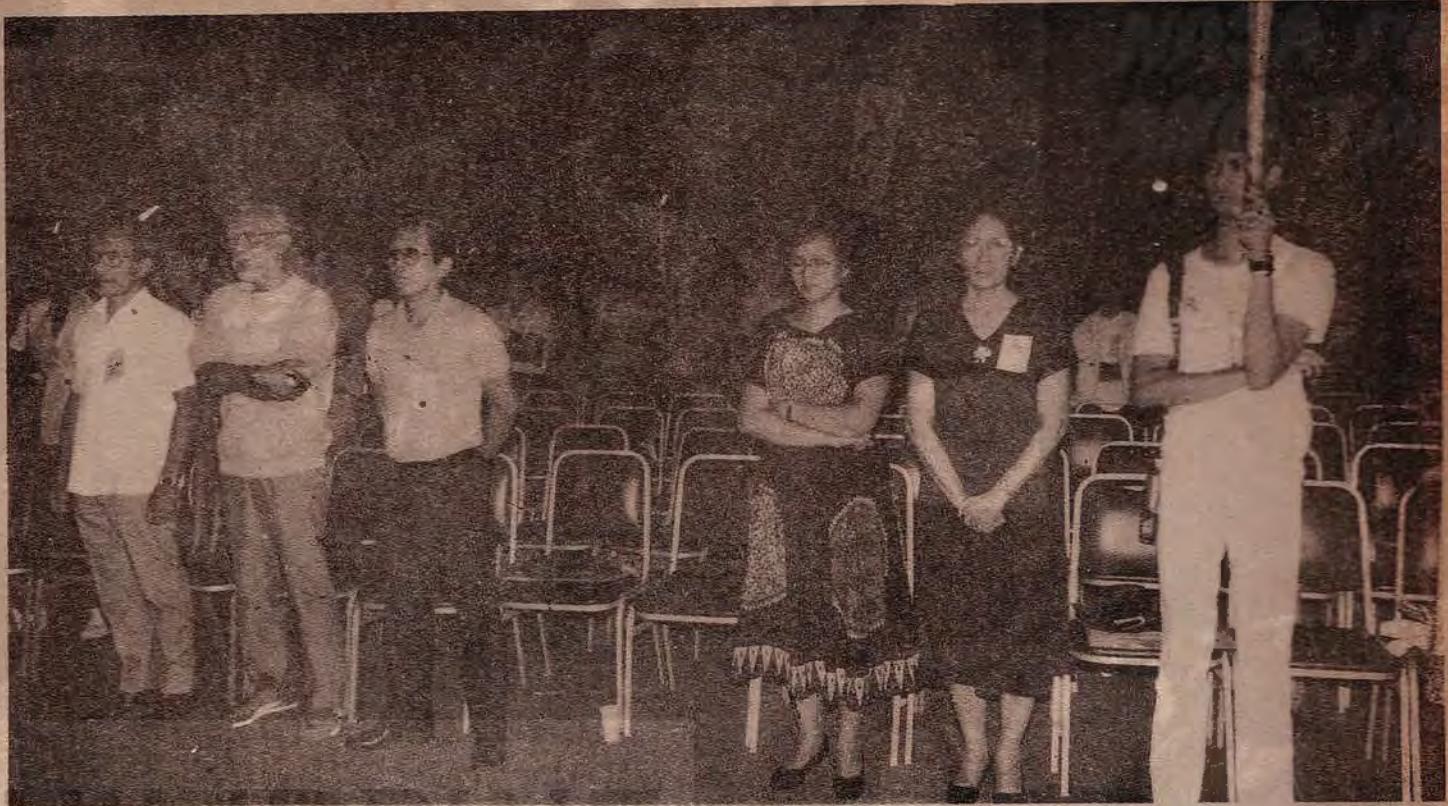
Umpisa ng mga taong 1981 at 1982, kinakitaan ng ibayong sigla at militansa ang mga pakikibakang manggagawa hindi lamang sa mga usaping pang-unyon at pangkabuhayan, kundi gayundin sa mga usaping pampulitika. Nang magtawag ng eleksyong presidensyal si Marcos noong Hunyo 1981 bilang bahagi ng pakanang "normalisasyon" sa ilalim ng diktadura, umupo sina Ka Bel at Ka Bert sa binuong People's Movement for Independence, Nationalism and Democracy (People's Mind) na siyang nagdala ng mata-gumpay na kampanyang boykot sa halalan ng taong iyon. Samantala,

pinamumunuan din ng KMU noon ang masidhing pagtutol ng mga manggagawa sa kontrawelga't kontramanggagawang Cabinet Bill Nos. 45 at 49 na ipinasa ng papet na Batasang Pambansa ni Marcos bilang BP 130 at BP 227.

Sa harap ng ganitong tuluy-tuloy na pagsulong at paglakas ng milita-teng kilusang unyon, buong bangis na sinalakay ng diktadura ang KMU at mga lider nito. Noong Agosto 13, 1982, hinuli ng mga militar si Ka Bert Olalia at 13 pang ibang unyonista sa ginawang halos sabay-sabay na paglusob sa mga opisina ng NAFLU, PANALO, NFL, ADLO at KMU. Kasunod na dinampot noong Agosto 18 si Ka Bel pagkaraan ng isang pulong ng PMP at noong Setyembre 1 ay dinakip din si Atty. Bonifacio "Ka Boni" Tupaz, co-chairman ng PMP at pangkalahatang kalihim ng Trade Unions of the Philippines and Allied Services (TUPAS), bukod sa 22 unyonista ng PANALO at dalawang lider-unyon mula sa Stanford Microsystems Inc.

Ayon kay Ka Bel, pinaratangan siya ng militar bilang "utak" umano ng pagtatatag ng KMU at pasimuno raw ng lahat ng "kaguluhang" naganap sa hanay ng mga manggagawa. Sa loob ng higit-kumulang na isang buwan, ipinailalim siya sa *solitary confinement* bago pinaya-gang makihalo sa ibang mga detenido sa *stockade* ng Camp Crame. Nanatili siyang nakapiit sa karsel nang mahigit dalawang taon, gayong pinalabas na sina Ka Bel at





Peggunita sa mga bayani: Nakikiisa ang pamilyang Olalia sa pagsindi ng mga sulo bilang simbolo ng patuloy na pakikibaka ng uring manggagawa sa kabilang pagkamatay nina Ka Bert at Ka Lando.

*Hindi lamang
simulain ang inyong
iniwan, kundi . . .
rumaragasang kilusan.*

Alay kina Ka Bert at Ka Lando

ALAY ang Ikatlong Pambansang Kongreso ng KMU sa dakilang alaala ng mga yumaong lider nito, sina Ka Bert at Ka Lando Olalia. Sadyang itinaon ang pagdaraos ng napakahalagang pagtitipon na ito sa ika-apatnapung araw ng pagkamatay ni Ka Lando at ng kanyang matapat na alagad na si Ka Leonor Alay-ay.

Sabihin pa, wala nang hihibit pang handog sa alaala ng mga dakilang bayaning ito kundi ang muling pagtitibay sa mga adhikaing kani-lang puspusang pinakipaglaban at ang higit pang pagpupunyagi sa militanteng landas na buong tapang nilang tinahak.

Sa huling araw ng Kongreso, matapos talakayin ang mga pangu-nahing adyenda nito, naglaan ang kapulungan ng mahigit isang oras para gunitain ang kadakilaan nina Ka Bert, Ka Lando at Ka Leonor.

Tampok sa ginawang parangal ay ang pagsindi ng mga sulo ng mahigit 600 delegado't panauhing nanatili sa Kongreso hanggang sa matapos ito.

Sa himig ng mga awiting makabayani mula sa Makabayang Alyansa sa Sining Anakpawis (MASA), isinasinindihan ang mga sulo hanggang sa lumiwanag ang buong bulwagan.

"Ang mga sulong nakikita natin," paliwanag ng isang myembro ng MASA na tumayong guro ng palatuntunan, "ay sinibulan ng ating pakikibaka."

"Simbolo ito," dagdag pa niya, "ng buhay-at-kamatayang pakikibaka ng uring manggagawa... dumarami tulad ng pagdami ng mga manggagawang natututong lumaban sa kahirapan at kaapihan... nagbibigay-liwanag gaya ng pagsisikap ng mga anakpawis na bigyang liwanag ang bukas ng uring manggagawa at buong sambayanang Pilipino."

Pagkaraa'y naghandog ng kanyang mga pag-aalay ang bawat kinatawan ng mga panrehiyong organisasyon ng KMU — sina Ka

'Wala nang hihigit na handog sa alaala nina Ka Bert at Ka Lando kundi ibayong pagpupunyagi sa militanteng pakikibaka.'

Leto Villar ng National Capital Region, Ka Tony Cuizon ng Southern Philippines, Ka Domeng Cullar ng Hilagang Luzon, Ka Claude Carta ng Timog Katagalugan, Ka Manny Torres ng Gitnang Luzon at Ka Tony Imperial ng Bicol.

At iisa ang kanilang mensahe: Ipagpapatuloy ng KMU ang laban nina Ka Bert at Ka Lando! Hindi tutugot ang mga manggagawa hanggang hindi nakakamit ang ganap na tagumpay sa lahat ng dako ng kapuluan!

Sa panig ng mga alyadong organisasyon ng KMU mula sa ibang sektor, nagsalita si G. J. Virgilio Bautista ng Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN). "Si Ka Lando Olalia," aniya, "ay hindi lamang lider manggagawa. Bukod pa rito, siya'y lider ng lahat ng mga Pilipino at ngayo'y martir at bayani ng lahi."

Nagbigay rin ng maikling pahayag si Ka Domeng Mamangon bilang pinakamalapit na kaibigan ni Ka Lando. Kwento niya, dalawampu't limang taon na silang laging magkadikit ng dating Tagapangulo ng KMU. Nang ipataw ang batas militar, magkasama siyang hinuli't nagdusa sa loob ng piitan nang may tatlong buwan. Noong pasistang atake sa kilusang paggawa ng Agosto 1982, magkasama uli silang dinakip ng mga militar, bagamat sa pagkakataong ito'y pinalaya siya agad samantalang si Ka Lando ay kinulong pa nang hanggang madamag.



Parangal sa bayani: Pinangungunahan ni Com. Minda Luz Quesada ang pagbibigay ng gawad-parangal kay Ka Lando sa kanyang byuda, si Ka Feliciana 'Ka Ine' Olalia.



At nang gabing dukutin at patayin si Ka Lando, tiyempo lamang at may hiwalay na lakad noon si Ka Domeng kaya hindi sila magkasama. "Ang milyun-milyong nagpakita ng pakikiisa sa kanyang libing," mataimtim na bigkas ni Ka Domeng, "ay patunay lamang na tunay ang kanyang diwa sa paglilingkod sa kapananan ng mga api't pinagsasamantalahan."

Nag-alay naman ng tula para kina Ka Lando at Ka Leonor ang MASA. Likha ng tagapangulo mismo ng grupong pangkultura na ito, si Ka Bonifacio Ilagan, binigyang buhay ng tulang Paz ang nag-aalimpuyong

damdaming namayani sa kalooban ng mga manggagawa makaraan ang napakabrutal na krimeng iyon.

Bilang sukdu lang bahagi ng pag-gunita, tumanggap ng gawad-parangal mula sa KMU ang pamilya nina Ka Bert, Ka Lando, Ka Leonor at iba pang mga manggagawa't unyonistang biktima ng karahasan.

Nakatitik sa bawat gawad-parangal ang sumusunod na panata:

*"Sa isang patak nagsisimula ang malakas na buhos ng ulan...
sa isang binhi nanggagaling ang mataas na halaman..."*

sa isang simulain umuugat ang rumaragasang kilusan...

hindi ka namatay sa puso ng sambayanan,

hindi lamang patak, binhi at simulain ang iyong iniwan,

kundi malakas na buhos ng ulan, mayayabong na halaman, rumaragasang kilusan."

Buhay sina Ka Bert at Ka Lando. Sa puso ng malawak na masa ng sambayanan at sa rumaragasang kilusan para sa demokrasya at kala-yaan, sila'y habang panahong mananatili.



Saligang Batas ng KMU

PAUNANG SALITA

KAMI ay naniniwala na ang lakas-paggawa ay mapagpasya sa anumang saligang pagbabago at pag-unlad ng lipunan.

KAMI ay naniniwala na ang pangunahing tungkulin ng anumang lipunan ay pangalagaan at bigyan ng buong layang umunlad ang lakas-paggawa upang gampanan ang mapagpasyang papel nito sa di-maiiwasang pagbabago at pag-unlad ng lipunan.

KAMI ay naniniwala rin na uunlad lamang ang lakas-paggawa at magagampanan ang papel nito sa pagbabago at pag-unlad ng lipunan kung ito'y malaya sa anumang pagsasamtala.

KAMI ay naniniwala pa rin na ang paglaya ng lakas-paggawa sa kahirapan at pagsasamtala ay nasa pagkakaisa at pagkakapatiran hindi lamang ng manggawang Pilipino kundi ng mga manggagawa sa buong daigdig.

Upang isakatuparan ang mga paniniwalang ito, kami, ang mga manggagawang Pilipino, ay nagbuklod-buklod at aming ipinagtibay ang Saligang Batas na ito.

KABANATA I PANGALAN AT TANGGAPAN

Pangkat 1. Ang pangalan ng samahang ito ay KILUSANG MAYO UNO at maaaring tawaging KMU.

Pangkat 2. Ang pambansang tanggapan ng samahang ito ay sa Metro Manila o saan mang lugar na mapagpasyahan ng Pembansang Konseho.

Pangkat 3. Tanggapan sa Iba't Ibang Antas o Territoryo. Magbubukas din ng tanggapan ang KMU saan mang lugar na mayroong nakatayong sentro ng pamunuan.

KABANATA II DEKLARASYON NG MGA PRINSIPYO

Ang samahang ito ay gagabayang ng mga sumusunod na prinsipyo:

Pangkat 1. Ang likas na kayamanan ng Pilipinas ay pag-aari ng masang Pilipino at ang paglinang at paggamit sa kayamanang ito ay tanging karapatan ng masang Pilipino at para sa sarili nilang kapakanan.

Pangkat 2. Sa paglinang ng mga likas na kayamanang ito, ang puhunan sa anyo ng makabagong makinarya, pabrika o sa ano pa mang anyo nito at modernong teknolohiya ay dapat kasangkapan lamang ng lakas-paggawa para likhain ang mga produktong kailangan ng buong lipunan at hindi upang pagsamantalahan



ang lakas-paggawa at payamanin ang kabuhayan ng ilan.

Pangkat 3. Bilang tagapaglikha ng labis na halaga, ang mga manggagawa ay may likas na karapatan at dapat mabigyan ng sapat na kapangyarihan upang tiyakin na ang kayamanang nilikha nila ay pantay-pantay na pakikinabangan ng masang Pilipino para maging katotohanan ang pagkakapantay-pantay, kalayaan at demokrasya.

Pangkat 4. Naninindigan ang KMU laban sa anumang anyo ng pagsasamtala ng tao sa kapwa tao at ng isang bansa sa ibang bansa.

Pangkat 5. Lahat ng tao ay pantay-pantay at magiging makahulogan lamang ito kung ang kayamanan ng Pilipinas, likas at likha ng lakas-paggawa, ay pantay-pantay na pinakikinabangan ng mamamayan ng Pilipino.

Pangkat 6. Naninindigan ang KMU sa saligang karapatan at tungkulin ng bawat mamamayan na magkaroon ng matatag na hanapbhay, pakinabangan ang makatarungang katumbas ng kanyang lakas-paggawa at mabuhay bilang isang tao.

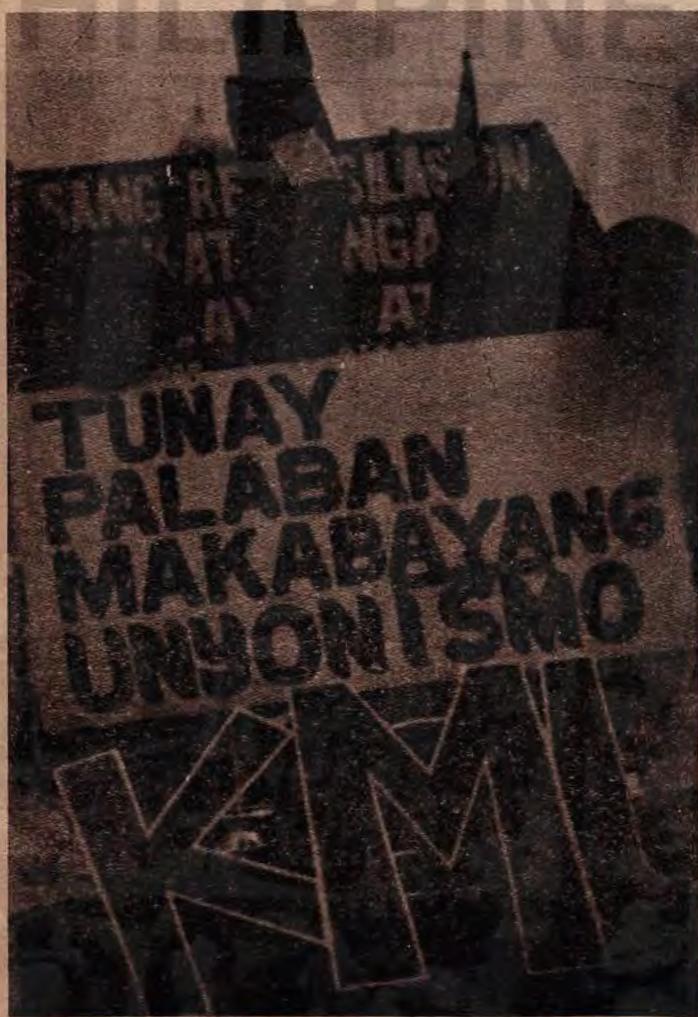
Kabanata II, Pangkat 4:

'Naninindigan ang KMU laban sa anumang anyo ng pagsasamantala ng tao sa kapwa tao at ng isang bansa sa ibang bansa.'

KABANATA III MGA LAYUNIN

Pangkat 1. Ang mga layunin ng samahang ito ay ang mga sumusunod:

1. Pagkaisahing lahat ang mga manggagawa sa Pilipinas upang mas mabisa nilang pangalagaan ang kanilang saligang karapatan;
2. Palaganapin at itaguyod ang tunay, demokratiko at makabayang unyonismo;
3. Sama-samang ipagtanggol ang karapatang magwelga at magpiket, magtipun-tipon, magpahayag at magbuo ng anumang asosasyon;
4. Sama-samang kumilos para sa mas mabuti at makataong kalagayan sa paggawa, makatarungang sahod, mas maikling oras ng paggawa at malayang pag-uunyon.



5. Sama-samang kumilos upang wakasan ang pagsasamantala at pang-aapi sa manggagawa at tuluyan nang lumaya sa kahirapan;

6. Sama-samang usigin at ipagtanggol ang tunay na kalayaan, demokrasya at kasarinlan ng ating bayan;

7. Makipagkaisa sa lahat ng mga samahang manggagawa sa Pilipinas at sa ibang bansa upang bigyan ng kahulugan ang pandaigdigang katangian ng lakaspaggawa.

KABANATA IV KASAPIAN

Pangkat 1. Ang anumang Pederasyon, Pambansang Unyon, Independiyenteng Unyon, at mga Alyansa sa antas rehiyon, lalawigan, munisipyo, linya ng industriya, purok industriyal at konglomerasyon, na naniniwala sa mga prinsipyong sumapi sa samahang ito.

Pangkat 2. Ituturing na kasapi ang anumang organisasyong manggagawa na umanib sa KMU pagkatapos aprubahan ng Komiteng Tagapagpaganap ang kahilingan nitong sumapi sa KMU. Ang kahilingan ng pagsapi ay kailangang ipinagtibay ng pamunuan ng naturang organisasyong manggagawa.

Pangkat 3. Matapos aprubahan ang kahilingan sa pagsapi ng alinmang unyon, kailangan itong magbayad ng butaw sa pagsapi ayon sa itinatakda ng Kabanata V, Pangkat 1, ng Saligang Batas na ito, upang maging ganap na kasapi; at patuloy na magbayad ng buwanang butaw ayon sa Pangkat 2 ng gayunding Kabanata, upang mapanatiling nasa mabuting kalagayan ang katayuan ng kasapi.

Pangkat 4. Ang sinumang kasapi ay may karapatan umalis sa organisasyon. Magiging formal lamang ang pag-alis ng isang kasapi matapos niyang maiisumite ang nakasulat na dahilan.

KABANATA V PANANALAPI

Ang pananalapi ng KMU ay magmumula sa mga sumusunod:

Pangkat 1. **Butaw sa Pagsapi.** Ang bawat aprubadong unyong kasapi ay magbabayad ng butaw sa pagsapi ayon sa sumusunod:

- (a) Lokal na Independiente P 50.00
- (b) Pederasyon o Pambansang Unyon . . P200.00

Pangkat 2. **Buwanang Butaw.** Ang bawat kasaping samahan ay magbabayad ng buwanang butaw tuwing



Pambansang Konseho: Pinangunguluhang ni Ka Bel ang unang pulong ng bagong pamunuan ng KMU para piliin ang mga bubuo ng Komiteng Tagapagpaganap.

ng mga pulong at deliberasyon ng Pambansang Konseho at Komiteng Tagapagpaganap. Siya ang hihirang ng mga kalihim ng iba't ibang kagawaran bubuuin sa ilalim ng Komiteng Tagapagpaganap. Ang mga iminungkahing kalihim ay kailangang pagtibayin ng Komiteng Tagapagpaganap para maging pinan.

Pangkat 2. Ang Pangalawang Tagapangulong Tagapagpaganap ay kikilos bilang Tagapangulo kung ang huli'y hindi makarating sa anumang pulong, magkasakit, magbitiw sa tungkulin o matatay. Maaari siyang bigyan ng ibang tungkulin o trabaho ng Komiteng Tagapagpaganap.

Pangkat 3. Ang Unang Pangalawang Tagapangulo ay tatayo bilang Tagapangulo kung hindi makarating sa anumang pulong, magkasakit, magbitiw sa tungkulin o matatay ang Tagapangulo at ang Pangalawang Tagapangulon Tagapagpaganap. Maaari siyang bigyan ng ibang tungkulin o trabaho ng Komiteng Tagapagpaganap.

Pangkat 4. Ang Pangalawang Pangalawang Tagapangulo para sa Luzon, Visayas at Mindanao ang kaka-tawan sa kanya-kanyang mga rehiyon sa loob ng Komiteng Tagapagpaganap. Sila ang tatayong Tagapangulo ng Organisasyon ng KMU sa mga rehiyon kinakatawan nila.

Pangkat 5. Ang Pangkalahatang Kalihim ang mangangasiwa ng araw-araw na pagpapatakbo ng organisa-syon at mahigpit na umuugnay sa mga kasaping

unyon, pambansang unyon at pederasyon, at mga alyansa sa iba't ibang antas, gayundin sa mga kagawaran nasa ilalim ng Komiteng Tagapagpaganap. Siya rin ang mag-iingat at magtatala ng lahat ng rekord, kasulatan, dokumento at katitikan ng lahat ng pulong ng Pambansang Konseho at Komiteng Tagapagpaganap. Tuwiran niyang pamamahalaan ang mga gawain ukol sa pandaigdigang pakikipagkaisa at ugnayan.

Pangkat 6. Ang Pangalawang Pangkalahatang Kalihim ay kikilos bilang Pangkalahatang Kalihim kung ang huli'y hindi makarating sa anumang pulong, magkasakit, magbitiw sa tungkulin o matatay batay sa mapagkaisahan ng Komiteng Tagapagpaganap.

Pangkat 7. Ang Kalihim para sa Administrasyon at Organisasyon ay tutulong sa pagpapatupad ng mga tungkulin at trabaho ng Pangkalahatang Kalihim. Maaari siyang bigyan ng iba pang mga tungkulin at trabaho ng Komiteng Tagapagpaganap.

Pangkat 8. Ang Kalihim para sa Pinansya at Kagalingang Pangkabuhayan ang mangangalaga ng pondo, pananalapi, at mga pag-aari ng KMU. Siya ang mananagot sa pagtanggap at paggasta ng pondo ng KMU at magtatago ng kompletong rekord ng lahat ng transaksyon pampinansya ng organisasyon. Siya ay magbibigay ng ulat hinggil sa mga transaksyon pam-pinansya ng organisasyon nang minsan sa isang taon sa Komiteng Tagapagpaganap. Batay sa kanyang rekomendasyon, ang Pambansang Tagapangulo ay pipili ng

isang Pambansang Ingat-Yaman batay sa pagsang-ayon ng Komiteng Tagapagpaganap.

Pangkat 9. Ang Kalihim para sa Audit at Imbestigasyon ay magsasagawa ng audit ng lahat ng mga libro at rekord ng kalagayang pampinansya ng organisasyon at magsisiyasat sa anumang reklamo tungkol sa pinansya ng organisasyon.

Pangkat 10. Ang Kalihim para sa Impormasyon at Edukasyon ay mananagot sa pagpapalaganap at paglimbag ng mga programa, aktibidad, at pampublikong pahayag ng organisasyon. Siya ang tatayong tagapangulo ng Komite para sa Edukasyon at pipili ng kanyang mga kagawad batay sa pagsang-ayon ng Pangkalahatang Kalihim. Siya ang mananagot sa mga programa at gawaing edukasyon ng organisasyon at magbibigay ng ulat hinggil dito sa Komiteng Tagapagpaganap.

Pangkat 11. Ang Kalihim para sa mga Pakikibang Popular ang mangangasiwa sa mga kampanyang masa at iba pang mga kaugnay na gawain ng KMU.

Pangkat 12. Ang Kalihim para sa Kalakarang Pederasyon ay tutulong sa mga kasaping pederasyon ng KMU kaugnay ng mga aktibidad at pagkilos ng mga ito, at ikokoordina ang mga ito sa pangkalahatang mga programa at pagkilos ng KMU.

Pangkat 13. Ang Kaihihim para sa Kalakarang Linyang Pang-industriya ay tutulong sa mga alyansa sa linya ng industriya kaugnay ng mga aktibidad at pagkilos ng mga ito at ikokoordina ang mga ito sa pangkalahatang mga programa at pagkilos ng KMU.

Kabanata X, Pangkat 1:

*'Ang Tagapangulo ang punong opisyal ng KMU.
Siya ang opisyal na kinatawan at tagapagsalita ng
KMU...'*

KABANATA XI KOMISYON SA HALALAN

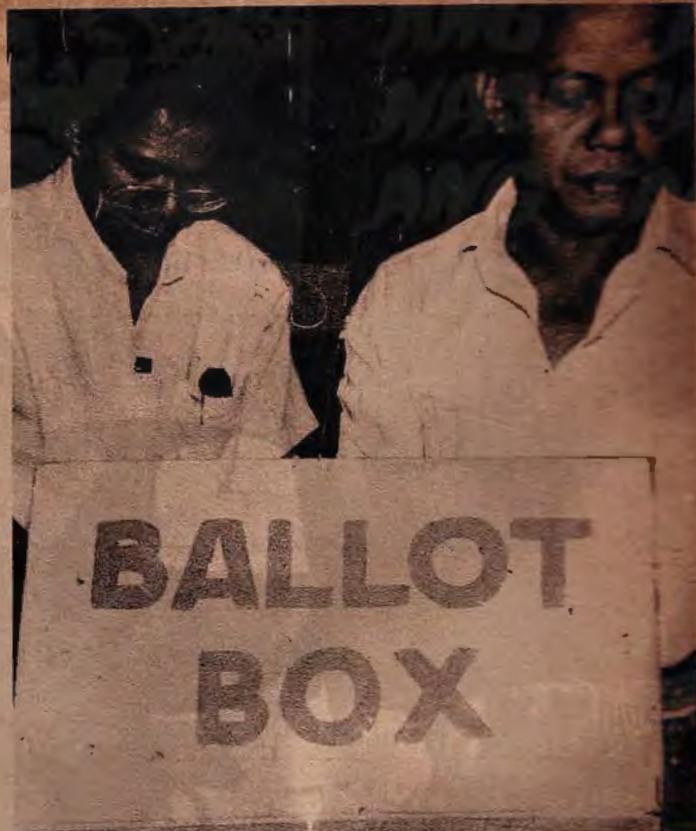
Pangkat 1. Ang Komisyon sa Halalan ang mangangasiwa sa halalan ng Pambansang Konseho at Pambansang Tagapangulo at titiyakin nito na malaya at demokratiko ang lahat ng mga halalang gagaganapin.

Pangkat 2. Ang Komisyon sa Halalan ay binubuo ng tatlong (3) kagawad. Sila ay hihirangin ng Tagapangulo at upang maging pinal ang paghirang sa kanila ay kailangang sang-ayunan ito ng Pambansang Konseho.

KABANATA XII AMYENDA

Pangkat 1. Ang Saligang Batas na ito ay maaaring susugan sa pamamagitan ng isang nakasulat na panukala mula sa mga kasaping organisasyon.

Pangkat 2. Ang mungkahing susog ay dapat ipadal sa Komiteng Tagapagpaganap at magiging epek-



Komisyon sa Halalan: *Titiyaking malinis at demokratiko ang botohan.*

tibo ito pagkatapos pagtibayin ng buong kasapihan sa isang reperendum o plebisito. Maaaring susugan din ang Saligang Batas sa panahon ng Kongreso.

KABANATA XIII PAGTITIBAY

Pangkat 1. Ang Saligang Batas na ito ay ipinapat pad mula nang ito'y ipagtibay ng Unang Kongreso ng KMU, Hulyo 27, 1980, unang inamyendahan nang araw ding iyon, Hulyo 27, 1980, inamyendahan muli sa Unang Espesyal na Kongreso ng KMU, Setyembre 5, 1981; at muli noong Marso 10, 1985 sa Ikalawang Espesyal na Kongreso; at nitong huli, sa Ikatlong Pambansang Kongreso ng KMU, Disyembre 20, 1986.

Lunsod ng Maynila, Pilipinas.

PASASALAMAT

Hon. Antonio H. Gonzales
Tourism Secretary

Gng. Ma. Teresa Escoda Roxas
President, Cultural Center
of the Philippines (CCP)

G. & Gng. Hernan Jopson

Ang Pangasiwaan at mga Empleyado ng Jopson's Supermarket

Makabayang Alyansa sa Sining Anakpawis (MASA)

Mga Komite sa Kongreso

Pagpaparehistro: Jenny, Zeny, Cora, Mary Ann, at iba pa

Pagtanggap sa mga Delegado at Bisita: Cleofe at mga kasapi ng KMK

Seguridad: Gani, Lolit at iba pa

Pagkain: Ka Osang at iba pa

Pinansya: Ke Pelicing, Karen, Meynards at iba pa

Imbitasyon: Douglas

Produksyon: Jojo, Joseph at iba pa

Props: Dick at iba pa

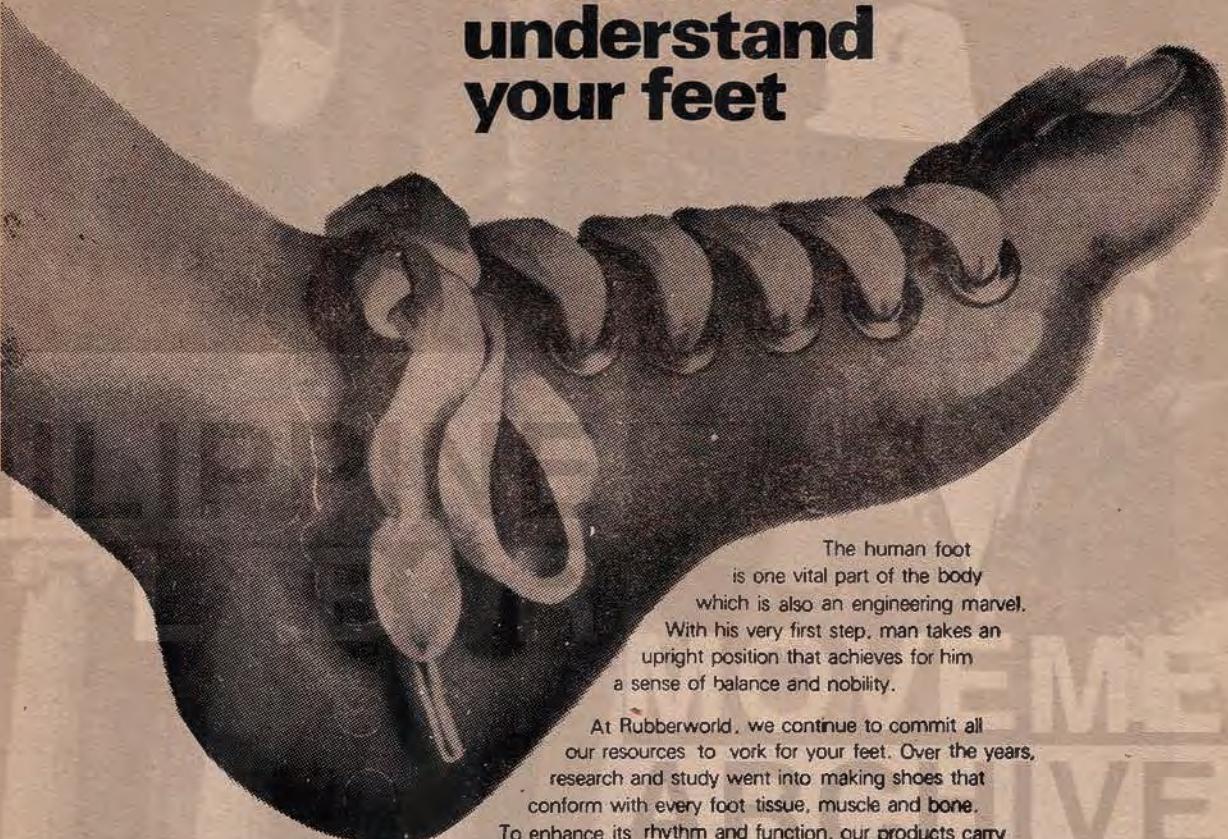
Palatuntunan: Bong, Mely

Triumph
INTERNATIONAL

You
to get very close to a woman.

Women all over the world choose to get close to Triumph.

Another Exclusive from  MONDRAGON INTERNATIONAL PHILS., INC.



we make shoes that understand your feet

The human foot

is one vital part of the body

which is also an engineering marvel.

With his very first step, man takes an upright position that achieves for him a sense of balance and nobility.

At Rubberworld, we continue to commit all our resources to work for your feet. Over the years, research and study went into making shoes that conform with every foot tissue, muscle and bone.

To enhance its rhythm and function, our products carry special features that help absorb body weight, impact and pressure.

Today, we supply stringent domestic and foreign requirements with the world-famous Adidas brand of shoes and garments. Grosby, Spartan, and Campus shoes. Spartan sandals.

Step by step, we feel that we have given our share in keeping man's feet up with dignity.



RUBBERWORLD

Making quality footwear is what we do best.

ADIDAS • GROSBY • SPARTAN • CAMPUS

Dinggin... ang bagong
Programa ng paggawa...
sa Radyo Veritas,
846 KHz sa talapihitan:

PINTIG ng buhay

SABADO, 3:00-4:00 ng hapon



Dinggin ang bagong
palatuntunan ng mga
manggagawa...

Tuwing Sabado, ganap
na 3:05 hanggang 4:00
ng hapon, sa Radyo
Veritas, 846 KHz sa
talapihitan.

Makibahagi . . . sa
programa ng paggawa!



Halina't sumama sa
talakayan. Tumawag sa
telefono bago matapos
ang palatuntunan:
90-47-04; 90-47-62;
90-26-66 to 69
Magpadala din ng mga
liham, mungkahi o puna
sa Rm 312, SCC bldg.,
Old Sta. Mesa Rd., Manila



inihahandog sa inyo ng
Commission on Trade
Union & Human Rights
at ng Amado V.
Hernandez Resource
Center sa
pakikipagtulungan sa
Radyo Veritas.

THE TEXTILE MASTER



SO MUCH A PART OF YOU & ME

Quality Manufacturer

- GABARDINE
- CLASSICAL LINEN
- PALM BEACH
- GINGHAM

- TAFFETA
- GINGHAM
- DOBBY
- SHIRTINGS

IMPERIAL TEXTILE MILLS, INC.

OFFICE:
1066 SOLER, MANILA

TELS. 26-45-71/75
20-30-11/15

FACTORY:
KM. 21 MACARTHUR HI-WAY.
MEYCAUAYAN, BOUNDARY
MARILAO, BULACAN

TEL. 34-17-14/16

Yupangco Cotton Mills, Inc.

*Manufactures of Quality Yarns,
Fabrics & Bags*



MANILA OFFICE:

8th Floor Artx Bldg.
Juan Luna St., Binondo
Tel. Nos. 47-54-61 to 64

FACTORY:

Bo. Mahabang Parang
Angono, Rizal, Philippines
Tel. No. 698-1198

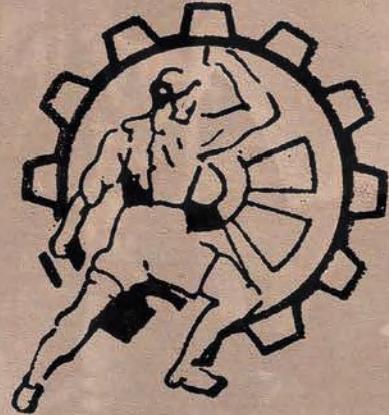
Pagbati!

Philtread Workers Union

**Mauricio L. Bartolo
President**



PHILIPPINE
WORKERS
**UNITED LUMBER AND GENERAL
WORKERS OF THE PHILIPPINES**



PHILIPPINE NATIONAL FEDERATION
OF LABOR UNIONS (NAFLU)

MOVEMENT ARCHIVE

RMS. 301-303
20TH CENTURY BUILDING
632 SHAW BLVD., MANDALUYONG
METRO MANILA, PHILIPPINES

TELEPHONES:
79-96-69
78-40-11
LOC. 9

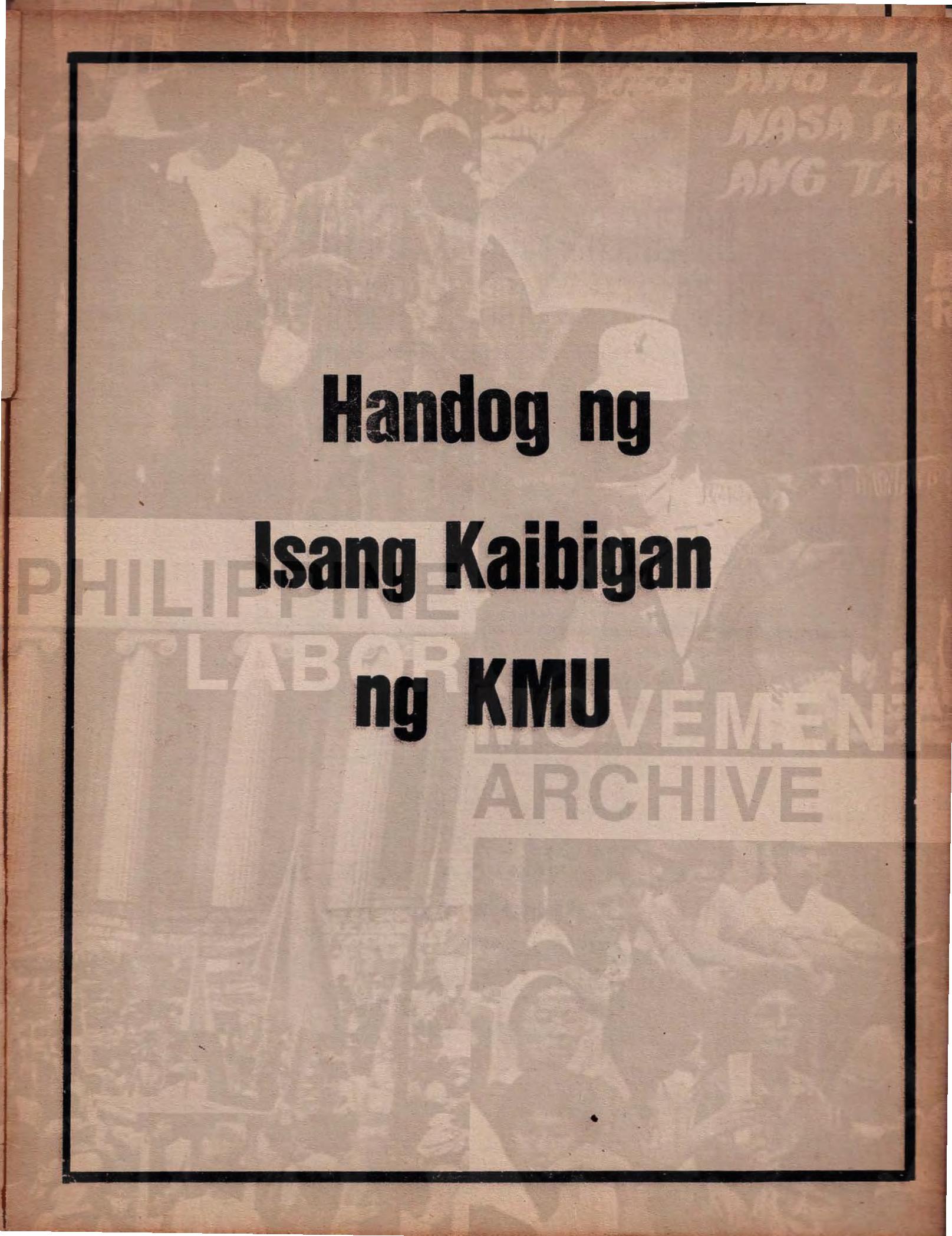
GENUINE LABOR ORGANIZATIONS IN HOTEL, RESTAURANT AND ALLIED INDUSTRIES (GLOHRAIN)



mula sa dating pangalan na

NATIONAL UNION OF WORKERS IN HOTEL,
RESTAURANT AND ALLIED INDUSTRIES –
KOWLOON MAKATI CONVENTION (NUWRAIN-KMC)

PHILIPPINE
WORKERS
MOVEMENT
ARCHIVE



Handog ng

Isang Kaibigan

ng KMU

MOVEMENT
ARCHIVE

BANZUELA, FLORES, MIRALLES, RAÑESES, TAQUIO & ASSOCIATES

LAWYERS AND NOTARY PUBLIC

Manila Office:

Room 332 Regina Building
Escolta, Manila

510 M. Earnshaw Street
Sampaloc, Manila
(Main Office)

SENIOR PARTNERS

POTENCIANO A. FLORES, JR.
PROSPERO B. BANZUELA
JAIME L. MIRALLES
DELFIN S. RAÑESES
GASTON V. TAQUIO



**ALLIANCE OF NATIONALIST
GENUINE LABOR ORGANIZATION
(A N G L O)**



**Drug, Food and Allied Industries
Workers Association
of the Philippines, Inc.**



Workers' Educational Resource Center Foundation, Inc.

Suite 440-A Regina Building
Escólta, Manila
Tel. 49-85-64



Parud

Philippine Assistance for Rural and Urban Development

Mula sa:

- Luzon Secretariat for Social Action (LUSSA)
- National Council of Churches of the Philippines (NCCP)
- Labor Education Assistance for Development (LEAD)
- Ecumenical Center for Social Concerns (ECSC)
- Mt. Carmel Parish Church
- Philec Workers Union
- Atty. Joe Espinas



Service Technology Center

(Licensed by General Electric Company, USA)

Your Complete electrical equipment and systems services center

- * Complete re-manufacturing of distribution and power transformers and all other substation equipment.
- * Complete rewinding and repairs of large motors and generators and other kinds of rotating apparatus.
- * Preventive maintenance for substations, power centers, motor control centers and other critical electrical systems.

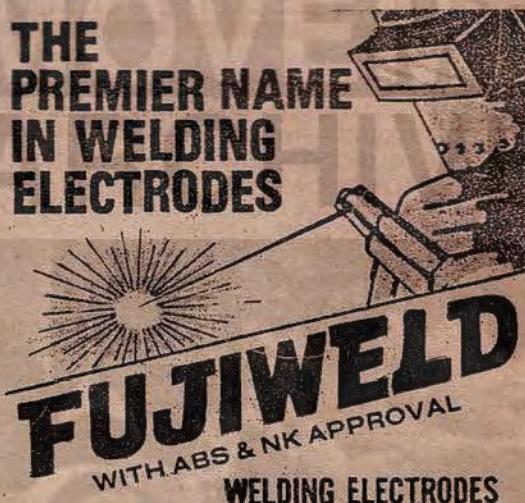
Call us today for personalized service or repairs.

PHILIPPINE ELECTRIC CORPORATION

First Holdings Centre, 349 Buendia Ave. Ext.,
Makati, Metro Manila
TELS. 818-9111, 818-4311-30, 818-4024, 818-9476

Plant Address:
Bo. Dolores, Taytay, Rizal
TELS. 695-0682-84, 695-4331-35

THE
PREMIER NAME
IN WELDING
ELECTRODES



Imported raw materials, Technical Joint assistance
with "NICHIA" Welding Electrode Manufacturers
Osaka, Japan.

SUPERIOR WELDING
ELECTRODE MFG., CO. INC.

Bo. Balubaran, Valenzuela, Metro Manila
Cable Address: "SUPWECO" Manila
AVAILABLE AT ALL HARDWARE STORES



mister Donut®

YOUR PACKAGING NEEDS OF TODAY AND TOMORROW...

- PHARMACEUTICAL - LAMINATED STRIP AND BLISTER FILM
- DENTAL CARE - LAMINATED WEB AND SACHET
- FEMININE HYGIENE - POLY BAG, RELEASE PAPER, PLASTEEN
- DETERGENT - POWDER POUCH/BAR WRAPPER
- TOILET SOAP WRAPPER AND STIFFENER
- SHAMPOO, HAIR DRESSING & HAIR CONDITIONER SACHET
- SHRINK LABEL AND FILM
- STAND UP POUCH FOR SOLID AND LIQUID
- CANDY TWIST/FOLD WRAPPER AND POUCH
- SNACK AND BISCUIT WRAPPER
- DAIRY MEAT/POULTRY-WRAPPER AND BAG
- DRY MIX PRODUCT/CONDIMENT-WRAPPER AND POUCH
- CIGARETTE FOIL WRAPPER
- METALLIZE FILM
- SAFETY SEAL



FLEXO MANUFACTURING CORPORATION

OFFICE: 275 A. MARINI STREET, CALOOCAN CITY, PHILIPPINES • TEL. Nos.: 23-15-01 TO 05 • CABLE ADDRESS: "FLEXO" MANILA
PLANT: VALENZUELA, METRO MANILA



ASSOCIATION OF DEMOCRATIC LABOR ORGANIZATIONS (ADLO)

Reg. Dep. of Labor
Cert. No. NAT. 315-5281-1P
SUITE 424, REGINA BLDG.
ESCOLTA, MANILA

Bank of the Philippine Islands
Employees Union
NAFLU-KMU

Arnoidus Woodworks International, Inc.
Bo. Lambakin, Marilao, Bulacan

Textile Square Manufacturing, Inc.
Km. 23, MacArthur Highway,
Marilao, Bulacan

Richard Co
President

Philippine Center for Appropriate
Technology and Training (PCATT)
224 Diego Silang St., Batangas City

太
T A I P I N G
手
Rugs & Carpets
Philippine Carpet
Manufacturing Corporation

9TH FLOOR, B.A. LEPANTO BLDG., PASEO DE ROXAS, MAKATI, METRO MANILA

Gimbels Garment Manufacturing Corp.

3-707 Compound, Bagbaguin,
Valenzuela, Metro Manila



*Kilusan ng Manggagawang
Kababaihan (KMK)*

THE PIONEER IN JALOUSIES MANUFACTURING
INTRODUCES
ONE OF THE BIGGEST & STRONGEST BLADE & JAMB.
IN THE COUNTRY

REG. PHL. PAT OFF. NO. 2359
GLASS OR WOOD WITH OUTSIDE HOLE FOR IRON GRILL
WE EXTRUDE ALL KINDS OF ALUMINUM SECTIONS
ALL KINDS OF ALUMINUM EXTRUSION SECTIONS.
WIRES AND RIVETS



90-14-25 • 90-36-96



90-13-84 • 90-37-06

UNITED ALUMINUM FABRICATORS with EXTRUSION PLANT
KM. 19 NO. 1128 QUIRINO HIGHWAY, NOVALICHES, QUEZON CITY

Handog nina:

Ka Guiller
Ka Manny

Ka Paeng
Ka Teddy



NATIONAL FEDERATION OF LABOR

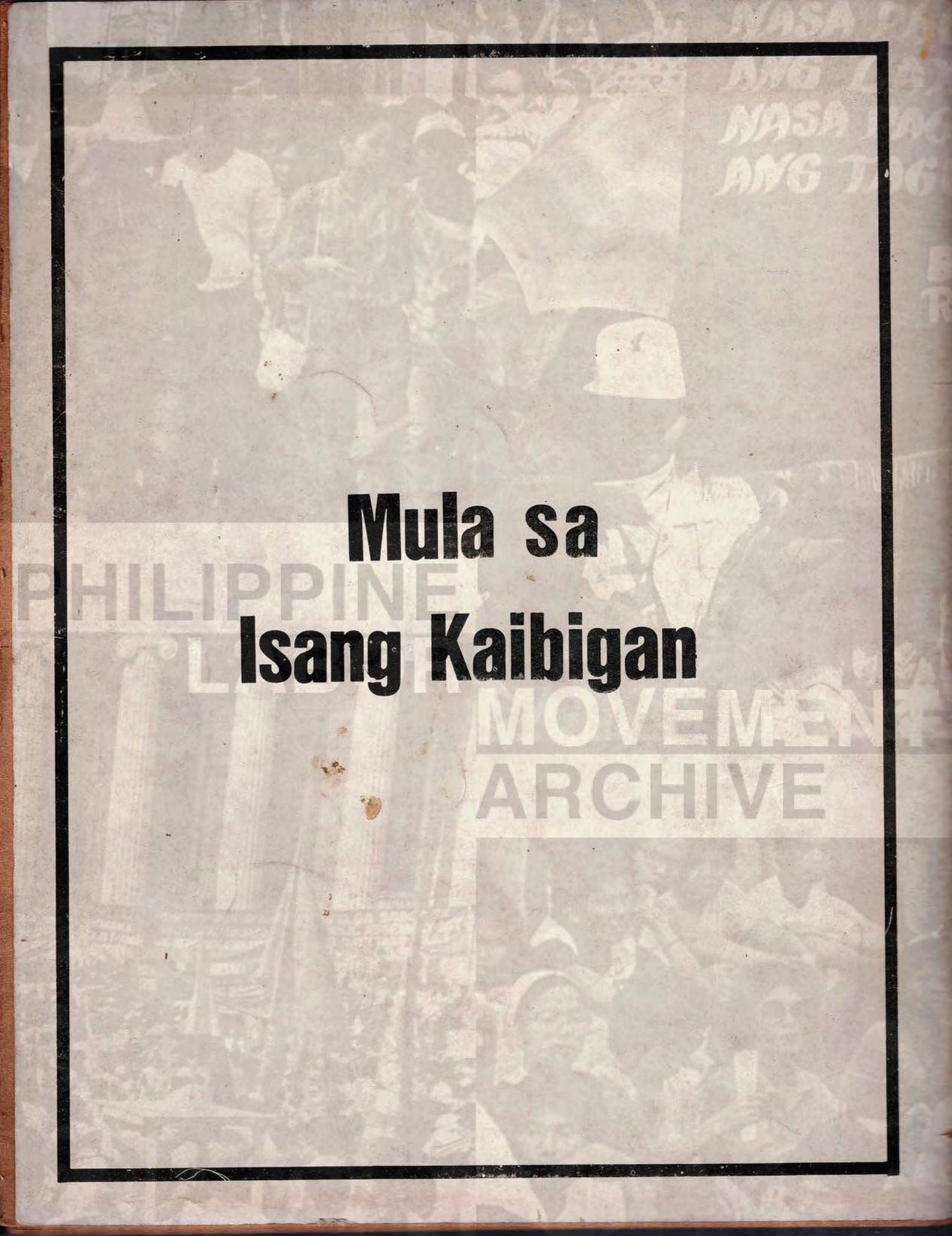
NATIONAL OFFICE
Rm. 308, JIAO Building
2 Timog, Quezon Avenue
Quezon City, Philippines
Registration No. 9350-FED-LC
Tel. No. 97-68-48

PHILIPPINE LABOR MOVEMENT ARCHIVE

Affiliated with:

INTERNATIONAL UNION of
FOOD AND ALLIED WORKERS'
ASSOCIATIONS (IUF)
Geneva, Switzerland

KILUSANG MAYO UNO (KMU)



Mula sa Isang Kaibigan

PHILIPPINE
MOVEMENT
ARCHIVE